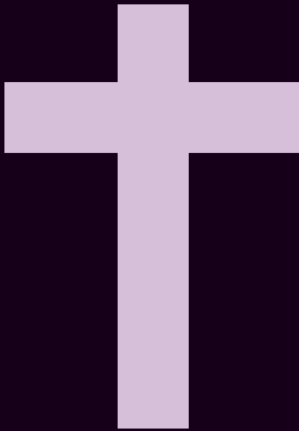

EUANGELION UNNI TA JESU-ÚBA CHRIST-KO-BA

UPATOARA LUKA-UMBA

The Gospel According to Luke in the Awabakal language of
Australia

**EUANGELION UNNI TA JESU-ÚBA CHRIST-KO-BA
UPATOARA LUKA-UMBA**
**The Gospel According to Luke in the Awabakal language of
Australia**

Public Domain

Language: Awabakalkoba (Awabakal)

2020-03-03

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023
d6db59b5-f660-51ee-98f5-a9b6193eac6e

Contents

Luka	1
----------------	---

EUANGELION UNNI TA JESU-ÚMBA CHRIST-KO-BA UPATOARA LUKA-UMBA

1 WONTO ba kauwállo mankulla unnoa tara túgunbilliko gurránto géen kinba,

2 Yanti bo gearun kin bara gúkulla, unnoa tara nakillikan kurri-kurri kabirug gátun mankillikan wiyellikanne koba.

3 Murrarág tia kátan yantibo, koito bağ ba tuig ko giroug, Teopolo murrarág ta,

4 Ğurra-uwil koa bi tuloa, unnoa tara wiyatoara banug ba.

5 Yanti-kálai ta Herod noa kakulla, Piriwál noa kakulla Iudaia ka, kakulla noa tarai hiereu Dhakaria yitirra, Abia-úmbe konara: gátun nukug gikoumbe yinálkun koba Aaron-úmbe, gikakai bountoa yitirra Elidhabet.

6 Buloara bula kakulla murrarág Eloi kin, mikan ta gurraiyeleún bula Yehóa-ko noa ba wiyellikanne yarakai ma korien.

7 Keawaran bula wonnai korien kulla, bountoa Elidhabet gurrauwai; gátun bula ba gurróğbai kakulla.

8 Gátun yakita kakulla, umulliela noa ba Eloi kin makan ta, yirrug ka gikoug kin hiereu koba,

9 Yanti kiloa hiereu koba uman, yirrug ka gikoumbe ta upulliko bon porapora koiyug ko uwá noa ba nao koba Yehóa kai koba.

10 Gátun yanti bo yantinto konara kúri wiyelliela warai ta yakita winelliela ba porapora.

11 Gátun paipéa noa ágelo Yehóa-úmbe gikoug kin, garokilliela noa túgkağkirri ka koiyug kón ta porapora ka.

12 Gátun nakulla bon noa ba Dhakaria ko, unma bon noa ba, kinta gaiya noa ba kakulla.

13 Wonto ba ágelo wiya noa, Kinta kora bi kauwa, Dhakaria; kulla gurra ta wiyellikanne giroúmbe, gátun nukug ko giroúmbe ko wonnai kánun giroúmbe, gátun wiyánun bi gikakai yitirra Ioanne.

14 Gátun pitál bi kánun, pitál kauwálkan kánun pórkullinun gikoug kinbirug.

15 Kauwál wal noa kánun, mikan ta Yehóa kin, gátun keawai wal noa wain pitánun, keawai tarere, gátun warakağ wal noa witellinun Marai yirriyirri kan birug ko, waraka birug tunkán ta birug.

16 Gátun noa wiyánun wal barun kauwál-kauwál wonnai Ithárael-úmbe Yehóa-kin ko Eloi ta barúnba.

17 Gátun wal noa uwánun gikoug kin mikan ta kaiyu ka Marai ta Elia-uúmbe, warbuggulliko búlbúl biyugbai tara koba wonnai kolağ, gátun barun kinko tuloa kako; uma-uwil koa barun kúri kurrikurri Yehóa kinko.

18 Gátun noa Dhakariako wiya bon ágelonug, Yakoai kan bağ gurránun unni? kulla bağ gurroğbai, gátun nukug emmoumbe gurróğ géen.

19 Gátun noa ágeloto wiya bon, Gatoa Gabriel, gákillin Eloi kin mikan ta; gátun yuka tia wiyelliko giroug, gátun túgunbilliko gali tara ko pitálmullikanne ko.

20 A! ġurrulla bi, ġóg ko wal bi kánùn, ġatun kaiyu korien wal bi kánùn wiyelli ta, yaki-kálai tako purreáġ kako unni tara kánùn ba, kulla bi ba ġurra korien wiyellikanne emmoúmba, kabo kánùn wal unni tara.

21 Ġatun bara kùri ko mittia Dhakarjanuġ, ġatun kotelliela minnuġ-bulliela noa tunkéa noa nao ka.

22 Ġatun noa ba paikulléun warrai ta, kaiyu korien noa wiyelli ko barun; ġatun bara ġurra Marai noa nakulla nao ba; kulla noa wauwál-wauwál umá barun ġatun, ġarokilliela noa ġóg ko.

23 Ġatun kirun kabulla purreáġ ġikoúmba umullikanne, waita ġaiya noa uwá kokerá ko ġikouġ ka tako.

24 Ġatun yukita purreáġ ka Elidhabet ġikoúmba nukuġ warakáġ bounto, ġatun yuropulléun bounto warán yellenna ka, wiyelliela bounto,

25 Yanti noa tia Yehóako umá nakulla noa tia ba purreáġ ka, mankilliko barun ba béelmulli tin kùri tin.

26 Tarai-ta yellenna ka hek ka, Gabriel ta aġelo ta puntimai ta wiyabunbia bon Eloi kinbiruġ uwolliko, purrai kolag, Galilaia koba, ġiakai Nadharet,

27 Mirrál lako wiyatoara ko, kùri kako Yothep kinko yitirra ko, wonnai taro noa Dabidúmba; ġatun mirrál ġiakai yitirra Mari.

28 Ġatun noa aġelo uwa bounnoun kin, ġatun wiyelliela, A! murráráġ umatoara bi Yehóa kátan ġirouġ katoa ba; murráráġ umatoara bi nukuġ ka.

29 Ġatun bounto ba nakulla bon, kinta bounto kakulla wiyellita ġikouġ kin, ġatun kotelliela bounto minariġ unni totóġ kátan.

30 Ġatun aġeloko wiya bounnoun, Kinta kora bi, Mari: kulla bin pitálmatoara Eloito noa.

31 A, ġurralia bi, warakáġ bi kánùn, wonnai kan ġirouġ kin pika ka, ġatun yinal pórkullinùn, ġatun bi ġiakai yitirra IETHU.

32 Ġatun wal noa kauwál kánùn, ġatun wal bon wiyánùn ġia kai Yinal ta wokka ka ko; ġatun noa Yehóako Eloito ġúnùn wa bon yellawollikanne biyuġbai koba Dabidúmba ġikoúmba:

33 Ġatun noa wiyánùn wal yanti-katai barun Jakobúmba; ġatun ġikoúmba piriwálkanne keawai wal kánùn wirán.

34 Wiya ġaiya bounto bon aġelonuġ Mariko, Yakoai ke unni kánùn, kulla baġ kùri korien?

35 Ġatun noa aġeloko wiya bounnoun, Tanan wal noa uwánùn Maraikan murráráġkan ġirouġ kinko, ġatun kaiyuko wokka tinto wutinùn wal ġirouġ, koito ba unnoa ta murráráġ pórkullinùn ġirouġ kin; wiyánùn ġiakai yinal ta Eloi koba.

36 A, ġurralia, ġiroumba wuġgunbai Elidhabet, warakáġ bounto yinal ġurroġéen koba bounnoun ba; ġatun unni ta yellenna hek ta bounnoun-kai-kan wiyatoara ġurra-uwai.

37 Kulla ġurakito ke noa Eloito kaiyukanto ke.

38 Ġatun bounto Mariko wiya, Kauwá yanti kámúnbilla tia wiya bi ba; ġatoa mankillikan Yehóa-úmba. Ġatun noa aġelo púntirkulléun bounnoun kinbiruġ.

39 Ġatun bounto Mari buġkulléun unti-tara purreáġ ka, ġatun uwa bounto karakai bulkára kolag, kokerá ko Yuda kako;

40 Ġatun bountoa uwa kokera ko Dhakaria-úmba kako, ġatun búġbúġ ka bounnoun Elidhabetnuġ.

41 Ġatun yakita ġaiya ġurrá bountoa ba Elidhabetto pulli Mariúmba, tulutilléun ġaiya wonnai bounnoun kin pika ka; ġatun warapál bounnoun ba Elidhabet kin Maraikanto murráráġko:

42 Ġatun bountoa wiyelléun pulli wokka wiyelliela, murráráġ umatoara bi nukuġ ba; ġatun murráráġ umatoara peil ġiroúmba pika koba.

43 Ġatun minariġ tin tia unni, tanan uwa tunkan piriwál koba emmoúmba?

44 Kullá baġ ba ġurrá pulli ġiroúmba ġurréuġ ka emmouġ kin, wonnai ġaiya tia tulutilléun emmouġ kin pika ka pitál ko.

45 Ġatun murráráġ umatoara bountoa ġurrá; kulla unnoa tara kánun umatoara, wiyatoara bounnoun kin Yehóa kinbiruġ.

46 Ġatun Mariko bountoa wiya, “Maraito emmoúmba ko wiyen murrayi bon Yehóanuġ,

47 Ġatun maraito emmoúmba ko pitál umulléun Eloj kin Miroma emmoúmba.

48 Kulla noa nakulla mirrál bountoa ba umullikan ġikoúmba; A, unti biruġ yantinto tia wiyánun murráráġ upatoara.

49 Kulla noa tia kaiyukanto unnoa tara kauwál uma; ġatun yitirroa ġikoúmba murráráġ upatoara kátan.

50 Ġatun murrayi ġikoúmba barun kinba kintakan bon kátan willuġġél kúri kabiruġ tarai kúri kabiruġ.

51 Túgunbilléun noa kaiyukan turrúġ ġikoúmba; wupéa noa barun ġaruġ ġara yaroyaro búlbúl ban kotellikanne.

52 Upéa noa barán parrán kaiyukan yellawolligél labiruġ barúnba, ġatun wupéa noa barun mirrál wokka laġ.

53 Ġukulla noa kapirrikan ko murráráġ ta, ġatun noa barun parólkan yuka mirrál ko.

54 Umulléun noa ġikoúmba umullikan Itháraelnuġ, ġurrulli biruġ ġikouġ kinbiruġ murrayi ta ġikoúmba;

55 Yanti wiya noa ba barun biyuġbai to ġearúnba, Abáramnuġ, ġatun barun wonnai tara ġikoúmba yanti katai.”

56 Ġatun Mari bountoa kakulla bounnoun katoa ġoro ka yellenna ka, ġatun willuġ ba ġaiya bountoa bounnoun ka tako kokera ko.

57 Yakita ġaiya Elidhabetúmba kakulla wonnai pórkullinún; ġatun yinal bounnoun ba pórkulléun.

58 Ġatun ġurra bara kótita ko bounnoun bako, yanti Yehóako noa ba murráráġ umá bounnoun kin; ġatun bara pitál kakulla ġatun bountoa

59 Ġatun yakita ġaiya purreáġ ka, uwa ġaiya bara kullabulliko wonnai ko; ġatun bara wiya bon ġiakai Dhakaria, biyuġbai tin yitirra tin

60 Ġatun tunkanto wiya bountoa, Yanoa; kulla bon wiyánun ġiakai Ioanne.

61 Ġatun bara bounnoun wiya, Keawaran ġiroúmba kótita wiya ba ġiakai unni yitirra

62 Ġatun bara túġa umulléun bon biyuġbai ko ġikoúmba ko, wonnéen noa bon yitirra wiyánun?

63 Ġatun noa wiya upulligél ko, ġatun noa upa wiyelliela, Yitirra noa ġiakai Ioanne. Ġatun bara yantinto kota.

64 Ġatun tanoa-kál-bo kurraka buġkulléun ġikoúmba, ġatun bon ġikoúmba tállāġ balbal kakulla, ġatun noa wiya, ġatun noa wiya murray Eloi nuġ.

65 Ġatun bara kinta kakulla yantin ta untakál; ġatun unni tara wiyellikanne totóg kakulla yantin ta kaloġ koa bulkaroa Yuda ka.

66 Ġatun bara yantinto unnoa tara ġurra wúnkulla barun kin búlbúl la, wiyelliela, Yakoai unni ta wonnai kánùn! Ġatun máttára Yehóa-úmba ġikouġ kin kátan.

67 Ġatun noa Dhakaria ko biyuġbai ġikoúmba, warapal bon wupéa Marai to yirriyirri to, ġatun noa wiyelliela ġiakai,

68 “Kámúnbilla bon Yehóanuġ Eloi nuġ Ithárael koba pitálliko; kulla noa uwa barun nakilliko, ġatun wirrilliko kúri ko ġikouġ kaiko.

69 Ġatun bouġbuġġa noa nulka-nulka ġolomullikan ġearun, kokerá Dabid-úmba ka ġikoúmba mankillikan;

70 Yanti noa ba wiya kurraka ko propet koba ko yirriyirrikan to yantin to, purrai yantin kurrikurri kabirug:

71 Ġoloma-uwil koa ġearun ġearúnba bukka tukulla biruġ, ġatun máttára biruġ barun kinbiruġ yantin tabiruġ yarakai willuġ kabirug,

72 Umulliko murray ko wiyatoara barun kin biyuġbai ko ġearúnba, ġatun ġurrulliko ġikoúmba wiyatoara yirriyirri ta;

73 Pirral-man noa ġali wiyelliela bon Abáramnuġ biyuġbai ġearúnba,

74 Ġúwil koa ġearun noa, mankilliko ġearun máttára biruġ bukkakan tabiruġ ġearúnba, ġurra-uwil koa ġéen bon kinta korien ko,

75 Yirriyirrikan ġatun murráráġkan mikan ta ġikouġ kin, yantin ta purreáġ ka moron ġearúnba.

76 Ġatun ġintoa, wonnai ta, wiyánùn bin yitirra propet ta wokka kako; kulla bi uwánùn ġanka mikan ta Yehóa kin, upulliko yapuġ ko ġikoúmba;

77 Ġukilliko ġurrulliko moron ko ġikouġ kaiko kúri ko, warewarekan yarakai barúnba,

78 Murray tin kanwollin Eloi koba tin ġearúnba, ġurrakan wokka kabiruġ tanan uwa ġearun kinko,

79 Ġukilliko purreáġ barun ko yellawolli ta ba ko ġoroġorá ba ko, ġatun komirra kaba tetti koba, yutilliko tinna ko ġearúnba ko yapuġ koa pitál koba koa.”

80 Ġatun wonnai poaikulléun, ġatun ġuraki noa maraikan ko, kulla noa koruġ koa yakita ko purreáġ kako paipéa noa ba Ithárael kinko.

2

1 YAKITA purreáġ ka, wiya noa Kaithariko Augútoko, upa-uwil koa barayantin kúri murraypulliko.

2 Ġatun unni murraypullikanne una yakita Kurinio noa ba kobána kakulla Thuria ka.

3 Ġatun yantin bara uwa murraypulliko barun ka tako.

4 Ġatun noa Yotheop uwa wokka-laġ Ġalilaia kabiruġ, kokerá biruġ Nadharet tabiruġ, Iudaia kolaġ, kokera kolaġ Dabidúmba kolaġ, ġiakai yitirra Bethlehem; (kulla noa kokerá koba ġatun kotita koba Dabidúmba;)

⁵ Murrapuliko bon gáton Mari bounnoun katoa, wiyatoara nukug gikoúmba, wonnai kan bountoa warakağ.

⁶ Gáton yakita kakulla, kakulla bara ba unta, purreağ ka kátan pórkulli koa bountoa ba wonnai.

⁷ Gáton bountoa pórbuğgulléun kurri-kurri yinal, gáton bountoa muğgama bon kirikin to, gáton bon wúnkulla takilligélla buttikağ koba ka; kulla wal tantullan kokera takilligél.

⁸ Gáton bara éipu-kál untoa kakulléun, tumimillin wirrál barun ba tokoi ta

⁹ Gáton noa ağelo Yehóa-úmba tanan uwa barun kin, gáton kullaburra Yehóa-úmba kakulla barun katoa; kinta gáiya bara kakulla.

¹⁰ Gáton noa ağeloko wiya barun, Kinta kora; kulla nurun bağ wiyann murraràğ totóğ kakilliko pitál ko, kakilliko yantin ko kúri ko.

¹¹ Kulla nurúnba pórkulléun unni purreağ, kokerá Dabidúmba ka, Gólomullikan ta, noa Kritht ta Piriwál ta.

¹² Gáton unni túga kánun nurúnba; nanun boboğnuğ gamatoara kirikin taba, kakillin ba takilligél laba

¹³ Gáton tanoa kal bo paipéa konara morokokál gikouğ katoa ağelo katoa, murraràğ wiyellin bon Eloinuğ, giakai,

¹⁴ Wiyabunbilla bon murraràğ Eloinuğ wokka kaba moroko kaba, gáton kámúnbilla pitál purrai tako, murraràğ umatoara barun kúri ko.

¹⁵ Gáton kakulla ba, waita uwa bara ba, ağelo barun kinbiruğ moroko kolağ, wiyellan bara éipu-kál taraikan-taraikan, Waita géen yakita Bethlehem kolağ, na-uwil koa unnuğ tara kakulla ba, gála Yehóako noa wiya géarun

¹⁶ Gáton bara uwa kurrakai, gáton nakulla Marinuğ, gáton boboğ pirikilliela takilligél laba.

¹⁷ Gáton nakulla bara ba, wiyabúnbéa bara yantin ta purrai ta unnoa wiyellikanne wiyatoara barun wonnai tin.

¹⁸ Gáton bara yantinto gurra, kotelliela unnuğ tara, wiya barun bara éipu-kál-lo.

¹⁹ Wonto ba bountoa Mariko miromá unni tara, gáton kota bountoa minkí ka búlbúl-la bounnoun kin.

²⁰ Gáton bara éipu-kál willuğ ba kakulla, murraràğ wiyellin gáton pitálmullin bon Eloinuğ gála biruğ natoara biruğ gurraatoara biruğ bara yantita wiyatoara ba barun kai.

²¹ Gáton purreağ ét ta kakulla ba, kullintiela ko túga-witia wonnai, giakai bon wiya Iéthu, gála ba wiya noa ağeloko kurrikurri noa ba pika ka kakulla kunto ka.

²² Gáton purreağ ka goloin ta killibinbin bounnoun ba, yanti Mothé-ko noa ba wiya, mankulla bara bon Hierothalem kolağ, gúkilliko bon Yehóa kin;

²³ (Yanti wupa ba wiyellikanne ta Yehóa-úmba giakai, Yantin kúri tara gánka-gánka pika kabiruğ yirri-yirri wal kánun yitirrao Yehóa koba;)

²⁴ Gáton gúkilliko gutoara, gála wupa ba wiyellikanne taba Yehóa-úmba, giakai, Buloara purrouğkan ga keawai wuroğ buloara poppo-lameri.

²⁵ A! gáton kakulla noa tarai kúri Hierothalem kaba, giakai noa yitirra Thimeon; gáton unnoa kúri wiyellikan tuloakan, gáton gurullikan,

mittillin pitál ko Ithárael-úmba ko; ġatun Marai yirri-yirri-kan kakulla ġikouġ kin.

26 Ġatun bon wiyatoara Maraito yirri-yirri-kan-to, keawai noa nanún tettibullikanne, na-uwil koa noa Krithtnuġ Yehóa-úmba.

27 Ġatun noa uwa Marai toa hieron kako: ġatun bula ba porikullaito puruma wonnai Iethu kin, umulliko bon yanti ko upatoara ko wiyellikanne tako,

28 Mankulla ġaiya bon noa ġikouġ kin turrug ka, ġatun pitálma noa bon Eloinuġ, ġatun wiyelliela,

29 “Wamúnbilla bi tia Yehóa yakita pitálkan, yanti wiya bi ba:

30 Kulla baġ nakulla ġaikouġ ko ġolomullikan ġiroúmba,

31 Ġali ko kakilliko ġintoa yantin ko kúri ko mikan tako;

32 Kaibuġ kakilliko barun ethánékal ko, ġatun pitál kakilliko kúri ko Ithárael ġiroúmba ko.”

33 Ġatun bula Yothep ġatun Mari kotelliela unnoa wiyatoara ġikouġ kai.

34 Ġatun Thimeon ta noa pitálma barun, ġatun wiyelliela Marinuġ tunkan ġikoúmba, “A! kátan noa unni wonnai kakilliko puntimulliko, ġatun bouġkulliko kauwál-kauwál barúnba Ithárael koba; ġatun túġa ko wiyéa kánun;

35 (Kauwa, yirrako bin turánun wal marai ġiroúmba kóti,) paipi-uwil koa kotatoara búlbúl labiruġ kauwál-kauwál labiruġ.”

36 Ġatun kakulla wakál Anna, propetkun, yinálkun Panuel koba, konara koba Ather koba; bountoa ta ġurroġéen ġaġkakálin, ġatun kakulla bountoa poribai ta wunál la hepta ta, murrakin tabiruġ bountoa katalla;

37 Ġatun bountoa maboġun kukulla wunál la éty-warra yantikalai tabiruġ, waita uwa korien bountoa hieron kabiruġ, wonto ba ġurrullielia Eloinuġ bon purréaġ ka ġatun tokoi ta ta-korien.

38 Ġatun bountoa uwolliela tanoa-kal-bo, wiyapaiyéan bon Yehóanuġ, ġatun wiyelliela yantin barun ġikouġ kin barun, nakillikan ġupaiyiko Hierothalem kako.

39 Ġatun upá bara ba unni tara yanti wiyatoara Yehóa koba, willuġbo ġaiya bara kakulla Galilaia kako, barun ka tako kóti kako Nadharet tako.

40 Ġatun wonnai poaikulléun ġuraki noa maraikan kátan; ġatun pitálmatoara bon Eloi koba.

41 Waita uwa bula ġikoúmba tunkan ġatun biyuġbai Hierothalem kolaġ yanti-katai wunál la takilligél lako kaiwitoara wokka koa.

42 Ġatun noa ba wunál la dodeka ka, waita ġaiya uwa bara Hierothalem kolaġ wirikai ko takilli ko.

43 Ġatun kirun kakulla purréaġ, willuġbo bara ba, wonnai Iéthu noa minka willuġ ka Hierothalem ka; ġatun noa Yothepko ġatun tunkanto ġurra korien bula.

44 Wonto bara ba punta bon barun kin konara, uwa purréaġ ka wakál la; ġatun bara bon tiwa kóti ta ka.

45 Ġatun bara na korien bon ba, willuġbo ġaiya bara katéakún Hierothalem kolaġ tiwolliko bon.

46 Ġatun purréaġ ka ġoro kulla, nakulla ġaiya bara bon murrug ka hieron ka, yellawolliela willi ka barun kin didathkaloi ka, ġurrullielia barun wiyelliela barun wiyellikanne pulli.

47 Ġatun yantinto bara bon ba, ġurra, kotelliela bara bon ġuraki ġatun wiyatoara ġikoúmba.

48 Ġatun nakulla bara bon ba, unma ġaiya barun; ġatun tunkanto ġikoúmba-ko wiya bon, Nai, minariġ tin bi kakulla ġearun kai? a! biyuġ ta uwa bali, tiwolliela bali bin, minki-kan-to.

49 Ġatun noa wiya barun, Minariġ tin nura tia tiwolliela? keawai nura ba ġurran-upa-uwil koa baġ pintunúmba-kan wiya noa tia ba?

50 Ġatun bara ġurra korien unnoa wiyelli ta wiya noa ba barun,

51 Ġatun noa uwa barun katoa barán Nadharet tako, ġatun ġurrullikan noa kakulla barun kin: wonto bountoa ba tunkan to ġikoúmba miromá unni tara wiyellikanne murrug ka búlbúl la bounnoun kin.

52 Ġatun noa Iéthuko poaikulléun ġuraki kakilliko, ġatun kauwál kakilliko, ġatun pitálmulliko bon Eloito ġatun kúriko.

3

1 Yakita kakulla wunál la pipátin ta piriwál koba Tiberio Kaithar koba, kobána noa Pontio Pilato Iúdaia ka, ġatun tetrák noa Herod Galilaia ka, ġatun ġikoúmba kóti Pilip tetrák noa Ituréa ka, ġatun yantin tako Trakoniti ka, ġatun Luthanio tetrák noa Abiléne ka,

2 Annath ġatun Kaiapath hieru piriwál bula kakulla, wiyellianne Eloi koba uwa Ioanne kinko bon, yinal Dhakaria koba, koruġ kaba.

3 Ġatun noa uwa yantin toa purrai toa Iorádan toa, wiyelliela korimulliko kanumaiko, warekulliko yarakai;

4 Yanti wupaitoara biblion ka wiyellikanne Ethaia koba propet koba, ġiakai, Pulli wakál koba wiyelléun koruġ kaba, Yapuġ Yehóa koba murrárág umulla nura, tuloa kakillikoyapuġ ġikoúmba.

5 Yantin ta pilabai warapal upinún, ġatun yantin ta bulkára umánún puntig; ġatun warin-warin ta umánún tuloa, ġatun yapuġ yarakai wolluġbiara umánún poitog;

6 Ġatun yantinto nanún wal ġolomullikanne Eloi koba.

7 Wiya ġaiya noa barun konara uwa bara korimulliko ġikouġ kinko, Ela béara! konara maiya kiloa nura! ġanto nurun wiya murralliko bukka tin tanan ba uwánún?

8 Koito nura ba umullia murrárág minki kabirug; ġatun kota yikora nura kóti ka minki ka nurun kin wiyelliko, Abáram ġearun noa ġearúnba biyuġbai; kulla baġ wiyan nurun, Eloi noa kaiyukan kátan umulliko unti tara biruġ tunuġ kabirug wonnai kakilliko Abáram kinko.

9 Ġatun yakita baibai wúnkulla kúlai ta wirrá ka; koito ba yantin kúlai keawai kátan murrárág kólbúntillánún wal barán, warekulliko koiyuġ kako.

10 Ġatun kúriko bon wiya, wiyelliela, Minnuġ banún ġaiya géen?

11 Wiya noa barun, wiyelliela, Niuwoa kót-kan buloarikan ġikoúmba, ġumunbilla bon keawai ko; ġatun niuwoa kuntokan ġumúnbilla bon yanti kiloa.

12 Uwá ġaiya bara telóné korimulliko, ġatun wiya bon, Piriwál, minnuġ banún géen?

13 Ġatun noa wiya barun, Manki yikora untoa-kál unnoabo mara wiyatoara nurúnba.

14 Ġatun bara army-kanko wiya bon wiyelliela, Minnuġ banún géen? ġatun noa wiya barun, Bukkamai yikora yantin kúri, ġatun wiyéa-yemmai yikora ġakoyellaikan yantin kúri; ġatun murrari kauwa nura ġaloakan ġutoarakan nurúnba.

15 Ġatun bara ba kúri kotelliela, ġatun yantinto kúriko kotelliela murrug ka ba ko, búlbúl la ba ko barun kin ba ko ġikouġ Ioannenuġ, minariġ noa Kritht ta, mirka keawaran.

16 Ioanneto noa wiya barun yantin ta, wiyelliela, Korimulliko baġ kátan nurun bato ko; wonto ba wakál kaiyukan kauwál-kau wálkan ġatoa kiloa uwánun, murrarág korien baġ poruġbuġgulliko túġganuġ ko ġikoúmba ko; niuwoa ta korimanún nurun Marai to yirri-yirri ko ġatun koiyuġ ko:

17 Pituon ġikoúmba mankillin máttára ba, ġatun murkun noa umánun búnkillingél laba ġikoúmba, ġatun noa ka-umánun wiet ġikoúmba tako kokerá ko; wonto ba tirri koiyuġ-banún wal noa koiyuġ ka talokulli korien ta.

18 Tarai ta yantin kauwál-kauwál wiya noa: ġatun wiyelli ta ba ko barun kúri.

19 Wonto noa ba Herodnuġ tetráknug piralma bon, noa boun noun kin Herodia kin nukuġ ka Pilip-úmba ġikoúmba kóti koba, ġatun yantin yarakai noa ba uma Herodto,

20 Yanti unni uma, wirriġbakulla bon noa Ioannenuġ jail ka.

21 Yakita barunbo karima yantin kúri, kakulla ġaiya korimullielia bon Iéthunug, ġatun wiyelliela, moroko ġaiya waruġkalléun,

22 Ġatun uwa barán Maraikan yirri-yirrikan murrin kiloa purrouġkan kiloa, ġikouġ kin; ġatun wakál pulli kakulla moroko tin, wiyelliela, Ġintoa ta emmoúmba yinal pitálmullikanne; pitálman baġġirouġ.

23 Ġatun niuwoa bo Iéthu kakillielia wunál la triakonta ka ġiko-úmba, puntelliela bon yinal Yothepúmba, wonto yinal Eli-úmba;.....

38 Wonto yinal Enoth-úmba, wonto yinal Thet-úmba, wonto yinal Adam-úmba, wonto yinal Eloi-úmba.

4

1 ĠATUN noa Iéthu warapálkan Maraikan yirri-yirri-kan, willuġbo kakulla Iorádan tabiruġ, ġatun bon yatéa Maraito koruġ kolaġ,

2 Nupitoara bon purreaġ ka tettarekanta ka diabollo. Ġatun unta tara purreaġ ka keawai noa ta ba: ġatun ġoloin ba unta tara kakulla, kapirri ġaiya noa kakulla.

3 Ġatun noa diabollo wiya bon, Wiya, bi ba yinal Eloi koba, wiyellia unni tunuġ ka-uwil koa kunto.

4 Ġatun noa Iéthuko bon wiya, wiyelliela, Wupatoara ta, Keawai kúri kánun moron kunto kabiruġ, wonto ba Eloi koba pulli tabiruġ.

5 Ġatun noa diabollo yutéa bon waita bulkárà ko, nanunbéa bon yantin piriwál koba purrai ta ba tanoa-kál-bo kurrakai.

6 Ġatun noa diabollo wiya bon, yantin kaiyu kako ġunún baġ ġirouġ, ġatun pitálmulliko ġali tara ko; koito ba ġukulla tia emmouġ; ġatun baġ ġutan ġanúmbo pitál baġ ba kátan.

7 Ġintoa ba wiyánun tia, kánun bin yantin ġiroumba.

8 Ġatun noa Iéthuko wiya bon, Kauwa bi, Thátan, willuġ ka emmouġ kin; koito ba wupatoara, Wiyánùn wal bi Yehóanuġ ġiroúm̄ba Eloinuġ, ġatun ġikouġ bo ġurránùn wal bi.

9 Ġatun noa bon yutéa Hierothalem kolaġ, ġatun wúnkulla bo búlwarra ka hieron ka, ġatun wiya bon, Yinalla bi ba unni Eloikoba, warekulla bi unti biruġ barán:

10 Kulla ba wupatoara ta, Wiyánùn noa barun aġelo ko nakilliko ġirouġ, ġolomulliko ġirouġ;

11 Ġatun bara bin manùn máttárró wokka lag, tinna koa ġirouġ pultéa-kùn tunuġ ko yantin ta.

12 Ġatun Iéthuko, wiyelliela, wiya bon, Wiyatoara ta, Yanoa wal bi numa yikora bon Yehóanuġ Eloinuġ ġiroúm̄ba.

13 Ġatun noa diabollo ġoloin kakulla unni tara nupatoara, waita ġaiya noa uwa ġikouġ kinbiruġ yakita ko.

14 Ġatun noa Iéthuko willuġ ko kakulla, kaiyukan Maraikan, Galilaia kako: ġatun totóġ bon kakulla yantin ta purrai kariġ ka.

15 Ġatun noa wiyelliela thunagóġ ka barun ka ta, pitál wiyatoara bon yantinto.

16 Ġatun noa uwa Nadharet tako, kakulla noa poaikulléün unta; ġatun, yanti katai noa ba, uwa noa thunagóġ kako purreaġ ka thabbat, ġatun ġarokéa wokka laġ wiyelliko.

17 Ġatun ġukulla bon biblion ta propet koba Ethaia koba: ġatun buġbuġġa noa ba biblion, nakulla ġaiya noa ġiakai upatoara,

18 Marai ta unni Yehóa koba emmouġ kinba, kulla noa tia putia wiyelliko Euagelion barun kin mirrál la; yuka noa tia turon umulliko minkikan ko, wiyelliko barun wúntoara ko wamunbilliko, ġatun na-uwil koa bara munmin to, buruġ buġgulliko barun búntoara,

19 Wiyelliko * * * ġurrabunbilliko wunál la pitálmullikanne Yehóa koba.

20 Ġatun noa wirriġ-buġġa biblion, ġatun noaġutéa kan bon umullikan ko, ġatun yellawa barán. Ġatun bara bon pimilliela ġaikuġ ko, yantin thunagóġ ka ba ko.

21 Ġatun noa barun tanoa bo wiya, Turin-pai-béa unni wiya upatoara nurun kin ġurréuġ ka unti purreaġ ka.

22 Ġatun yantinto bara ġurrullielia bon, ġatun kota bara pulli murrari kurraka kabiruġ ġikouġ kinbiruġ. Ġatun bara wiya, Wiya, unni ta Yothejúmba yinal?

23 Ġatun noa barun wiya, Nura ta wiyánùn tia unni wiyellikanne, Karákal, turon bi umulla ġintoa bo; ġurra ġéen ba umatoara Kapernaum ka, umulla bi unti yantin ta purrai ta ġiroúm̄ba ka.

24 Ġatun noa wiya, Tuloa nurun bag wiyen, keawai propet ġurrá korien ġikouġ ka ta purrai ta kóti ka

25 Wonto baġ ba nurun wiyen tuloa, kauwál-kauwál ta mabogun Ithárael kulléün purreaġ ka Elia-úm̄ba ka, yakita wirriġbakulla moroko ta wunál ta ġoro ġatun yellenna hek ta, tara-wará kakulla yantin ta purrai kariġ ka;

26 Keawai Elianuġ yuka ba barun kinko, wonto ba Tbarepta kako Thidoni kako nukuġ kako mabogun tako.

27 Ġatun kauwàhkauwàlkan leprokan Ithàrael ka, yaki-kàlai Eliéu koba propet koba; keawaran wakàl barun kinbiruġ turon umatoara, wonto ba noa Naaman Thuriakàl.

28 Ġatun yantin bara kakulla thunagóg ka, ġurra bara unni tara, bukka kauwàl kakulla

29 Ġatun bouġkulleún, ġatun yipa bon kokerá biruġ, ġatun bon yutéa pita kako bulkàrá ko kokerá ko wittitoara ko, wareka uwil koa bara bon walluġgón barán.

30 Wonto noa ba uwolliela Willi koa barun katoa, waita uwa.

31 Ġatun noa uwa barán Kapernaum kako, kokerá ko Galilaia kako, ġatun wiyelliela barun purreàġ ka thabbat ka.

32 Ġatun bara kota wiyellikanne tin ġikoúmba tin; kulla ġikoúmba pulli kaiyukan.

33 Ġatun kakulla wakàl kùri thunagóg ka, ġikouġ kin minki ka marai kakulla diabol koba yarakai koba, ġatun noa kaipulléún wokka,

34 Wiyelliela, Kàmunbilla ġearun; minnuġ banún géen bin ġintoa Iéthu Nadharetkàl? uwa bi ġearun tetti-umulli kolag? ġimillin banuġ ġintoa ta; wakàl bo ta yirri-yirri-kan Eloi koba.

35 Ġatun bon Iéthuko koakulla, wiyelliela, Kaiyellia bi, ġatun paikulléa ġikouġ kinbiruġ. Ġatun bon ba wareka willi ka diabollo, paikulléún noa ġikouġ kinbiruġ, ġatun keawai bon tetti búntima ba.

36 Ġatun bara yantinto kota, ġatun wiyelliela barabo-barabo, Minariġ unni wiyellikanne! kulla noa wiya kaiyu-kan-to barun diabolnuġ yarakaikan, ġatun barun paikulléún warrai tako.

37 Ġatun totóg ġikoúmba kakulla yantin toa purrai kariġ koa.

38 Ġatun noa uwa thunagóg kabiruġ, ġatun pológkulléún Thimon kinko kokerá ko. Ġatun tunkán Thimonúmba nukuġ koba munni kakulla karinkan; ġatun bon bara wiya bounnoun kai kolag.

39 Ġatun noa ġarokéa bounnoun kin turrug ka, ġatun noa koakulla karin; ġatun wareka ġaiya bounnoun karinto; ġatun bountoa bouġkulléún tanoa-kàl-bo, ġatun umulliela barun kaiko.

40 Ġatun punnàl ba pulóg-kulliléún, yantin bara mankulla munni-munni-kan ġikouġ kinko; ġatun noa wunpilléún barun kin máttàra yantin ta, ġatun turon uma barun.

41 Ġatun diabol kauwàl-kauwàl paikulléún kauwàl-kauwal labiruġ, kaibullliela, ġintoa ta Kritht ta, yinal ta Eloi-koba. Ġatun noa barun koakulla wiya korien; kulla wal bara ġimilléún bon Kritht ta noa unnoa.

42 Ġatun purreàġ ba kakulla, waita noa uwa korariġ; ġatun bara kúriko tiwa bon, ġatun uwa ġikouġ kin, ġatun mima bara bon, keawai noa waita wapa barun kinbiruġ.

43 Ġatun noa wiya barun, Wiyánún bo ta wal bag piriwàlgél la Eloi koba taraikan ta kokerá; kulla wal tia ġaliko yuka.

5

1 ĠATUN yakita kakulla, warapa bon ba bara kuriko, ġurrulliko wiyellikanne Eloi koba, ġarokéa noa pitta ka waraka Gennetharet ta,

² Ġatun nakulla buloara murrinawai kakilliela wara ka; wonto ba bara makoroban waita uwa murrinawai tabiruġ, ġatun bara umullliela pika mirkun.

³ Ġatun noa uwa wakál la murrinawai ta Thimon koba ka, ġatun wiya bon yógyóg umullia purrai tabiruġ. Ġatun noa yellawa barán, ġatun wiyelliela barun kúri murrinawai kabiruġ.

⁴ Ġatun ġoloin noa ba wiya, wiya noa Thimónnuġ bon, Tuirkullia pirriko kako, ġatun wura pika nurúnba mankilliko.

⁵ Ġatun Thimónto, wiyelliela, wiya bon, Piriwál, uma ġéen tokoi ta yanti-katai, ġatun man korien; kulla bi wiyán wupinún wal baġ barán pika.

⁶ Ġatun uma bara ba unni, kokoi-kokoi bara uma makoro katai kal, ġatun pika kilpaiya.

⁷ Ġatun bara wokkaimulléun barúnba tarai taba murrinawai taba; wa-uwil koa barun wintamulliko. Ġatun bara uwa, ġatun warapál bara wupéa buloara murrinawai, pillukullliela ġaiya bara.

⁸ Nakulla noa ba Thimónto Peterko, puntimulléan noa Iéthu kin warómbuġ ka, wiyelliela, Ela Piriwál! yuríg bi wolla emmouġ kinbiruġ; kulla baġ yarakairán kúri kátan.

⁹ Kulla noa kota, ġatun yantin bara ġikouġ katoa ba, kauwállin makorrin mankulla bara ba.

¹⁰ Ġatun yantibo bara Yakobo ġatun Ioanne, yinal ta Lebedaio koba, mankillai bula ba Thimon katoa. Ġatun Iéthako noa wiya bon Thimónuġ, Kinta kora bi; yakita biruġ manún wal bi barun kúri.

¹¹ Ġatun mankulla bara ba murrinawai barán purrai tako, wúnkulla bara yantin, wirroba bon bara.

¹² Ġatun yakita kakulla, kakulla noa ba tarai ta kokerá, a! wakál kúri kauwál leprokan; nakilliela noa Iéthunuġ puntimulléun ġoarrá ko, ġatun wiya bon, wiyelliela, Piriwál, wiya, bi ba kalyukan kánún, umánún bi tia turon.

¹³ Ġatun noa bon wupilléun máttára ġikouġ kin, wiyelliela, Kauwá; turon bi kauwa. Ġatun tanoa-kál-bo leprota wareka ġikouġ kinbiruġ ko.

¹⁴ Ġatun noa bon wiya, wiyéakún koa noa barun kúri; wonto ba yiruġ uwa tuġunbilliko ġintoa bo hiereu kinko, ġatun ġuwa kulla bi turon umatoara, yanti to Mothé ka noa ba wiya, ġurrulliko kakilliko barun.

¹⁵ Wonta ba yantin kakulla totóg ġikouġ yantin toa purrai toa: ġatun kauwálko naro uwa ġurrulliko, ġatun turon kakilliko barun munni-munni ġikouġ kinbiruġ ko.

¹⁶ Ġatun noa uwa koruġ kako, ġatun wiyelliela.

¹⁷ Yakita kakulla tarai ta purreaġ ka, wiyelliela noa ba, yellawa ba Parithaioi ġatun didathkaloi wiyellikanne koba, yantin tabiruġ kokerá biruġ Galilaia kabiruġ, ġatun Iudaia kabiruġ, ġatun Hierothalem kabiruġ; ġatun kaiynto Yehóa-úmba kakulla turon umulliko barun.

¹⁸ A! ġatun bara kúri wakál kúri kurréa pirrikilligél la munnikan karál; ġatun numa bara bon kurrilliko kokerá kolaġ, ġatun wúnkilliko bon ġikouġ kinko mikan tako.

¹⁹ Ġatun keawai bara napa wonnéen kurrilliko murruġ kolaġ konara tin, uwa bara wokka laġ kokerá bulwarra ka, ġatun wupéa bon barán kulla koa willi-willi kako pirrikilligélkan Iéthu kin mikan ta.

20 Ġatun nakulla noa ba kotellikanne barúnba, wiya noa bon, Ela kùri, yarakai ġiroúmba wareka ġirouġ kinbiruġ.

21 Ġatun bara ġárammateu ġatun Parithaioi kota, wiyelliela, Ġan-ke unni wiyan ba yarakai? Ġanto kaiyu-kan-to warekulliko yarakai, wonto ba wakállo Eloito?

22 Wonto noa ba Iéthuko ġurra kotatoara barúnba, niuwoa wiya wiyelliela barun, Minariġ tin nura kotelliela búlbúl lako nurun kin ba ko.

23 Wonnén murrárag wiyelliko, ġiroúmba ko yarakaito wareka ġirouġ kinbiruġ; ġa wiyelliko, Bouġkullia ġatun uwolliko?

24 Wonto ba ġurra-uwil koa nura kaiyukan noa yinal kùri koba purrai taba yarakai warekulliko (wiya noa munni karál), Wiyan banuġ, bouġkullia ġatun mara ġiroúmba pirrikilligél, ġatun waita unwolla ġirouġ ka tako kokerá ko.

25 Ġatun tanoa-kál-bo bouġulléun noa barun kin mikan ta, ġatun mánkulla unnuġ ġikoúmba pirrikéa noa ba, ġatun waita uwa ġikouġ ka tako kokerá ko koti kako, pitálmullielia bon Eloinuġ.

26 Ġatun yantin bara kotelliela, ġatun bara ġaiya pitálma bon Eloinuġ, ġatun kinta laġ bara kauwál, kátan wiyelliela, Nakulla ġéen minariġ konéin buġġai.

27 Ġatun yakita yukita waita uwa noa, ġatun nakulla wakál telónenuġ, ġiakai yitirra Lebi, yellawollin wúnkilligél la; ġatun noa wiya bon, Yettiwolla tia.

28 Ġatun noa wúnkulla yanti bo bouġkulléun, ġatun noa bon yettiwa.

29 Ġatun Lebiko bon noa upéa kauwál takillikanne ġikouġ ka ta koti ka kokerá: ġatun kauwál kakulla konara telónai ko ġatun tarai to yellawa barun katoa

30 Wonto ba barúnba ġárammateu ġatun Parithaioi koakillan bara barun wirrobullikan ġikoúmba, wiyelliela, Minariġ tin nura tatan ġatun pittan barun katoa telónai koa ġatun yarakai toa?

31 Ġatun noa Iéthuko wiya barun, wiyelliela, Bara ba moron tai kátan keawai bara wiyan karákál; wonto ba bara munni kátan.

32 Uwa bag wiya korien ko murroġ taiko, wonto ba yarakai willuġ ko minkj kakilliko.

33 Ġatun wiya bon bara, Minariġ tin bara mupai kátan murrinmurrin wirrobullikan Ioanne-úmba, ġatun wiyan wiyellikanne, ġatun yantibo bara Parithaioi koba; wonto ba ġiroúmba ko tatan ġatun pittan?

34 Ġatun noa wiya barun, Wiya, nura kaiyukan mupai umulliko barun wonnai kakillaikanne, yakita-kálai poribai ba kátan barun katoa ba?

35 Wonto ba purreaġ kánun wal, mánun wal bon ba poribai barun kinbiruġ, ġatun yakita ġaiya bara mupai-kakillinún purreaġ ka unta tara.

36 Ġatun wiya noa barun wakál parabol ġiakai: Keawai kùri ko wupillinún buġġaikál korokál la; ġa ba, yanti buġġaikál yiirbuġġanún ġaiya wal, ġatun pontol buġġaikál labiruġ keawai korokál kiloa kátan.

37 Ġatun keawai kùri ko wupinún buġġaikál wain pika ka korokál la; kulla buġġaikállo potopai-yanún wal pika ka, ġatun kiroabullinún, ġatun pika kánun yarakai.

38 Wonto ba buġġaikál wain wunún wal buġġaikál la pika ka; ġatun buloara murrárag kátan.

³⁹ Ġatun keawai kùri koba pittànùn korokál wain keawai noa mánùn buġġaikál wain, kulla noa wiyen korokál ta murràràġ.

6

¹ ĠATUN yakita thabbat ka bułoara, yukita thabbat ka kurri-kurri, uwa ġaiya noa murrug koa yeaigél loa; ġatun bara wirrobulli-kan-to ġikouġ ka to tittia wolluġ yeai, ġatun takulla mirro-mirromá máttàra barun kin.

² Ġatun taraikanto Parithaioi koba wiya barun, Minariġ tin nura uman unnoa keawaran murràràġ umulliko unti tara purreàġ ka thabbat ka?

³ Ġatun noa Iéthoko wiya, wiyelliela, Wiya nura, wiya nura, wiya ba unni, Dabid-to noa ba upa, niuwoabo ba kapirri kakilla ġatun bara ġikouġ katoa;

⁴ Uwa noa ba kokerá kai Eloi koba, ġatun mankulla takulla nulai nakillilkanne, ġatun ġukulla barun ġikouġ katoa ba ko, keawaran murràràġ takilliko, wonto ba barúnba ko hiereu koba?

⁵ Ġatun noa barun wiya, Yinal ta kùri koba, piriwál noa kàtan yantin ko thabbat ko.

⁶ Ġatun yakita kakulla tarai ta thabbat ta, uwa ġaiya noa thunagóg ka ġatun wiyelliela: ġatun wakál kùri unta kakulla, máttàra ġikoúmba túġkaġkeri tirrai kakulla.

⁷ Ġatun bara ġàrammateuko ġatun Parithaioiko tumiméa bon, wiya bon noa ba turon umulla purreàġ ka thabbat ta; wiyayemma-uwil koa bara bon.

⁸ Wonto noa ba kota barúnba ġurrulliel, wiya bon noa máttàrakan tirraikan, Bouġkullia, ġatun ġarokilla Willi ka. Ġatun noa bouġkulléun, ġatun ġarokéa.

⁹ Wiya ġaiya noa Iéthuko barun, Wiyánún wal bag nurun unni; wiya tuloa ta umulliko, murràràġ ġa yarakai umulliko purreàġ, ka thabbat ta? moron umulliko, ġa warekulliko?

¹⁰ Ġatun nakilliel, kari-kari yantin barun, wiya bon noa, Tutullia bi máttàra ġiroúmba. Ġatun upulléun ġaiya noa, ġatun máttàra ġaiya bon turon uma yanti tarai ba.

¹¹ Ġatun bara warapalkan bukkakan kakulla; ġatun murràràġ wiyellan barabo-barabo, minnuġ banún bara bon ba Iéthunuġ.

¹² Yakita unta purreàġ ka, uwa noa bulkára kolaġ wiyelliko, yanti-katai noa tokoi ta wiyelliela bon Eloi-nuġ.

¹³ Ġatun yakita purreàġ ta, kaai ba noa barun wirrobullikan ġikoúmba; ġirimulléun noa barun kinbiruġ dodeka niuwoa, barun wiya ġiakai yitirra apothol;

¹⁴ Thimónnuġ (wiya noa ġiakai yitirra Peternuġ), ġatun ġikoúmba kurakóg Andrea, ġatun Yakobo ġatun Ioanne, ġatun Pilip ġatun Bátolomai,

¹⁵ Mattaio ġatun Thoma, ġatun Yakobo Alpai-úmba, ġatun Thimon ġiakai wiya yitirra Dheloté,

¹⁶ Ġatun Iudath kurrakóg ta Yakobo-úmba, ġatun Iudath Ithàkariot, ninwoa ġakoiyayé noa.

¹⁷ Ġatun noa uwa barán barun katoa, ġatun ġarawan tako ġarokéa noa, ġatun konaró wirrobullikan ġikoúmba, ġatun kauwál konara kùri Iudaiakál, ġatun Hierothalemkál, ġatun korowátari Turokál ġatun Thidonikál, uwa bara ġurrulliko bon, ġatun turon umulliko barun ba munni;

18 Ġatun bara wonkálman yarakai to marai to: ġatun barun umá turon.

19 Ġatun yantinto konaró numulla bon bara; kulla murrárág paibéa ġikouġ kinbiruġ, ġatun noa turon umá yantin barun.

20 Ġatun noa wokkalan nakulla ġaikouġ ko ġikoumba wirrobullikan, ġatun wiya, Murrárág umatoara mirrálko; kulla nurun ba piriwálġél la Eloi koba.

21 Murrárág umatoara nura kapiirrikan yakita: kulla nura warapan wal kakilliko. Murrárág umatoara nura túnkillin yakita, kulla nura kintellinun wal.

22 Murrárág umatoara nura, yarakai umánun ġaiya nurun kúri ko, ġatun warekanun nurun, ġatun yarakai wiyánun nurun, ġatun warekanun yitirra nurúnba yanti yarakai ba, ġikouġ kin biruġ yinal kúri koba kabiruġ.

23 Pitál nura kauwa ġatun úntellia unta purreág ka; kulla nurúnba ġukillikanne kauwál kátan moroko kaba; yanti umá bara biyuġbai tako barun ka to barun propetnuġ.

24 Yapal nura porólkan kátan! kulla nura mankulla ta pitál nurúnba.

25 Yapál nura warakan! kulla nura kapiirrikánun. Yapal nura kintellan yakita! kulla nura ġirellinun ġatun túnkillinun.

26 Yapal nura, murrárág wiyánun ba yantinto kuriko nurun! yantibo barúnba biyuġbai ta ko barun ġakoyaye propetnuġ.

27 Ġiakai baġ wiyánun nurun ġurrullikan, Pitálumulla barun yarakai willuġ nurúnba; murrárág umulla barun yarakai nurúnba uman,

28 Murrárág barun wiyella koatan nurúnba; ġatun wiyella bon Eloinuġ wiyella barun yarakai nurúnba uman.

29 Ġatun búnnun ba wakál ġan kulló tarai to, tarai ġukillia; ġatun niuwoa manun wurabil ġiroúmba, wiya yikora wiwi manki yikora unni doan.

30 Ġuwa barun yantin ko wiyellinun ba ġirouġ kin; ġatun niuwoa ba mankulla tullokán ġiroúmba wiya yikora kari bon.

31 Ġatun unnoa la kotan nura la murrárág umulliko barun kúri nurun, umulla nura yantibo ta barun.

32 Kulla nura pitálman barun pitálman nurun, minariġko-ke unnoa? kulla bara yarakai-kan-to yantibo uman.

33 Ġatun murrárág nura umánun ba barun ġali murrárág nurun uman, minariġko-ke unnoa? kulla bara yarakai-kan-to yantibo uman.

34 Ġatun mumbinun nura ba barun kotan nura willuġbo upilliko barun, minariġko-ke unnoa? kulla bara yarakai willuġ mumbillan barun willuġbo upilliko yantibo.

35 Wonto ba nura pitálumulla barun yarakai willuġ nurúnba; ġatun murrárág umulla, ġatun mumbilla kotan keawai willuġbo upulliko; ġatun ġutoara kauwál kánun nurúnba, ġatun nura wonnai kánun wokka koba; kulla noa murrárág uman barun wiyapaiye korien ġatun barun yarakai.

36 Kauwa nura minkikan, yantibo Biyuġbai nurúnba minki kátan.

37 Kota yikora yarakai, ġatun keawai nurun kotánun yarakai: pirriral-mai yikora nura, ġatun keawai nurun pirriralmanun: warekilla nura, ġatun nurúnba warekánun.

38 Ġuwa, ġatun ġunún wal nurun; warapál, upulla barán, ġatun tolomulla kaumulliko, ġatun kiroabullin barán, ġunún wal kúri nurun

gielkağ ka nurun kin. Kulla yantibo upitoara nura upullin, upéa kánùn nurun.

³⁹ Ġatun noa wiya barun wakál parabol; wiya, munminto yutinùn tarai munmin? wiya, wal bula-buloarabo warakullinùn barán kirun tako?

⁴⁰ Wirrobullikan ta keawaran noa kauwál korien ġikouğ kin piriwál la; wonto ba tuloa kátan, kánùn noa yanti piriwál ba ġikouğ ba.

⁴¹ Ġatun minariğ tin bi natan moriğ ġirouğ ka ta ba ġaikug kaba kurrikóğ kaba, wonto ba na korien bi tulkirri ġaikug kaba ġirouğ kinba kóti kaba?

⁴² Ġa, yakoai bi wiyan bon kurrikóğ ġirouğ ba, Biggai, yakoai tia poruğbuğgabunbilla moriğ ġirouğ kinba ġaikug kaba, keawai bi ba nakillin tulkirri ġirouğ kaba? ġintoa ġakoiyaye! buruğbuğ ġala kurri-kurri tulkirri ġaikug kaba ġirouğ kinba kóti kaba, ġatun nanùn ġaiya bi murra-murrarág umulliko moriğ ġaikug kaba kurrikóğ kaba ġirouğ ka ta ba.

⁴³ Kulla ba kúlai murrarág ta kátan, keawai yeai yarakai upin; ġa keawai kúlai yarakai ta kátan, yeai murrarág upin.

⁴⁴ Wonto ba yantin kúlai ġimilliko kóti tin yeai tin; kulla bara kúri mán korien kokuğ tulkirri-tulkirri tin, ġa titi korien bara botru maro tin.

⁴⁵ Murrarágko noa kúriko wupillin noa murrarág wunkilligél labiruğ minki kabiruğ búlbúl labiruğ ġikouğ kinbiruğ; ġatun noa yarakai wupullin noa yarakai wunkilligél labiruğ yarakai ta biruğ minki kabiruğ búlbúl labiruğ ġikouğ kinbiruğ; kulla ġikoumba ko kurraka ko wiyan kauwál labiruğ ko búlbúl labiruğ ko.

⁴⁶ Ġatun minariğ tin nura tia wiyan, Piriwál, Piriwál, ġatun uwa korien nura unnoa tara wiyan nurun bağ ba.

⁴⁷ Ġan tia ba uwánùn emmouğ kin, ġatun ġurran wiyellita emmoumba, ġatun ġalao uman, túgunbinùn bağ nurun ġan kiloa noa:

⁴⁸ Niuwoa ba wakál yanti kúri kiloa, wittia noa kokerá ġatun pinnia pirriko, ġatun wupéa tuğga tunuğ ka; ġatun poaikulléun ba tunta-tunta, waiumbul murrá koribibi kokeroa, ġatun ġeawai tolomá pa; kulla wal wittia tunuğ ka.

⁴⁹ Wonto ba ġurran ġatun uma korien, kúri kiloa noa wittia kokera tuğga korien purrai ta: waiumbul murrá koribibi ġali, ġatun warakulléun tanoa-kál-bo; kauwála unnoa warakullin kokerá koba.

7

¹ WIYA noa ba ġoloin ġikoumba wiyellikanne, mikan ta yantin ta kúri ka, uwá noa Kapernaun kako.

² Ġatun tarai koba kapátin koba umullikan munnì kakillielia mułkillilielia tetti, pitál umatoara noa ġikoumba.

³ Ġatun, ġurrá noa ba Iéthunuğ, wiyabunbéa noa barun ġarokál Hebáraiioi koba, wiyellielia bon uwa-uwil koa noa pirbuğgulliko ġikoumba ko, umullikan ko.

⁴ Ġatun uwá bara ba Iéthu kin, wiya ġaiya bon bara tanoa-kálbo wiyellielia, Murrarág noa uma-uwil koa noa bon yanti:

⁵ Kulla noa pitálman ġearúnba kúri, ġatun noa wittia ġearun thunagóg.

⁶ Uwa ġaiya noa Iéthu barun katoa. Ġatun kalog korien ta noa ba kakulla kokerá kolağ, yuka noa barun kapátinto kóti ta ġikouğ kin wiyellielia bon,

Piriwál, yanoa bi; kulla bag keawaran murrárág korien uwa-uwil koa bi emmouğ kin kokerá:

⁷ Yaki tin bağ kota murrárág korien bag uwolliko girouğ kinko; wonto ba wiyella wakál wiyellikanne, ğatun emmoúmba umullikan pirkullinún wal.

⁸ Kulla bağ ba kaiyukan wiyelliko, emmouğ kinba bara kakillin armykan; ğatun bağ wiya wakál, Yuriğ, ğatun waita ğaiya noa uwa; ğatun tarai, Kaai, ğatun noa uwa tanan; ğatun emmoúmba umullikan, Umulla unni, ğatun umá ğaiya noa.

⁹ Iéthuko noa ba ğurrá unni tara, kotelliela noa ğikouğ, ğatun warakulléun noa, wiya ğaiya noa barun wirroba bon ba, Wiyan bağ nurun, keawaran bağ na pa yanti ğurrullikanne kauwál, keawai yanti Ithárael la kátan.

¹⁰ Ğatun bara yukatoara, willuğbo uwolliela kokerá kolağ, nakulla bon umullikan munni biruğ pirbuğgatoara.

¹¹ Ğatun yakita purreáğ ka yukita, uwa noa kokeroa, ğiakai yitirra Nain; ğatun kauwál uwa ğikoúmba wirrobullikan ğatun taraikan kúri ğikouğ katoa.

¹² Ğatun uwa noa ba papai puloğkulligél la kokerá kolağ, ğa, tetti kulwon kurrilliela kúri warai kolağ, wakál bo ta yinal tunkán koba bounnoun ba, ğatun maboğun bountoa, ğatun kauwál-kauwál kúri kokerá biruğ uwa bounnoun katoa.

¹³ Ğatun nakulla bounnoun noa ba Piriwálla, ğurriirra bounnoun noa kakulla, ğatun wiya ğaiya noa bounnoun, Túğki yikora.

¹⁴ Ğatun uwa ğaiya noa, numa kurrilligél; ğatun bara kurriá bon ba ğakéa korun. Ğatun noa wiya, Wuğğurra, wiyan banuğ, Bouğkullia.

¹⁵ Ğatun niuwoa tetti kabiruğ yellawa, ğatun tanoa-kál-bo wiya. Ğatun willuğbo bon noa ğukulla bounnoun kin ğikoúmba ka tunkán ta.

¹⁶ Ğatun bara kakulla kinta yantin; ğatun bara bon pitálman Eloinuğ, wiyelliela, Kauwál propet ta paipéa ğearun kin, ğatun noa Eloito nakulla ğikoúmba kúri.

¹⁷ Ğatun unni totóğ ğikoúmba kakulla yantin to Iudaia koa, ğatun yantin toa purrai kariğ koa.

¹⁸ Ğatun Ioanne-úmba-ko wirrobullikanto wiya bon unni tara.

¹⁹ Ğatun noa Ioanneto wiya bulun wirrobullikan ğikoúmba, yuka bulun Iéthu kinko, wiyelliko, ğintoa ta uwánún? ğa, na-téa kánún géen taraikan?

²⁰ Uwa bara ba kúri ğikouğ kinko wiya bara, Ioanneto korimullikanto ğearun yuká girouğ kinko, wiyelliko, ğintoa ta uwánún? ğa, na-téa kánún taraikan?

²¹ Ğatun tanoa-kál-bo hora ka pirbuğğa noa kauwál-kauwál munni-munni, ğatun marai yarakaikan; ğatun kauwál-kauwál munmin umá noa barun nakilliko.

²² Wiya ğaiya noa barun Iéthu, wiyelliela, Waita lag nura, ğatun wiyella bon Ioannenuğ unni tara nakulla nura ba ğatun ğurra; munmin-tabiruğ-ko natan, wiirwiir-biruğ-ko uwan, wamun-wamun-tabiruğ turon kakulla, woğkál-labiruğ ğurran, tetti-kabiruğ bouğkulléun, barun mirrál ko wiyan ta Euágelion.

²³ Ğatun pitál-umatoara yantinto niuwara korien kánún emmouğ kin.

24 Ġatun waita ka ba bara ba puntimai Ioanne-úmba, wiya ġaiya noa barun kùri Ioannenuġ bon, Minariġ tin nura koruġ kolaġ nakilliko? koġka tolooman wibbi ko?

25 Minariġ ko nura uwa koruġ kolaġ nakilliko? wakál upulléun kùri poitoġ korikin to? A! bara upulléun konéin to ġatun bara murràrag kàtan takilliko, yellawa bara piriwàlġél la.

26 Minariġ ko nura uwa koruġ kolaġ nakilliko? wakál propet Kauwa, wiyen nurun baġ kauwàllan noa ba propet kiloa.

27 Ġali noa wiyatoara upa unni, A! yukan baġ puntimai emmoúmba ġirouġ kin mikan ta, umànun wal noa yapuġ ġirouġ.

28 Kulla baġ wiyen nurun, Keawai propet kauwàl kàtan yanti Ioanne noa ba korimullikan porkullitoara nukuġ labiruġ: niuwoa waréa ta kàtan piriwàlġél la Eloi koba ka, kauwàl noa kàtan ninwoa kiloa.

29 Ġatun yantinto kùriko ġurra bon, ġatun bara telónai, pitálma bon Eloi-nuġ, korimatoara kàtan bara Ioanne kaibiruġ karimulli biruġ.

30 Wonto ba bara Parithaioi ġatun bara nomikoi ġurramaigà wiyel-likanne Eloi koba barun kin, keawai korimatoara korien Ioanne kai.

31 Ġatun noa Piriwàllo wiya, Yakoai kiloa bara kùri untikál willuġġél? ġatun minariġ kiloa bara?

32 Bara yanti wonnai kiloa yellawollin ġukilligél la, ġatun kaipullin taraikan, ġatun wiyellin, Tirkima géen nurun, ġatun keawai nura úntelli korien; minki géen kakulla nurun, ġatun keawai nura tuġkilli korien.

33 Kulla noa Ioanne korimullikan uwa, keawai kunto ta pa, ġa wain keawai pitta pa; ġatun nura wiyen, diabol noa ġikouġ katoa ba.

34 Yinal ta kùri koba uwa takilliko ġatun pittelliko, ġatun nura wiyen, A! mataye kùri unni, ġatun wain pittaye, kóti ta telónai koba ġatun yarakai willuġ koba!

35 Wonto ba yautinto wonnaito ġuraki koba ko piralman bon ġuraki.

36 Ġatun wakállo Parithaioi koba ko wiya bon ta-uwil koa noa ġikouġ katoa. Ġatun uwa noa kokerá Parithaio koba, ġatun yellawa noa barán takilliko.

37 Ġatun, a! ġapal wakál yarakaikun bountoa ġurrá bountoa ba Téthunuġ bon yellawai takilli taba kokerá Parithaio koba ka, mankulla bountoa wúnkilligél alabathro putillikanne,

38 Ġatun ġarokéa bountoa tinna ka bulka ka ġikoung kin, túġkillin, ġatun bountoa puntia bounnoun ka to ġurrun to tinna ġikouúmba, ġatun pirripa bounnoun ka to kittuġ ko wolluġ koba ko bounnoun ka to, ġatun búġbúġka bon tinna ġikouúmba, ġatun putia bon putilligél lo.

39 Yakita nakulla noa ba unni ġali Parithaio, wiya bon ba, wiyelléun ġaiya noa ninwoabo minki ka, wiyelliela, Unni kùri propet ba noa ġurra pa noa wonta-kan-to ka ġapallo numa bon; kulla bountoa yaraikan.

40 Ġatun Iéthuko noa wiyayelléun, wiyelliela bon, Thimón, wiya-uwil koa banuġ. Ġatun noa wiya, Piriwàl, wiyellia.

41 Tarai ta kakulla ġukillikan wakál buloara mumbitoara ġikouúmba; wakállo noa mumbilléun pentakothioi denari, ġatun tarai ta pentékonta mumbilléun.

42 Ġatun keawai bula ġupaiye pa ba yaruġ ka bon, wareká ġaiya noa bulun ba. Wonta kin bulun kinbiruġ pitálmanún kauwàl bon!

⁴³ Thimónto noa wiya, wiyelliella, Mirka gikoug wareka noa ba kauwál. Ġatun noa wiya bon, Kota bi tuloa.

⁴⁴ Ġatun noa warrakulléun ġapal ko, ġatun wiya Thimónnuġ Natan bi unni ġapal? uwa baġ kokerá ko ġiroug ka ta ko, keawai bi tia ġupa bato tinna ko; wonto bountoa ba puntia tia tinna bounnoun ka to gurrun to, ġatun watia bounnoun ka to wolluġ kabiruġ ko kittuġ ko.

⁴⁵ Keawai bi tia buġbúġ ka pa: wonto ba unni ġapal, búġbúġ-kulliaela tia tinna yakita biruġ uwa baġ ba.

⁴⁶ Keawai bi puti pa emmoúmba wolluġ kipai to, wonto ba unni ġapal putia emmoúmba tinna kipai to.

⁴⁷ Ġiakai tin banuġ wiyán, Yarakai umatoara bounnoun ba kauwál ta warekatoara bounnoun ba; kulla bounnoun pitál-ma kauwál: kulla barúnba warekatoara waréa, pitál-ma bara warea.

⁴⁸ Ġatun noa bounnoun wiya, Wareká umatoara ġiroúmba yarakai.

⁴⁹ Ġatun bara yellawan ġikoug kinba takilli taba, bara bo wiyatan minki ka, ġan-ke unni warekan noa yarakai.

⁵⁰ Ġatun noa bounnoun wiya, ġurrulli ta biruġ ġiroúmba moron bi kátan; yuruġ bi pitál kakilliko.

8

¹ ĠATUN yakita yukita uwa noa yantin toa purrai toa kokerá, wiyelliela ġatun túġunbilliela totóġ pitálmullikanne bathileia koba Eloi koba: ġatun bara dodeka ta ġikoug katoa ba.

² Ġatun bara nukuġ taraikan, turon umatoara marai yarakai tabiruġ ġatun munni kabiruġ, Mari yitirra ġiakai Magdalakálin, bounnoun kinbiruġ paipéa diabol hepta ta,

³ Ġatun Ioanna porikunbai Kutha-úmba, Herod-úmba umullikan, ġatun Thuhanna, ġatun taraikan kauwál, gala bara ġukulla bon untakál tullokán ba biruġ barun kai.

⁴ Ġatun uwittillin bara ba kúri kauwál-kauwál, ġatun uwa ġikoug kinko, yantin tabiruġ kokerá biruġ, wiya noa unni parabol:

⁵ Upillikan noa uwa yeai ko upulliko ġikoúmba ko; ġatun upulliela noa ba, winta porkulléun kaiyinkon ta yapuġ ka; ġatun waita-wa barán, ġatun tibbinto takulla moroko tinto.

⁶ Ġatun winta porkulléun tunuġ ka; ġatun poaikulléun ba wokka lag tetti ġaiya kakulla, koito ba bato korien ta.

⁷ Ġatun winta porkulléun tulkirri-tulkirrá; ġatun poaikulléun tulkirri-tulkirri matti, ġatun murrugkama.

⁸ Ġatun tarai ta pórkulléun purrai murrárág purrai ta, ġatun poaikulléun wokka lag, ġatun yeai kurria hekaton ta. Ġatun noa ba wiya unni tara, kaaipulléun ġaiya noa, Niuwoa ba ġurréuġ kan kátan ġurrulliko gurrunbunbilla bon.

⁹ Ġatun wirrobulli-kan-to ġikoúmba ko wiya bon, wiyelliela, Minariġ ke unni parabol?

¹⁰ Ġatun noa wiya, ġutan ġurrulliko nurun pirriral bathileia koba Eloi-úmba; wonto barun tarai ta parabol la; natan bara keawai bara na pa, ġatun ġurran bara keawai bara ġimilli pa.

¹¹ Ġiakai ta unni parabol: Yeai ta wiyellikanne ta Eloi koba.

12 Bara kaiyinkon taba yapuğ kaba gurrullikan bara; uwa ãaiya noa diabol,ğatun mankulla wiyellikanne barun ba minki kabiruğ búlbúl labiruğ, ãurra-kún koa bara ãatun moron koa bara katéa-kún.

13 Bara tunuğ kaba ãurra bara ba wiyellikanne pitálkan to; ãatun unni tara wirra korien kátan, kota bara waréa ba, ãatun yakita numullikanne ta waraka ãaiya bara.

14 Ğatun unnoa tara pórkuelléun tulkirri-tulkirrá, bara ba ãurra, waita uwa ãaiya, ãatun murrúğkana umullikannéto ãatun porollo ãatun pirunto moron koba, ãatun yeai kurri korien murrárag kakilliko.

15 Wonto ba unnoa murrárag kaba purrai taba, bara ba ãurra wiyellikanne, tuloakan ãatun murráragkan búlbúłkan, tuman bara, ãatun yeai kurrin murroi to.

16 Keawai kúriko wirroğbanún kalbuğ, wutinún ãaiya tenti ko, ãa wutinún bara ka pinkilligélla; wonto ba wupinún kaibuğğél la, na-uwil koa bara uwollita ba ko kaibuğ.

17 Kulla yantin ta ãetti biruğ ãurranún wal kakilliko; ãatun yantin ta yuropatoara biruğ ãurranún wal kakilliko, ãatun paipinún wal.

18 Yakoi nura gurrulla; kulla ãikouğ kinba ãunún wal ãikouğ kin; ãatun keawai noa ka korien, mantillinún wal bon ãikouğ kinbiruğ unnoa ta paipitoara ãikouğ kinba.

19 Ğatun tunkán ãikouğ kinko ãatun bara kóti ta ãikoúmba uwa, ãatun keawai bara wa pa ãikouğ kinko konarrin, kulla kauwál waitawollan.

20 Wintako bon wiya ãiakai, Garokillin bara warrai taba ãikoúmba tunkán ãatun kóti ta, na-uwil koa bara ãirouğ.

21 Ğatun noa wiyayelléun barun, wiyelliela, Unni tara tia kátan emmoúmba tunkán ãatun kóti ta, gurrullikan wiyellikanne Eloi koba ãatun umullikan.

22 Ğatun yakita tarai ta purreag ka, uwa noa murrinawuai ta ko ãikouğ katoa wirrobullikan toa ãikoúmba; ãatun noa barun wiya, Waita géen waiga-uwil kaiyin kolağ wara kolağ. Ğatun bara tolka mureuğ kolağ.

23 Wonto ba bara uwollila, pirrikéa noa kógóg; ãatun wibbi kauwál kakulla wara ka; ãatun bara warapál, ãatun kinta kakilliela.

24 Ğatun bara uwa ãikouğ kin, bouğbuğga ãaiya bon, wiyelliela, Piriwál, piriwál, tetti kolağ géen! Bouğkulléun ãaiya noa, ãatun wiya noa wibbi, ãatun tulkun wombul koba; ãatun korun kakulla, ãatun yurağ ãaiya kakulla.

25 Ğatun noa wiya barun, Wonnug-ke nurun kotellita? Ğatun bara kinta kakulla, kotelliela, wiyalan taraikan-taraikan, Wontakan unni kúri! kulla noa wiyán wibbi ãatun bato, ãatun ãurra ãaiya bon.

26 Ğatun bara uwa purrai tako Gadarén tako, kaiyin taba Galilaia kaba.

27 Ğatun noa ba yankulléun purrai tako, nuğgurrawa bon wakállo kúriko kokerá biruğ ko, diabolkan noa katalla yuraki, ãatun keawai noa upillipa kirrikin to, keawai noa kátan kokerá, nikki ka noa kakulla.

28 Nakulla noa ba Iéthunuğ, kaabulléun ãaiya noa, ãatun puntimulléun ãikouğ kin mikan ta, ãatun wokka wiyelléun wiyelliela, Minnuğ banún ke bi tia, Iéthu, Yinal ta Eloi koba wokka kaba koba? Yanoa bi tia piralmai yikora.

29 (Kulla noa wiya marai yarakaikan paikulliko kúri kabiruğ. Kulla bon mankulla murrin-murrin; ġatun wirria bon tibon ko; ġatun noa tiirbuğğa tibon, ġatun yuaipéa bon diabollo koruğ kolağ.)

30 Ġatun Iéthuko noa wiya bon, wiyelliela, Wonnén bi yitirra? Gatun noa wiya, Léjun bağ; kulla kauwál-kauwál diabol uwa murrariğ ġikouğ kinko minki kako.

31 Ġatun bara bon wiya, Yanoa, wiya yikora ġearun bi pirriko kolağ kakilliko.

32 Ġatun kakulla untakál wirrul takilliela bulkára ba ko; ġatun bara wiya bon pulóğkulliko barun minki kako porák kako. Ġatun noa wamunbéa barun.

33 Uwa ġaiya bara waita diabol minki tabiruğ kúri kabiruğ, ġatun pulóğkulléun porák ka koiro ka; ġatun wirrul murra barán karakai pirriko koba wara kako, kurrin to ġaiya bara.

34 Nakulla bara ba tamunbéa unnoa tara umatoara, murra ġaiya bara, ġatun waita uwa kokerá kolağ, ġatun ġoruğ kolağ; wiya ġaiya ġaloa.

35 Uwa ġaiya bara nakilliko umatoara ko; ġatun uwa Iéthu kin, ġatun nakulla bara bon unnoa kúri, paipitoara biruğ bara waita uwa, yellawolliela Iéthu ka ta tinna ka, kirrikinkan ġatun tuloa ġurrullikan; ġatun kinta bara kakulla.

36 Yantinto nakulla unnoa wiya barun, yanti bon ba turon uma diabolkan kauwálkan.

37 Ġatun yantinto konaró purrai tako Gadarén tako wiya ġaiya bon waita uwolliko barun kinbiruğ; kulla bara kintakan kauwál kakulla. Ġatun noa uwa murrinawai tako, ġatun willuğbo kakulla.

38 Ġatun unnoa kúri kabiruğ diabol bara waita uwa, wiya bon ka-uwil koa noa ġikouğ katoa: wonto noa Iéthuko yuka bon waita, wiyelliela,

39 Willuğbo bi wolla ġirouğ ka tako kokerá ko, ġatun gurrabunbilliko unnoa tara uma noa ba Eloito ġirouğ. Ġatun noa waita uwa, ġatun wiya yantin toa kokeroa, yanti Iéthuko noa uma bon.

40 Ġatun yakita kakulla, willuğbo noa ba Iéthu kakulla, pitál tara kakilliela kúri, kulla bara bon mittilliela yantinto.

41 Ġatun yakita uwa wakál kúri tanan, ġiakai yitirra Yaeiro, wiyellikan noa thunagóg kako; ġatun noa puntimulléun Iéthu kin tinna ka, ġatun wiya uwolliko ġikouğ kinko kokerá ko;

42 Kulla bon wakál yinálkun kakulla, dodeka wunál ta bounnoun ba, ġatun bountoa pirrikilliela tetti kakilliela. Gatun uwa ġaiya noa, kúriko bon murrugkama.

43 Ġatun wakál nukuğ, kumarakan dodeka wunál ta bounnoun ba, ġukilléun bountoa kirun tullokan bounnounba karákál ko, keawai bara bounnoun turon uma pa,

44 Uwa bountoa bulka kako, ġatun numa pita ġikoumba kirrikin: ġatun tanoa-kál-bo kumara ġaiya kakulla korun.

45 Ġatun noa Iéthuko wiya ġaiya, Ġanto tia numa? Yantinto wiya keawai, wiya ġaiya noa Peterko ġatun bara ġikouğ katoa, Piriwál, konaro bin murrugkama ġatun waita wa, ġatun bi wiyan, Ġanto tia numa?

46 Ġatun noa Iéthuko wiya, Wakállo ta tia numa: kulla bağ ġurran waita ka ba kaiyu emmouğ kinbiruğ.

47 Ġatun bountoa ba nukuġko nakulla yuropa korien bountoa, uwa bountoa pulul-pulul, ġatun puntimulléun ġikouġ kin mikan ta, wiya bon bountoa mikan ta yantin ta kúri ka, minariġ tin bountoa numa bon, ġatun tanoa-kál-bo bountoa kakulla turon.

48 Ġatun noa bounnoun wiya, Yináلكun, kauwa bi pitál; ġurrullito ġiroúmba-ko turon bin uma; yuriġ waita pitál kakilliko.

49 Ġatun wiyelliela noa ba, tanan uwa wakáلكo wiyellikan ta biruġ kokerá biruġ, wiyelliela bon, Ġiroúmba yináلكun tetti kakulla; yanoa, Piriwál pirriralmai yikora bon.

50 Wonto noa ba Iéthuko ġurra, wiyayelléun noa bon wiyelliela, Kinta kora bi; ġurrulla wal bi, ġatun turon ġaiya wal bountoa kánun.

51 Ġatun noa ba uwa kokerá ko ba murriraġ, keawai noa tarai kan wommumbi pa ġikouġ kin, wonto ba Peternuġ ġatun Yakobonuġ, ġatun Ioannenuġ, ġatun biyuġbai ġatun tunkán murrakin koba.

52 Ġatun yantin tuġkilléun ġatun minki kakulla bounnoun kai: wonto noa ba wiya, Tuġki yikora; keawaran bountoa tetti korien, wonto ba ġarabo kakillin.

53 Ġatun bara bon béelma, nakilliela tetti bountoa kakulla.

54 Ġatun noa kirun barun yipa warai tako, ġatun noa mankulla bounnoun muttárrin, ġatun wiya, Murrakin, bouġkullia.

55 Ġatun bounnoun ba marai katéakan, ġatun bountoa bouġkulléun tanoa-kál-bo: ġatun noa wiya bounnoun takilliko.

56 Ġatun kintakan biyuġbai ġatun tunkán bounnoun ba: wonto noa ba wiya barun, yanoa wiya yikora taraikan kúri unni umatoara.

9

1 WIYA ġaiya noa barun dodeka ta ġikoumba kaumulliko, ġatun ġukulla barun kaiyu kakilliko ġatun wiyellikan kakilliko yantin ko diabol ko, ġatun turon umulliko yantin munnikan ko.

2 Ġatun noa barun yuka wiyelliko bathileia Eloi koba, ġatun turon umulliko munni ko.

3 Ġatun noa wiya barun, Manki yikora waita kolaġ, keawai tupa-tupa mánun, keawai yinuġ, keawai kunto, keawai money, keawai buloara mánun kirrikin taraiko-taraiko.

4 Ġatun uwánun nura ba tarai ta kokerá, tanoa kauwa, ġatun waita uwozza untoa biruġ.

5 Ġatun bara keawai nurun wommunbi korien, waita nura ba uwánun untoa biruġ kokerá biruġ, tirri-tirrillia yullo kabiruġ moriġ tinna kabiruġ nurun kinbiruġ, túġa kakilliko barun kinko.

6 Ġatun waita bara uwa, ġatun uwa kokeroa Willi koa, wiyelliela Euagelion, ġatun turon umulliela yantin ta purrai ta.

7 Ġatun noa Herodto tetráلكo ġurra unni tara umá noa ba; ġatun koteiliela niuwoa bo, kulla wiyatoara tarai-kan-to Ioanne noa bouġkulléa tetti kabiruġ;

8 Ġatun winta ka, paipéa noa Elia; ġatun tarai-kan-to, wakál ġaġka-kál propet tabiruġ bouġkalléun.

9 Ġatun noa Herod wiya, Kolbúntia baġ bon Ioannenuġ wolluġ; ġan-ke unni ġurran baġ unni tara? ġatun noa na-uwil koa bon.

10 Ġatun bara apothollo willuġbo bara ba kakulla, wiya ġaiya bon yantin unni tara uwa bara ba. Ġatun noa barun yutéa, ġatun kara uwa mirrulla ko, kokerá ko yitirra Betáthaida kako.

11 Ġatun bara kùri ġurra bara ba, wirropa bara bon; ġarokéa noa wiyelliko barun bathileia Eloí koba, ġatun umá barun turon kakilliko munnikan.

12 Ġatun purreáġ kakilliela yaréakál, uwa ġaiya bara dodeka ta, ġatun wiya bon, Yukulla barun konara waita laġ, uwa-uwil koa bara yantin toa purrai kariġ koa, yellawolliko, ġatun takilliko; kulla géen kátan unti mirrulla.

13 Wonto noa ba barun wiya, Ġuwa barun ġaloa ko takilliko. Ġatun bara wiya, Keawai ġearúnba kulla unni pente kunto ġatun buloara makoro; wiya géen wirrilla barun ġali ko takilliko yantin ko kùri ko.

14 Kulla wal kùri kauwál pentakikilioi ta. Ġatun noa wiya barun wirrobullikan, Yellawabunbilla barun konara kakilliko pentékonta tarai taba kakilliko.

15 Ġatun uma ġaiya bara yanti, ġatun yellawabunbéa barun yantin barán.

16 Mankulla ġaiya noa unnoa tara kunto pente ġatun makoro buloara; ġatun nakilliela wokka laġ moroko koba, murroi wiyelliela unni tara, ġatun yirbugġa, ġatun ġukulla barun wirrobullikan ko wunkilliko barun kin mikan ta konara.

17 Ġatun takulla bara, ġatun warakan ġaiya bara kuttawan yantin; ġatun mankulla bara wanan dodeka ka wimbi ka wuntawai biruġ barun kai.

18 Ġatun yakita wiyelliela noa ba niuwoa-bo púnbai, ġikoúmba wirrobullikan ġikouġ katoa; ġatun noa wiya barun, wiyelliela, Ġannuġ wiyán kùri ko ġan baġ ba.

19 Wiyayelléun bara; wiyelliela, Ioanne ta bi korimullikan wonto ba taraito wiyán Elia ta ba; ġatun taraito wiyán wakál ġaġka-kál propet koba, bouġkulliakan katéa-kán.

20 Wiya noa barun, ġanto tia nura wiyán ġan baġ ba? Peterko noa wiyayelléun, wiyelliela, Kritht ta bi Eloí-úmba.

21 Ġatun noa barun piralma, wiyéa-kán koa bara unnoa tara tarai ko kùri ko;

22 Wiyelliela, Yinal ta kùri koba yarakai kauwál wal bon umánun, ġatun warekánun wal bon bara ġaġkakal ġatun bara hiereukan piriwál, ġatun bara ġárammateukan, ġatun búnnun wal tetti, ġatun bouġġánun ġaiya bon tarai ta purreáġ ġoro ka.

23 Ġatun wiya noa barun yantin, Wanun tia ba taraikan kùri uwánun, ġurrullia noa niuwoa-bo, ġatun mara-uwil koa noa taliġkabillikanne ġikoúmba yantin ta purreáġ ka, ġatun wirrobulla tia.

24 Ġanto ba mirománun moron ġikoúmba, warekánun wal noa? kulla noa warekánun moron ġikoúmba emmouġ kin, ġaloa noa moron umánun.

25 Wonnuġ-ke murraráġ kùri ko, mankilliko purrai kariġ ko, ġatun noa tetti wal ġaiya kánun niuwoa-bo, ġa warekánun wal?

26 Ġan tia ba koyun kánun emmouġ kai, ġatun wiyellikanne emmoumba, Yinal kùri koba koyun ġikouġ kai, uwánun noa ba killibinbinkan kóti ġikouġ kinba, ġatun Biyuġbai koba, ġatun aġelo yirri-yirri-kan koba barúnba.

27 Kulla bag wiyan nurun tuloa, unni winta ġarokéun ba, keawai bara tetti kánun, kabo na-uwil koa bara bathileia-nuġ Eloi koba.

28 Ġatun yakita kakulla purreaġ ka ét ta yurika-ta unni tara wiyelikanne, yutéa noa barun Peternuġ, ġatun Ioannenuġ, ġatun Jakobonuġ, ġatun uwa wokka laġ bulkára kolaġ wiyelliko.

29 Ġatun noa ba wiyelliela, takin bon tarai warrakulléun, ġatun ġikoúmba kirrikin purrull kakulla, ġatun killibinbin kakulla.

30 Ġatun wiyelliela bon kúriko Mothéko ġatun Eliako:

31 Paipéa bula killibinbin, ġatun wiya bula ġikoúmba (tetti?) tin ka-uwil koa Hierothalem ko.

32 Wonto ba Peter noa ġatun bara ġikouġ katoa porrólkan bara birikéa kóġoġ; ġatun bara kakulla tiraġ, nakulla bara ġikoúmba killibinbin, ġatun buloara bula kúri ġarokéa ġikouġ katoa.

33 Ġatun kakulla yakita bula ba waita uwolliela ġikouġ kinbiruġ, Peterko noa wiya bon Iéthunuġ, A! Piriwál, murrarag ġearun unti ko kakilliko; ġatun umabunbilla ġoro kokerá; wakál bin, ġatun wakál Mothénuġ, ġatun wakál Elianuġ, ġurra korien minariġ noa wiya.

34 Wiyelliela noa ba, yareil kakulla, ġatun wutéa barun; ġatun bara kinta kakulla, waita bara ba wolliela murrariġ yareil la.

35 Ġatun pulli kakulla yareil labiruġ, wiyelliela, Unni ta emmoúmba kóti yinal pitálmullikan; ġurrulla bon.

36 Ġatun pulli ba kakulla korun, Iéthu noa kakilliela púnbai. Keawai bara unni tara wiya pa untatoara, natoara purreaġ ka taraikan ta.

37 Ġatun yakita kakulla purreaġ ka tarai ta unta, uwa bara ba barán bulkára biruġ, kauwállo kúriko nuġgurra wa bon.

38 A! ġatun wakál kúri konara koba kaaibulléun, wiyelliela, Piriwál, kai bi, na-uwillia yinal emmoúmba; kulla noa emmoúmba wakál wannai.

39 A! ġatun maraito bon mankulla, ġatun ġaiya noa kaaibulléun wokka; ġatun yiirbuġġa bon, ġatun kurraġtoanbuġġa; ġatun búntoara noa, waita ġaiya ġikouġ kinbiruġ uwa.

40 Ġatun baġ wiya barun wirrobullikan ġiroúmba warekulliko bon; keawai bara kaiyu korien.

41 Ġatun noa Iéthuko wiya, wiyelliela, A! ġurra korien ġatun pirriral unni willuġ-ġél! Yakounta-laġ baġ kánun nurun kin, ġatun wal baġ kámunbinún nurun? Mara bon tanan ġiroúmba yinal unti ko.

42 Ġatun uwolliela noa ba tanan diabollo bon puntima barán ġatun yiiryiir uma. Ġatun noa Iéthuko koakulla bon marai yarakai ka, ġatun bon wannai turon uma, ġatun ġutéakan ġaiya bon biyuġbai ta ġikoúmba tin.

43 Ġatun yantin bara kinta kakulla kaiyu tin kauwál lin Eloi koba tin; ġatun kotelliela bara ba yantin unni tara Iéthuko noa ba uma, wiya ġaiya noa barun wirrobullikan ġikoúmba,

44 Kámúnbilla unni tara wiyelikanne murrirag ġurréuġ kako nurun kin; kulla noa Yinal kúri koba wupinún wal bon mattára kúri ka.

45 Keawai bara ġurra pa unni wiyelikanne, ġatun yuropa ġali barun kinbiruġ, keawai bara ġimilli korien; ġatun bara kinta kakulla wiyelliko bon ġali tin wiyelikanne tin.

46 Yakita ġaiya bara wiyellan barabo-barabo, ġan-ke kánun kauwál piriwál barun kinbiruġ.

47 Ġatun Iéthuko noa ġimilléun kotatoara búlbúl labiruġ barun kinbiruġ mankulla noa wonnai, ġatun yellawabunbéa bon ġikouġ kin taruġ ka,

48 Ġatun noa barun wiya, Ġanto ba unni wonnai pitálmanún kinba, pitál manún ġaiya tia; ġatun ġanto ba tia pitálmanún, pitálmanún bon ġala yuka tia ba; ġatun niuwoa kátan waréa nurun kinba yantin taba, yantibo ta wal noa kauwál kánun.

49 Ġatun noa Ioanneto wiya, wiyelliela, Piriwál, nakulla géen wakállo paibuġgulliela barun diabol ġirouġ katoa biruġ yitirra biruġ; wiya géen bon yanoa, koito ba keawai noa wa pa ġearun katoa.

50 Ġatun noa Iéthuko bon wiya, Wiwi yikora; koito noa ba keawai bukka korien ġearun, niuwoa ġearun katoa ba.

51 Ġatun yakita kakulla purreaġ mánun bon ba wokka kolaġ, pirral noa kakilliela waita Hierothalem kolaġ,

52 Ġatun noa yuka barun puntimai ġikoumba ġanka; ġatun bara uwa kokerá kolaġ Thamaria kako, umulliko ġikouġ.

53 Ġatun bara bon keawai pitálma pa, kulla noa pirral kakulla wa pa Hierothalem kolaġ.

54 Ġatun bula wirrobullikan ġikoumba, Yakobo ġatun Ioanne, nakulla bula unni, wiya bula, Piriwál, wiya bi, wiya-uwil koa géen koiyuġ koa kauwál barán moroko kabiruġ wina-uwil koa barun, yanti Elia noa ba unnoa?

55 Wonto noa ba wakulléun, koakulla ġaiya barun noa, ġatun wiya, Keawaran nura ġimilli korien nurúnba kóti búlbúl.

56 Koito ba noa yinal kúri koba keawaran noa tanan wa pa, búncilliko kúri ko barun, wonto ba murrin umulliko. Ġatun bara uwa tarai tako kokerá ko.

57 Ġatun yakita kakulla, uwolliela bara ba yuriġ yapuġ koa, taraito bon wiya, Piriwál, wirrobuġbinún banuġ, wontariġ bi ba uwállun,

58 Ġatun noa Iéthuko bon wiya, Murroġ-kai-ko kumiri barúnba, ġatun tibbin moroko ka koba kunta barúnba, wonto ba yinal kúri koba keawaran bon ġikoumba birrikilli-ġél walluġ ko ġikoumba ko.

59 Ġatun noa tarai wiya, Wirrobulla tia. Wonta noa ba wiya, Piriwál, wamunbilla tia ġanka bapa-uwil koa baġ emmoúmba biyuġbai.

60 Wiya bon noa Iéthuko, Bapabunbilla barun tetti-tetti barúnba; ġintoa yuriġ bi wolla wiyelliko piriwál koba Eloi koba.

61 Ġatun taraito wiya, Piriwál, wirrobanún banuġ; wamunbilla tia ġanka wiyellikoa barun baġ unni emmouġ kinba kokerá ba.

62 Ġatun noa Iéthuko bon wiya, Keawai tarai-kan-to upillinún máttára purrai-ġél lo, ġatun willuġ-wuminún, keawaran noa murrárag korien kakilliko piriwál ko Eloi koba ko.

10

1 YAKITA ġaiya kakulla unni tara, Piriwállo noa ġearimulléun thebenty taraikan ta, ġatun yuka barun buloara-buloara ġikouġ kin mikan ta, yantin tako kokerá ko uwánun noa ba niuwoa-bo.

2 Ġatun noa barun wiya, Kauwál-lan unni nulai kátan, keawai bo katillikan kúri kauwálkál; ġali tin wiyella nura bon, Piriwál nulai-ġél koba yuka-uwil koa noa barun katillikan nulai ko katilliko ġikouġ kaiko.

3 Waita nura yurig wolla: A! yukan nurun bag waita kolağ yanti kiloa waréa ta éipu barun kin murroğ ka ta.

4 Kurri yikora yanoa munnigél, ğatun yinuğ, keawai tuğganuğ; ğatun yanoa wiya yikora yapuğ koa taraikan küri.

5 Ğatun uwánun nura ba kokerá ko taraikan tako, wiyella, kurri ğiakai, Pitál kauwa unni kokerá ba.

6 Ğatun ba yinal koba pitál koba kánun unta, nurúnba pitál kánun ğaiya unta; keawai ba nurun kin katéa kánun willuğbo.

7 Ğatun yellawánun nura unta kokerá, takilliko ğatun pittelliko, ğunún bara ba nurun; kulla noa umulli-kan-to man ba ğutoara ğikoumba. Uwai yikora kokerá kolağ kokerá kolağ.

8 Ğatun uwánun nura ba yantin ta kokeroa, ğatun bara nurun pitálmanún, ta-uwa untoa tara wunún ba mikan ta nurun kin.

9 Ğatun turon barun umulla unta tara; ğatun wiyella barun, Piriwál koba Eloi koba papai uwa nurun kinba.

10 Uwánun nura ba tarai ta kokeroa, ğatun bara keawai pitálma korien nurun, uwéa ka nura warai tako yapuğ kako, ğatun wiyella,

11 Umulléun ğéen punul untikál ğearun kinba nurun kin; A! kotellia nura unni ta uwan ta papai kátan nurun kin piriwál koba Eloi koba.

12 Wiyan nurun bag, murrarág kánun unta ta tarai ta purreág, ka Thodom kako, keawaran ğala ko kokerá ko.

13 Yapallun bi Koradhin! yapallun bi Betáthaida! kulla umatoara ba kauwál-kauwál kaiyu biruğ ka pa Turo ka ğatun Thidoni ka uma ğirouğ kin, minki bara ka pa yuraki, yellawa pa bara pirral la kirrikin ta ğatun bonoğ ka.

14 Murrarág buloara kánun Turo ğatun Thidoni unta purreág wiyel-laikanne ta keawaran bi.

15 Ğatun ğintoa, Kapernaum, wunkulla wokka lağ moroko ka, yuaipinún wal barán pirri kako.

16 Niuwoa ğurran nurun ba, ğurran ta noa tia; ğatun niuwoa waitiman nurun ba, waitiman noa tia; ğatun niuwoa tia waitiman, waitiman noa bon yuka noa tia ba.

17 Ğatun bara thebenty ta willuğbo kakulla pitálkan, wiyelliela, A Piriwál! ğurrullikan bara diabollo ğearun ğirouğ katoa yitirroa.

18 Ğatun noa barun wiya, Nakulla bon bag Thatannuğ puntimulléun barán moroko tin yanti málma kiloa.

19 A! ğutan bag nurun kaiyu waitawolliko maiya ko ğatun wuarai ko, ğatun yantin ko kaiyu bukkakan ko; ğatun keawai wal nurun yarakai umulliko.

20 Pitál-mai yikora nura-nura, ğali tin ğurullikan tin bara marai nurun ba; unti biruğ pitálma nura, kulla yitirra nurúnba upatoara moroko ka ba.

21 Yakita ta noa pitál-lan kakulla marai ta, ğatun wiyelliela, Kauwa tia yanti, Biyuğ, Piriwál ta moroko koba ğatun purrai koba, kulla bi ba unnoa tara yuropa ğali unti biruğ ğuraki ta biruğ, ğatun bi tuğkaiya unnoa tara barun boboğ ko; kauwa yanti, Biyuğ, koito ba murrarág ta ğirouğ kin kátan mikan ta.

22 Yantin ta tia wupéa emmouğ kinko Biyuğbaito; ğatun keawai kúriko bon yinal ğimilli pa, wonto ba Biyuğbaito; ğatun Biyuğbai yinallo ğimilléun, ğatun niuwoa yinallo tuğunbinún bon Biyuğbai.

23 Ġatun noa willariġ kakulla ġikouġ kai koba wirrobullikan, koba, ġatun wiyelliela kara, Kauwa yanti murrarāġ ta natan ġaikouġ ko unni tara natan nura ba:

24 Kulla baġ nurun wiyan, kauwálo propetto ġatun piriwálo na pa unni tara natan nura ba, ġatun bara keawai na korien; ġatun ġurra pa unni tara ġurran nura ba, ġatun keawai ġurra korien.

25 A! tarai wakál nomiko ġarokéa wokka laġ, ġatun wiya bon, wiyelliela, Piriwál, minnuġ banún baġ moron kakilliko yantikatai?

26 Wiya bon noa, Minariġ upa wiyellikanne? yakoai bi wiyan?

27 Ġatun noa wiyayelléun, wiyelliela, Pitál kakilliko bi Piriwál ko Eloi ko ġiroúmba ko yantin to búlbuúl lo ġiroúmba ko, ġatun yantin to marai to ġiroúmba ko, ġatun yantin to kaiyu ko ġiroúmba ko, ġatun yantin to kotellitó ġiroúmba ko; ġatun kóti ta ġiroúmba yanti ġintoa bo ba.

28 Ġatun noa wiya bon, ġintoa wiyayelléun tuloa; unni ta umulla ġatun moron koa bi kauwál

29 Wonto noa ba kotelliela tuloa ko ninwoa bo, wiya bon noa Iéthunug, Ġan-ke tia kóti ta emmoúmba?

30 Ġatun noa Iéthuko wiya, Taraikan waita uwa barán Hierothalem kabiruġ Jeriko kako, ġatun nuġgurrawa mankiye, mantilléun bon kirrikin, ġatun búnkulla, ġatun bara waita uwa wareka ġaiya bon búntoara.

31 Yakita ġati uwa wakál hiereu barán yapuġ koa; ġatun nakulla bon noa ba, uwa noa taruġ koa kaiyin ta koa.

32 Ġanti yanti kiloa wakál Lebikan kakulla noa ba unta, uwa nakulla ġaiya bon, ġatun noa uwa taruġ koa kaiyin ta koa.

33 Wonto ba wakál kúri Thamariakál uwolliela ba, uwa yapariġ kakilliela noa ba; ġatun nakulla bon noa ba, minki bon noa kakulla ġikouġ kai,

34 Ġatun uwa ġikouġ kai koba, ġatun ġira bon búntoara ġikoúmba, kiroabullliela kipai ġatun wain, ġatun yellawabunbéa bon ġikouġ ka ta kóti ka buttikaġ, ġatun yutéa bon takilligél lako, ġatun miroma bon.

35 Ġatun tarai ta purreāġ ka wakál la waita noa ba uwa, mankulla ġaiya noa buloara denari, ġatun ġukulla kokeratin ko, ġatun bon wiya, Golomulla bon; kirun bi ba upinún, uwéa kánún baġ ba willuġbo, ġutéa kánún ġaiya banuġ.

36 Wonnuġ-ke kóti ta ġikoúmba nuġgurrawa mankiye unti biruġ ġoro kabiruġ kúri kabiruġ, kotella bi?

37 Ġatun noa wiya, Niuwoa ġoloma bon. Wiya noa bon Iéthu ko, Yuriġ, yanti kiloa umulla bi.

38 Ġatun yakita kakulla, uwa bara ba, uwa noa murrug koa kokeroa; ġatun taraito nukuġko, Maráthako yitirra, wamunbéa bon bounnoun kin kokerá.

39 Wúġgunbai bounnoun ba ġaiya kai, yitirra Mari, yellawa bountoa Iéthu kin yallo ka, ġatun ġurra bon wiyellita

40 Wonto ba Marátha kámullan buntoa marai-marai umullita, ġatun uwa bountoa ġikouġ kin, ġatun wiya, Piriwál, kora bi natan tia wareka tia wúġgunbai emmoúmba umulliko wakálo? wiyella bounnoun umulli koa bountoa tia.

41 Ġatun noa Iéthako wiyelléun, ġatun wiya bounnoun, Ela! Marátha, Marátha, ġintoa kámullan marai-marai minnambo-minnambo ka;

42 Wonto ba wakál murrárág kátan: gátun Mariko bountoa geremulléun unnoa murrárágbo, keawai wal mantillinún bounnoun kinbirug.

11

1 GÁTUN yakita kakulla, wiyelliela noa ba tarai ta purrai ta, kaiulléun noa ba wiyelli ta, wakálo bon wiya gikoug-ka-to wirrobullikanto, Piriwál, wiyella gearun bi wiyelliko, yanti kiloa Ioanneto noa wiya barun gikoumba wirrobullikan.

2 Gátun noa wiya barun, wiyánun nura ba, giakai nura wiyánun nura, Biyugbai gearumba wokka ka ba moroko ka ba kátan, Kámunbilla yitirra giroumba yirri-yirri kakilliko. Paipibunbilla Piriwál koba giroumba. Gurrabunbilla wiyellikanne giroumba, yanti moroko ka ba, yanti ta purrai ta ba.

3 Guwoa gearun purreág ka takilliko.

4 Gátun warekilla gearúnba yarakai umatoara, kulla géen yanti ta wareka yanti ta wiyapaiyéun gearúnba. Gátun yuti yikora gearun yarakai umullikan kola; miromulla gearun yarakai tabirug.

5 Gátun noa barun wiya, Gan nurun kinbirug kóti gikoumba, gátun uwánun gikoug kin tokoi ta, gátun bon wiyánun, Ela! kóti, mumbilla tia wokkai to goro ko;

6 Kulla noa emmoumba kóti uwa kalog tin emmoug kinko, gátun keawai bag wún korien gikoug kin mikan ta takilliko?

7 Niuwoa murruug ka ba ko wiyánun, Wai tia wiyellan; kulla unni kurraka wirrigbakulla, kulla wonnai tara emmoumba emmoug katoa ba birikilligél laba; keawaran bag bougkulli korien gukilliko giroug.

8 Wiyan nurun bag, Keawai noa bougkulli korien gulliko bon, kulla noa ba gikoumba kóti; kulla wal noa bon pirriral-mulli tin bougkullinún gaiya noa gulliko bon wiyellinún noa ba.

9 Gátun nurun bag wiyán, Wiyella, gátun gunún gaiya nurun; gátun tiwolla, gátun karawollinun gaiya nura; wirrillia, gátun umanún gaiya nurun.

10 Yantin ba wiyellinún, manún wal; gátun noa tiwollinún, karawollinún gaiya noa; gátun gikoug wirrillinún noa ba, umánun gaiya wal.

11 Yinallo ba wiyánun nulai yantin ta nurun kin, biyugbai ta ba, wiya, noa gunún tunug? ga makoro, wiya, noa maiya gunún makoró?

12 Ga ba wiyellan noa ba yarro, wiya, noa bon gupaiyinún wuarai?

13 Nura ba yakaikan kátan, gukilliko gutoara murrárág wonnai ko nurúnba ko; kauwa yanti gunún noa Biyugbaito moroko ka ba ko Marai murrárág barun wiya bon ba?

14 Gátun noa ba paibuggullielia wakál diabol, gátun noa gogo. Gátun yakita gaiya kakulla, waita ba uwa diabol, wiya gaiya noa gogo kabirug ko; gátun bara kúri kotellielia.

15 Wonto ba tarai-kan-to wiya, Paibugga noa barun diabol Béeldhebul kátan birug, piriwálloa birug diabol koba ko.

16 Gátun tarai-kan-to wiyelliela, wiya bon tuga moroko tin.

17 Wonto noa ba gimilléun barúnba kotellikanne, wiya barun, Yantin piriwál koba garuggara umulla barabo tetti bara kánun; gátun kokerá koba barabo warakullia bara.

18 Thatan noa ba ġarugġara kánùn niuwoa-bo, yakoai ġikoúmba piriwál koba kánùn? kulla nura wiyan paibuġga baġ ba barun diabol Béeldhebul katoa biruġ.

19 Ġatun ġatoa ba paibuġġaanùn barun diabol Béeldhebul biruġ, ġan katoa biruġ nurúnba-ko yinal-lo paibuġga?

20 Ġatoa paibuġġanùn máttárroa biruġ Eloi koba ko barun diabol, kauwa tuloa uwa ġaiya piriwál koba Eloi koba nurun kin ba.

21 Ġolománun noa ba tarai kúri mokál porrol ġikouġ kin kokerá, ġikoúmba tullokkan murroi kátan.

22 Wonto ba tanan uwánun tarai mokál porrollkan kauwál kan ġikouġ kin, ġatun kéakéa-ma noa bon, mantillinùn ġaiya wal bon kirun mokál ġikoúmba pirriral-matoara; ġatun ġutillinùn noa mokál ġikoúmba.

23 Niuwoa keawai emmouġ katoa, niuwoa kátan kóti korien; ġatun noa keawai boa-ma korien emmouġ katoa, ware-ware-kan.

24 Paikullinùn ba marai yarakai kúri kabiruġ, uwan noa yuriġ purroi toa tarawarao, nakilliko korilliko; ġatun noa keawai na korien, wiyan noa, Willuġbanùn wal baġ willuġbo kokerá ko emmouġ ka ta ko, unta biruġ uwa baġ ba.

25 Ġatun uwánun noa ba, nakulla ġaiya noa ba wiréa kiriiri ġatun konéin.

26 Uwan ġaiya noa ġatun yutéa taraikan theben ta marai yarakai kauwál yanti niuwoa ba; ġatun bara uwa murrariġ ġatun kakulla ġaiya bara unta; ġatun yarakai kauwál noa unnoa kátan yakita, kakulla noa ba kurri-kurri.

27 Ġatun yakita kakulla, wiyelliela noa ba, kaaibulléun tarai nukuġ ġali koba konara koba, ġatun wiya bon bountoa, Murráràġ kauwa yanti pika kurréa bon ba, ġatun paiyil pitta bi ba.

28 Wonto noa bo wiya, Kauwa yanti, murráràġ kauwál kátan bara ġurrullikan wiyellikanne Eloi koba, ġatun mirromulli-ko.

29 Ġatun yakita kakulla, wittillan bara ba kúri, wiya noa kurri-kurri, Unni ta yarakai kátan willuġġél; nakillin bara túġa; keawai wal barun ġunùn, unni bo ta wal tuúġa Iona-úmba propet koba.

30 Yanti kiloa Iona túġa kakulla noa barun kúri Ninebi ka, yanti bo ta wal kánun noa yinal kúri koba barun ġali ko willuġġél ko.

31 Bouġkullinùn wal piriwál kirin pakai biruġ purreaġ ka wiyelligél la kúri koa untikál loa willuġġél loa, ġatun pirralmanùn barun; kulla bountoa uwa kalog kabiruġ purrai tabiruġ wirán tabiruġ ġurrulli bon ġuraki ko Tholomón ko; A! kauwál kátan Tholomón kiloa unnibo.

32 Bouġkullinùn wal bara kúri Ninebikal purreaġ ka wiyelligél la kúri koa untikál loa willuġġél loa, ġatun pirral-manùn barun; kulla bara minki kakulla wiyelli ta Iona-úmba ka; A! kauwál kátan Iona kiloa unnibo.

33 Keawai kúriko tarai-kan-to wirrouġ buġġanùn kaibuġ wunùn ġaiya ġati ta, keawai baria ka wimbi ka, wonto ba kaibugġél la, bara ba uwánun na-uwil koa bara kaibuġ.

34 Kaibuġ ta murrin koba ġaikug; wonto ba ġiroúmba ġaikug tuloa kátan, yantin bin kátan murrin kaibuġkan; wonto bin ba ġaikug yarakai, kánun murrin bin warapa tokoi to.

35 Yakoai bi, mirka unnoanug kaibuġ ġirouġ kinba tokoi ta ba kátan.

36 Kulla ba yantin ta giroúmba murrin ta ba warapan kaibuğ ko, keawai taraikan tokoi, kánùn yantinbo ta wal warapan kaibuğ ko, yanti kaibuğ koba wupin gáton binkirréún.

37 Gáton wiyelliela noa ba, taraito Parithaio ko wiya bon tauwil koa noa gikouğ katoa; gáton noa uwa murrariğ gáton yellawa takilliko.

38 Gáton noa ba Parithaio ko nakulla, umulli korien noa bato ka kurri-kurri takilli kolağ, kotelliela noa.

39 Gáton bon noa Piriwálo wiya, Yakita nura Parithaio ko umullia mirkún karai-ğon tunti gáton pikirri; wonto ba nurúnba murrin warapan williró gáton yarakai to.

40 Wogkál nura! yan ta noa uma unnoa yanti unnoa ba warrai ta ba, yantibo uma noa murrug ka ba?

41 Guwa nura untoakál nurun kinbiruğ, gáton yantin nurun ba tuloa ka kátan.

42 Yapal nura Parithaio! kulla nura gúkillan wintakál mentha tabiruğ, gáton ruta tabiruğ, gáton yaki tara, gáton gurramaigan tuloa gáton pitálumullikanne Eloi koba: unni tara nura uma pa, gáton keawai taraikan wareka pa uma korien.

43 Yapal nura Parithaio! kulla nura pitálman yellawollikanne wokka kaba thunagóg kaba, gáton umullikanne gúkilligél lako.

44 Yapal nura gárammateu gáton Parithaio, gakoiyaye! kulla nura yanti tulmun kilo pa paipi korien, gáton bara kúri uwan wokka lağ tulmun toa, keawaran bara na korien.

45 Wiyayelléún gaiya wakálo nomiko-ko wiyelliela bon, Piriwál, giakai bi wiyán, pirralman bi gearun.

46 Gáton noa wiya, Yapal nura nomikoi yantinbo! kulla nura wuntan kúri ka porrol ta lo kauwál porrol kurrilliko, gáton keawai nura unnoa porrol numa korien nurun ka to máttárró.

47 Yapal nura! kulla nura ba wittiman tulmun barúnba propet koba, gáton biyugbaito nurúnba-ko bunkulla barun tetti kulwon.

48 Kauwa tuloa ta pirralman nura umatoara biyugbai koba nurúnba; kulla bara yuna bo ta barun búnkulla tetti, gáton nura wittillin tulmun barúnba.

49 Yaki tin wiya gurakita Eloi koba ko, Yukánún wal bağ barun propet gáton apothol barun kin, gáton winta barun kinbiruğ búnnún wal bara gáton yarakai umánun;

50 Wiya-uwil koa gorog yantin koba propet koba kiroabatoara yaki tabiruğ kurri-kurri tabiruğ purrai tabiruğ, unni barun willuğgél;

51 Gorog kabiruğ Abelúmba kabiruğ, gorog kako Dhakariaúmba kako búntoara Willi ka bómo ta gáton hieron; kauwa tuloa to wiyán nurun bağ, wiya-uwil koa unni barun willuğgél.

52 Yapal nura nomikoi! kulla nura mankulla wirriğbakilligél gurakita koba; keawai nura wa pa, gáton nura miya barun uwa bara ba.

53 Gáton wiya noa ba unni tara barun, pirralma bon bara gárammateuto gáton Parithaio ko, wiya-uwil koa noa minnambo wiyel-liko;

54 Mittillin bara bon, gáton nakillin gurrulliko gikouğ kin ba ko kurraka ba ko, wiyayeún koa bara bon.

12

1 YAKITA kakulla, wittillan bara ba yantibo konara kúri, watawawollan barabo, wiya noa kurri-kurri barun wirrobullikan gikoumba, Yakoai nura lebben barúnba Parithaioi koba, gakoiyaye ta unnoa.

2 Yantin ba wutéa ta túgunbinún gaiya wal; gátun yantin yuropa ta namunbinún gaiya wal.

3 Yaki tin, wiyellan nura tokoi ta gurrabunbinún wal kaibuğ ka; gátun unni ta wiya nura ba gurréuğ ka waiyakan ta, wiyellinún wal wokka ka kokera.

4 Gátun bağ nurun wiyan kóti ta emmoúmba, Kinta kora nura barun kin búkillikan tin murrin tin, gátun yukita tantoa bo ta wal bara kaiyukanto banún.

5 Túgunbinún wal bağ nurun gan-kai nura kinta wal kánún: Kinta bon kauwa gikouğ kai, yukita noa ba búnkulla kaiyukan noa warekulliko koiyuğ kako pirriko kako; kauwa wiyan bağ nurun, Kinta bon kauwa gikouğ kai.

6 Wiya, pente tibbin waréa ta gupaiye ko buloara assari, gátun keawai wakál unti biruğ woğgunti korien gikouğ kin Eloi kin?

7 Kulla yantin wolluğ kaba kittuğ murrapatoara kátan. Kinta kora nura gali tin; kulla nura murraráğ kauwálkan kátan, keawaran gali tarako tibbinko waréa-ta-ko kauwál-kauwál-ko.

8 Unni ta nurun bağ wiyan, Yantinto emmouğ wiyánún mikan ta kúri ka, gikouğ wiyánún noa Yinal kúri koba mikan ta ağelo ka Eloi koba ko.

9 Wonto ba niuwoa ganbullinún tia emmouğ mikan ta kúri ka, ganbullinún wal bon mikan ta ağelo ka Eloi koba ka.

10 Gátun gánto ba yarakai wiyánún gikouğ Yinal kúri koba, kámunbinún wal bon; wonto bon ba yarakai wiyellikan Maraikan yirri-yirri-kan, keawai bon kámunbinún.

11 Gátun manún nurun bara thunagóg kako gátun wiyellikan tako, gátun kaiyukan tako, kota yikora nura wonnuğ nura ba wiyayellinún, ga minnuğ nura wiyánún.

12 Kulla nurun Marai-kan-to yirri-yirri-kan-to wiyánún wal yakita bo gaiya minnuğ wal nura wiyánún.

13 Gátun wiya bon wakállo konara biruğ ko, Piriwál, wiyella emmoúmba biggainuğ, gúkulli koa noa purrai emmouğ kai.

14 Gátun noa bon wiya, Kúri, gánto tia uma wiyellikan, ga gúkillikan girouğ kin?

15 Gátun noa barun wiya, Yakoai gátun murroi kauwa williri koba; kulla moron kúri koba ka korien ta kauwál-kauwál la tul lokan ka gikouğ ka ta.

16 Gátun noa wiya barun unni parabol, wiyelliela, Purrai ta porrólkan koba poaikulléun kauwál:

17 Gátun noa kotelléun niuwoabo, wiyelliela, Minnuğ banún bağ, kulla wal unni tuntan uwa, wiya wal bağ wonta wura-uwil unni tara emmoúmba?

18 Gátun noa wiya, Unni bağ umánún; umánún wal bağ barán wunkilligél emmoúmba, gátun wittia kánún kauwál; gátun unta bağ wunún yantin emmoúmba nulai gátun tullokán.

19 Ġatun baġ wiyánún emmoúmba marai, A marai! Kauwál tullockan ġiroúmba wúnkulla kauwál lako wunál lako; yellowolla murroi bi, tauwa, pittella, ġatun pitál kauwa.

20 Wonto ba Eloito bon wiya, Wogkál-lan bi! unti tokoi ta ġiroúmba marai mantillinún wal ġiroug, kinbirug; ġanto ġaiya unnoa tara tullockan manún tuigko bi ba uma?

21 Yanti niuwoa ba wupéakan tullockan ġikoúmba ko, ġatun keawai porrol korien Eloí kai koba.

22 Ġatun noa wiya barun wirrobullikan, Yaki tin wiyán baġ nurun, Yanoa, kota yikora nurúnba moron takilliko; ġa keawai murrin ko wupulliko.

23 Moron ta kauwál kátan murrárág takillikanne keawaran, ġatun murrin ta kauwál kátan murrárág kirrikin keawaran.

24 Kotella wákun barun; koito bara ba keawai wupa korien, ġatun keawai kol bunti korien; keawai barúnba tuigko wupilligál, keawai barúnba kokera; ġatun noa Eloito ġiratiman barun; kauwál-kauwál nura kátan murrárág tibbin bara keawaran.

25 Ġatun ġan nurun kinbirug kotellita kánún, uméa kánún moron ġikoúmba waréa ka kakilliko kubit kako?

26 Wiya nura ba kaiyu korien to umulliko unni waréa, minariġ tin nura kotellin unnoa tara?

27 Kotella nura kenukún turukin bara ba; keawai bara uma korien wupi korien bara; ġatun baġ wiyán nurun, Tholomón noa ba, konéinkan keawai bon wupa korien yanti kiloa wakál unti tara birug.

28 Upánún noa ba Eloito woioy yanti, yakita purreáġ ka unta ba purrai ta kátan, ġatun kumba warekakin murrug ka wollo ka; wiya, nurun noa upánún, A! nura ġurrullikan waréakan?

29 Ġatun na-ki yikora nura minariġ nurúnba takilliko ġatun pittelliko, ġa kota yikora nura minki ko.

30 Koito ba bara yantinto purrai ta ba ko natan yantin unni tara; ġatun nurúnba-to-Biyugbai-to ġurran unni tara ġukillikanne nurun ba murrárág kakilliko.

31 Wonto ba nura nauwa piriwál koba Eloí koba, ġatun yantin unni rara ġunún nurun kún.

32 Kinta kora, wirrul waréa; kulla pitálman bon Biyuġbai nurúnba ġukilliko piriwál-ġél ta nurun kún.

33 Ġukilléa nurúnba, ġatun ġuwa ġukillikanne: umulla nura yinug nurúnba, keawai koa korokál katéa-kún, porrólkan ta moroko ka ba kakilliko ka korien kakilliko, keawai ba unta ko uwa korien mankiye, ġatun keawai ba yarakai puntaye.

34 Wonnun ta nurúnba tullockan, untabo kánún nurúnba búlbúl yantibo.

35 Ġirullia nura winnal nurúnba, ġatun nurúnba kaibuġ winabunbilla;

36 Ġatun nurabo yanti kiloa kúri ba mittillin barúnba ko Piriwál ko willuġ-banún noa ba mankilligél labirug; uwánún noa ba ba tanan ġatun wirrillinún, umánún ġaiya bon tanoa-kal-bo.

37 Pitálmatoara kánún bara unnoa tara mankillikan, yakita Piriwál noa ba uwánún, noa ba barun kin nanún noa ba barun nakilli ta; wiyán baġ tuloa nurun, ġirullinún noa kótibo, ġatun yellowabumbéa barun takilli kolaġ, ġatun uwánún noa ġukilliko barun.

38 Ġatun tanan uwánún noa ba, yakita buloara nakillikan ta, yakita ġoro ka nakillikan ta, ġatun nanún barun yantibo nakilli ta, pitálmatoara bara unnoa tara mankillikan.

39 Ġatun ġurrulla unni, wiya noa ba kokera-tin-to ġurra pa, yakounta ba uwa pa mankiye na pa noa, keawai ġaiya kokera ġikoúmba potobunti pa.

40 Yanti tin kauwa nura nakilliko; kulla noa Yinal kúri koba uwánún yakita kota korien nura ba.

41 Wiya ġaiya noa bon Peterko, Piriwál, wiyán bi unni parabol gearunbo, ġa gearun yantin?

42 Ġatun noa Piriwálo wiya, Gan-ke noa mankillikan murraráġ ġatun ġuraki, piriwálo noa umánún bon wiyellikan kakilliko kokera ko ġikoug ka ta ko, ġu-uwil koa noa takilliko yakita ġukilligél la?

43 Pitálmatoara kátan unnoa mankillikan, umánún noa ba ġikoúmba piriwál nanún ġaiya noa bon umulli ta yanti.

44 Wiyán baġ tuloa, umánún bon noa wiyellikan kakilliko yantin tako.

45 Wonto noa ba wiyánún ġala mankilli-kan-to, búlbúl la, Emmoúmba piriwál minkin uwa korien; ġatun ġaiya noa búnkilli kolaġ barun kúri mankillikan ġatun ġapal, ġatun takilli kolaġ, ġatun pittelli kolaġ, ġatun kuttawai kolaġ;

46 Piriwál ġala koba mankillikan koba uwánún wal noa purreáġ ka na korien ta, ġatun yakita ġaiya kota korien ta bon, ġatun búnnún bon buloarakan, ġatun ġunún bon winta ġikoug kai barun kin ġurra korien ta.

47 Ġatun unnoa mankillikan ġurran noa kotelli ta piriwál koba ġikoúmba, ġatun keawai uma korien, keawai noa uma pa yanti kotelli ta ġikoúmba, búnnún wal ġaiya bon kauwál-kauwál.

48 Wonto noa ba niuwoa ġurra korien, ġatun yarakai umatoara yaki tin bún ba bon, búnnún wal waréa. Kulla bon ġupa kauwál, wiyapaiyánún wal kauwál ġikoug kinbiruġ; ġatun kúriko ġukulla kauwál, wiyellia kánún bara ġaiya kauwál-kauwál ġikoug kinbiruġ.

49 Uwan ta baġ unni yukulliko koiyuġ ko purrai ta ko; minnuġ-bullinún baġ kauwa ba tanoa-kal-bo wirroġ-kulléa?

50 Kulla tia korimullikanne emmouġ kinba korimulliko; ġatun yakoai baġ kátan ġoloin koa ka-uwil kakilliko!

51 Kotan nura, uwa baġ ba pitál ġukilliko purrai ta ko? wiyán baġ ba, keawai; wonto ba ġurruġgurra kakilliko;

52 Kulla wal unti biruġ kánún kakilliko pente kokerá wakál la, ġurruġgurra biruġ, ġoro bulun kinbiruġ, ġatun buloara ġoro kabiruġ.

53 Biyuġbai ġurruġgurra kánún yinal labiruġ, ġatun yinal biyuġbai tabiruġ; ġatun tunkan yinálkun tabiruġ, ġatun yinálkun tunkán tabiruġ, túngaikun bounnoun ba kurrinanbai tabiruġ, ġatun kurrinanbai bounnoun ba túngaikun tabiruġ.

54 Ġatun noa barun kúri wiya, Nanún nura ba yareil wokka laġ punnál ba pulóġkulligél lin, wiyánún ġaiya nura koiwon tanan ba; ġatun kauwa yanti.

55 Ġatun kareawuġ ba kánún, wiyellinún ġaiya nura, karol kánún; ġatun yanti ġaiya kánún.

56 A nura nakoiyaye! natan nura tarkin moroko koba ġatun purrai koba; minariġ tin koa nura na korien unti yakita?

57 Kauwa, kora koa nura kota ba nurun kinbiruġ tuloa?

⁵⁸ Uwánùn bi ba gikoug̃ katoa bukkakan toa gikoug̃ kinko wiyellikan tako, yapug̃ koa nuiyellia bi bon, wamunbi-uwil koa biloa murroi kakilliko gikoug̃ kinbirug̃; yutéa-kùn koa biloa wiyellikan kauwál lako, g̃atun wiyellikanto kauwálo wamunbinùn biloa yarakan tako, g̃atun yarakanto wupinùn biloa jail kako.

⁵⁹ Wiyan banug̃, keawai bi waita uwa korien unta birug̃, g̃ukillinun bi ba lepton ta kirun waréa ta.

13

¹ KAKULLA bara unta yakita taraikan, wiya bon barun Galilaiakál, gorog̃ barúnba tarog̃kama Pilato-to thuhia barun barúnba.

² G̃atun noa Iéthuko wiyayelléun, wiyelliela noa barun, Wiya, nura kotellin unnoa tara Galilaiakál yarakai bara kakulla kauwál barun kinbirug̃ Galilaiakál labirug̃, kulla barun ba mankulla unnoa tara?

³ Wiyan nurun bag̃, Keawai; kulla nura keawai minki kátan, yantin g̃aiya nura tetti tetti kánùn.

⁴ Ga barun etin ta wunkulléun kokera barán, g̃atun tetti-tetti barun wirria, wiya, nura kotellin barun yarakai bara ba kakulla kauwál barun k̃uri kabirug̃ kakillin Hierothalem ka?

⁵ Wiyan nurun bag̃, Keawai; kulla nura keawai minki kátan, yantin g̃aiya nura tetti-tetti kánùn.

⁶ Wiya noa unni yanti parabol: Taraikan ta k̃uriko wupéa yirriwilbin purrai ta g̃ikoug̃ ka ta; g̃atun noa uwa yeai ko nakilliko, g̃atun noa keawai g̃aiya na pa.

⁷ Wiya g̃aiya noa bon upullikan, Ela! g̃oro ka wunál la unti, uwa bag̃ nakilliko yeai ko unti birug̃ ko yirriwiltabin tako, g̃atun keawai g̃aiya bag̃ na pa; kólbúntilla unnoa barán; minariğ, tin unnoa kátan purrai ta?

⁸ G̃atun noa wiyayelléun, wiyelliela bon, Piriwál, kámunbilla unnoa unti wunál la, pinni-uwil koa bag̃ untoakál ko, g̃atun konug̃ koa bag̃ wupi-uwil;

⁹ G̃atun yeai ba kánùn, murrarag̃ g̃aiya kánùn; g̃atun ka korien ba, g̃atun yukita g̃aiya kólbúntinùn; wal bi unni barán.

¹⁰ G̃atun noa wiyelliela wakál la thunagóg ka purreag̃ ka thabbat ka.

¹¹ G̃atun, a! kakulla unta wakál nukug̃ munni-lan bountoa ba kauwál-kauwál wunál étin ta, g̃atun woinu bountoa, g̃atun keawai bountoa kaiyu korien wokka-lan kakilliko.

¹² G̃atun nakulla noa ba Iéthuko bounnoun, kaaiya bounnoun noa, g̃atun wiyelliela bounnoun, Nukug̃, g̃intoa burug̃-kulléun woinu kabirug̃ g̃iroug̃ kinbirug̃.

¹³ G̃atun noa upilléun mātara bounnoun kin; g̃atun tanoakal-bo bounnoun tuloa uma, g̃atun bountoa pitálma bon Eloinug̃.

¹⁴ Ga-tun piriwálo thunagóg kako, wiyayelléun bukka-kan-to, kulla noa Iéthuko turon uma purreag̃ ka thabbat ka, g̃atun wiya barun k̃uri, Hek ta purreag̃ ka umilliko k̃uri ko; unti tara purreag̃ ka tanan uwolla turon umullilo, g̃atun keawai thabbat ta purreag̃ ka.

¹⁵ Piriwálo noa bon wiyayelléan g̃atun wiyelliela, G̃intoa g̃akoiyaye! wiya, yantinto nura burug̃bug̃gan g̃ikoumba boo g̃atun athino, purreag̃ ka thabbat ka, unta birug̃ kokerá birug̃, yemmama-uwil koa kokoin kolag̃ pittelliko?

16 Ġatun keawai wal unni ġapal, yinálkun ta Abùramúmba, ġiratoara bounnoun Thatánto noa unni tara étin ta wunál la, buruġbuġgulliko yanti biruġ, unti thabbat ta purreaġ ka?

17 Ġatun wiya noa ba unni tara, koiyun bara ġaiya kátan yantin bukkamaiye ġikouġ kai; ġatun yantin kùri pitál kakulla yantin tin umatoarrin kauwál lin ġikouġ, biruġ.

18 Wiya ġaiya noa, Minariġ kiloa Piriwál koba Eloi koba? Ġatun yakoai kiloa paġgunbinùn?

19 Yanti kiloa ta yeai ba mutard koba, mankulla kùriko, ġatun meapa purrai ta ġikouġ, kai ta; ġatun boaikulléun wokka laġ, ġatun kakulla kauwál kùlai; ġatun tibbin moroko tin yellawa wiran ta.

20 Ġatun noa wiyéa-kùn, Yakoai kiloa baġ tūgunbinùn piriwál koba Eloi koba?

21 Yanti lebben kiloa, mankulla ġapallo ġatun yuropa ġoro ka ġukilligél la nulai ta, kakulla wal yantibo lebben kiloa.

22 Ġatun noa uwa kokeroa ġatun kauwál loa kokeroa, wiyatin, ġatun uwollin Hierothalem kolaġ.

23 Wiya ġaiya bon wakállo, Piriwál, wiya, warai moron kakilliko? Ġatun noa wiya barun,

24 Nuwolla pulóġkulli kolaġ tuloa tin yapuġ tin: kulla baġ nurun wiyen, kauwál-kauwállo nuwanùn murraraġ pulóġkulli kolaġ ġatun keawai wal kaiyu korien.

25 Bouġkullinùn noa ba kokeratin wokka laġ, ġatun wirriġbakulla pulóġkulligél, ġatun nura ġarokéa warrai ta, ġatun wirrilléun toto pulóġkulligél, wiyellin, Piriwál, Piriwál, umulla ġearun; ġatun noa wiyayellinùn ġatun wiyánùn, Keawaran baġ nurun ġimilli korien wonta biruġ wal nura:

26 Wiyánùn ġaiya wal nura, Takéun géen ġatun pittakéun ġirouġ kin mikan ta, ġatun ġintoa wiyakéun ġearun kin yapuġ ka.

27 Wonto wal noa ba wiyánùn, Wiyan baġ nurun, keawaran baġ nurun ġimilli korien, wonta biruġ wal nura; yurig tia uwolla emmouġ kinbiruġ, yantin nura yarakai umullikan.

28 Unta ta wal tuġkillinùn ġatun tirra-ġatpuntullinùn, nanùn ġaiya nura ba barun, Abàramnuġ, ġatun Itháknug, ġatun Yacóbnuġ, ġatun yantin propetnuġ, kakillin bara ba piriwál koba ka Eloi koba, ġatun nurunbo yuaipéa warrai tako.

29 Ġatun bara uwánùn muriuġ tin, ġatun krajin tin, ġatun kummari tin, ġatun pakajin tin, ġatun yellawánùn wal piriwál koba ka Eloi koba ka.

30 Ġatun, a! bara willuġ kátan, kabo wal bara ġanka kánùn ġatun bara ġanka kátan, kabo wal bara willuġ kánùn.

31 Unta purreaġ ka winta uwa Parithaioi kabiruġ wiyellin bon, Yuriġ ba waita wolla unta biruġ, kulla noa Herodto biloa buúnnùn tetti.

32 Ġatun noa barun wiyá, Yuriġ nura wolla, wiya-uwil koa bon unnoa alópék, A! paibuġġan baġ barun diabol, ġatun turon baġ uman buġġai ġatun kúmba, ġatun kúmba-ken-ta wal ġoloin tia kánùn.

33 Yantin tin uwánùn wal baġ buġġai ġatun kúmba, ġatun kúmba-ken-ta; kulla wal keawaran wal wakál propet ka korien tetti Hierothalem kabiruġ.

³⁴ Yapallun Hierothalem, Hierothalem! búnkiye tetti wirriye barun propet, gáton pintia barun tunuḡ ko yupitoara girouḡ kinko; murrin-murrin baḡ kauma pa baḡ barun wonnai tara giroúmba, yanti kiloa tibtinto ba kauma-uwil yirriḡ ka bara ka bounnoun ba waréa tara, gáton keawaran nura kauma korien.

³⁵ A! nurúnba kokera kakillin mirrál kakilliko: gáton baḡ wiyán tuloa nurun, Keawai nura tia nanún, yakita ko kánún ba wiyánún wal nura ba, Pitálmunbilla bon uwan noa ba yitirroa Piriwál koba koa.

14

¹ ĠATUN yakita kakulla, uwa noa ba murrariḡ kokerá piriwál koba ka Parithaioi koba takilliko nulai ko purreaḡ ka thabbat ka, tumiméa gáiya bon bara.

² Ġatun, a! garoka ba kakulla wakál kúri kokoin-kan warakaḡ.

³ Ġatun Iéthuko noa wiyayelléún wiya barun nomikoinuḡ gáton Parithaioinuḡ, wiyelliela, Wiya, murraráḡ turon umulliko purreaḡ ka thabbat ka?

⁴ Ġatun bara tullama pulli. Ġatun noa bon turon uma, gáton wamunbéa bon;

⁵ Ġatun wiyayelléún noa barun, wiyelliela, Ġanto nurun kinbiruḡ-ko puntimanún buttikaḡ ba athino ba ga boo ba nurúnba kirai ta, gáton keawai gáiya bon manún wokka laḡ purreaḡ ka thabbat ka?

⁶ Ġatun keawai bara bon wiyayelli pa unni tara.

⁷ Ġatun noa wiya wakál parabol barun gala ko wiyatora ko, nakulla noa ba giriméa bara murraráḡ waiyakan; wiyelliela barun,

⁸ Wiyánún bin ba taraito kúriko uwa-uwil koa bi mankilli kolaḡ nukuḡ kolaḡ, yellawa yikora wokka waiyakanto, mirka ta tarai kúri piriwál wlyatoara ta;

⁹ Ġatun noa ninwoa wiya biloa gáton gikouḡ tanan uwolliko gáton wiyelliko bin, Ġuwa bon gali ko; gáton gintoa koiyun bi ba kánún waita uwánún waiyakan kolaḡ bará ka bo.

¹⁰ Wonto ba bin wiyánún ba, yuriḡ bi yellawolli ta ka bará kako waiyakan kako; gáton uwánún noa ba wiya biloa ba wiyánún biloa, Kóti, yuriḡ wokka laḡ uwolla: yakita gáiya pitálmánún bin mikan ta barun kin tanún ba kunto girouḡ katoa.

¹¹ Ġan umullinún ninwoa bo wokka kako, umánún wal bon bará kako; gáton ninwoa umullinún niuwoa ba bará kako, umullinún wal wokka kako.

¹² Wiya gáiya noa gala wiya bon noa ba, Ġunún bi ba takilliko búlwára ka ga yaréa ka, wiya yikora bi giroúmba kóti, ga kótita, ga porrólkan; wiyéa kánún bin ba bara, gáton gupaiyéa kánún bin yaruḡ ka.

¹³ Wonto bi ba umánún takilliko, wiyella barun mirrál-mirrálkan, gáton munni-munni-kan, gáton wiir-wiirkan, gáton munminkan:

¹⁴ Ġatun bin pitálmánún; kulla bara keawai gupaiye korien yaruḡ ka; kulla bin gupaiyéa kánún yaruḡ ka, yakita ba moron kánún murraráḡ-tai tetti-tetti kabiruḡ.

¹⁵ Ġatun wakál barun kinbiruḡ yellawa gikouḡ kin takilliela, gurra noa ba unni tara, wiya bon noa, Pitálmatoara noa tanún wal kunto piriwál lako Eloi koba ka.

¹⁶ Wiya ǵaiya noa bon, Taraito kùriko wupéa kauwál takilliko yaréa ka, ǵatun wiya barun kauwál-kauwál kuri:

¹⁷ Ǵatun yarea ka yuka noa bon ǵikoúmba mankillikan, wiyelliko barun wiyatoara ko, Tanan; kulla yantin unnug tara wupea yakita.

¹⁸ Ǵatun bara yantin wiyellan wakál-wakál ǵakoiyellan. Kurri-kurrito wakálo wiya ǵikoug, Ǵukilléun baǵ winta purrai, ǵatun waita wal baǵ uwánún nakilliko ǵala ko; wiyann biloa wamunbilliko tia.

¹⁹ Ǵatun taraito wiyá, Ǵukilléun baǵ pente tumba boo buttikaǵ, ǵatun baǵ waita uwan numulliko barun; wiyann biloa wamunbilliko tia.

²⁰ Ǵatun taraito wiyá, Mankulla baǵ nukug emmoúmba, yaki tin keawai baǵ uwa korien.

²¹ Uwa ǵaiya noa unni mankillikan, ǵatun wiya bon piriwál ǵikoúmba unni tara. Wiya bon ǵaiya noa kokeratinto bukka-kanto ǵikoúmba mankillikan, Yuriǵ wolla kurrakai yapug koa kokeroa, ǵatun yutilla barun tanan untiko mirrál-mirrál-kai, ǵatun munni-munni-kai, ǵatun wiir-wiir-kai, ǵatun munmin-kai.

²² Ǵatun noa mankillikanto wiyá, Piriwál, upatoara ta yanti bi ba wiya, ǵatun kauwál-kauwál lako ka untiko.

²³ Ǵatun noa bon piriwálo wiya mankillikan, Yuriǵ, uwolla yapug koa ǵatun korug koa, ǵatun piriralmulla barun tanan uwolliko, emmoúmba koa kokera warapa-uwil.

²⁴ Kulla baǵ wiyann nurun, Keawai wal bara untoakálo wiyatoara nutunún emmoúmba kunto.

²⁵ Ǵatun kùri kauwál-kauwál uwa ǵikoug katoa: ǵatun noa willariǵ, warkulléun, ǵatun wiya ǵaiya barun,

²⁶ Uwánún tia ba taraikan kùri emmoug kin, ǵatun wareka korien ǵikoúmba biyugbai ǵatun tunkan, ǵatun nukug, ǵatun wonnai tara, ǵatun kóti tara, ǵatun wuggunbai, kauwa, ǵikoúmba kata moron, keawai noa kánún emmoúmba wirrobullikan.

²⁷ Ǵanto-bo ba kurri korien ǵikoúmba taliǵ-kabillikanne, ǵatun uwolla emmoug katoa, keawai noa kánún emmoúmba wirrobullikan.

²⁸ Ǵanto nurun kinbirug-ko, kotellin wittimulliko kokera, wiya, noa yellawánún kurri-kurri, ǵatun tuigko umulliko, mirka keawai goloin witti korien?

²⁹ Mirroma, yukita wupéa noa ba tugǵa, ǵatun keawai noa kaiyu korien goloin wittilliko, yantinto ba nanún béelmanún ǵaiya bon,

³⁰ Wiyellinún, Gali kùriko nutéa wittimulliko, ǵatun kaiyu korien noa goloin wittimulliko.

³¹ Ǵa, ǵan piriwál uwánún noa ba wuruwai kolaǵ, tarai ko piriwál ko, yellawa noa kurri-kurri, ǵatun kotelliela, wiya, noa ba kaiyukan uwa-uwil koa dekem-millia to nuggurrawa-uwil koa bon taimin to ke bith-dekem-millia to?

³² Ǵa ba, kalog ka ba noa piriwál taraito, yuka noa wakál puntima wiyelliko pitál koa kakillai.

³³ Yanti kiloa, yantinto nurun kinbirug-ko wareka korien noa yantin ǵikoúmba, keawai noa kánún emmoúmba wirrobullikan.

³⁴ Pulli ta unni murraráǵ; wonto ba pulli ka korien, yakoai kánún upilliko!

³⁵ Keawai murraráǵ, korien ta purrai ko, ǵa ba konugǵél ko; wareka ǵaiya kùriko. Niuwoabo ǵurréugkan ǵurrulliko, ǵurrabilla bon.

15

1 PAPAÍ ġaiya bara uwa ġikouġ kin yantin telónai ġatun yarakaiwilluġ, ġurrulliko bon.

2 Ġatun koiya bara Parithaioiko ġatun ġarammateuko, wiyelliela, Unni kùri murràràġ korien, noa uman barun yarakai-willuġ ġatun tatan noa barun katoa.

3 Ġatun noa wiya barun unni parabol, wiyelliela,

4 Ġan kùri nurun kinbiruġ, hekaton ta ċipu ġikoumba, wàkàl noa ba yurèa umàmùn barun kinbiruġ, wiya, noa wunún barun nainty-nain ta koruġ ka, ġatun waita noa uwánùn na-uwil koa noa yurèa-matoara, karawilli koa noa?

5 Ġatun karawolléùn noa ba, wúnkilléùn ġaiya noa bamirruġ ka ġikouġ kin, pitállo ba.

6 Ġatun uwa noa ba ġura kako, wiya noa barun kótita ġatun taraikan wiyellin barun, Pitállia kanwa emmouġ katoa; kulla baġ karawolléùn ċipu ta emmoumba unni, yurèa ba kakulla.

7 Wiyan baġ nurun, yanti kiloa pitál kánán kauwàllan moroko ka ba minki noa ba wakàl yarakaikan, keawai barun kai murràràġ-tai tin nainty-nain ta tin, minki korien.

8 Ġa wonnuġ-ke nukuġ púndol arguro ten ta bounnoun kinba, yurèa bountoa ba umánùn wakàl púndol, wiya, bountoa wirroġ-banún kaipuġ ġatun wirrillinùn wirrillikanneto kirra-kirra-uwilli koa bountoa?

9 Ġatun karawolléùn bountoa ba, wiya ġaiya bountoa ba kóti-ta ġatun taraikan tuiġko, wiyellin, Pitállia kauwa emmouġ katoa; kulla baġ karawolléùn yurèa baġ ba umá.

10 Yanti kiloa, wiyan baġ, nurun, unnuġ, ta pitál kátan mikan ta aġelo ka Eloí koba wakàl lin ba yarakai-willuġ minki kánùn.

11 Ġatun noa wiya, Taraito kùriko yinal bula-buloara ġikoumba:

12 Ġatan mittiko bulun kinbiruġ-ko wiya bon biyuġbai ġikoumba, Biyuġ, ġuwa tia winta tullokkan ka-uwil koa emmoumba. Ġatun túnbilliela noa bulun tullokkan.

13 Ġatun keawai kauwàl-kauwàl, korien ta purreaġ ka yukita, kauma noa mittiko yinallo, ġatun waita noa uwa kaloġ koba, ġatun unta noa wari-wareka tullokkan ġikoumba pittelligél la.

14 Ġatun wari-wareka noa ba kirun, kauwàl kakulla unta kunto korien; ġatun tanoa-kàl-bo kakulla ġaiya noa kapirrikan.

15 Ġatun uwa ġaiya noa umulliko kùri kako unta ko purrai ta ko; ġatun noa bon yuka ġikouġ, ka tako purrai tako ġiratimulliko buttikaġ, ko poràk ko.

16 Pitál ġaiya noa kakulla takilliko, ta-uwil ba buttikaġko: ġatun keawai kùriko bon ġupa.

17 Ġatun noa kakilliela ba niuwoabo, wiyelliela ġaiya noa, Kauwàl-kauwàlla umullikan biyuġbai koba emmoumba koba kunto kauwàl barúnba takilliko ġatun ġukilliko, ġatun ġatoa kapirró wirribanbillin!

18 Bouġkullinún wal baġ, waita biyuġbai tako, ġatun wiyánùn wal bon, Biyuġ, yarakai baġ umá mikan ta moroko ka, ġatun ġirouġ kin,

19 Ġatun keawai baġ murràràġ korien wiya-uwil koa tia ġiroumba yinal yitirra: umulla tia wakàl yanti umullikan ġiroumba.

²⁰ Ġatun noa bouġkulléun, uwa ġaiya noa biyuġbai tako. Wonto noa ba kaloġ ka kauwál kakulla, nakulla noa bon biyuġbai-to ġikoúmba-ko, minki ġaiya noa kakulla, murrá ġaiya noa, puntimulléun ġaiya noa ġikouġ kin wuroka, ġatun búmbúmbea-kan ġaiya bon.

²¹ Ġatun noa bon yinallo wiyá, Biyuġ, yarakai baġ umulléun mikan ta moroko ka ġatun ġirouġ kin, keawai baġ murráràġ korien wiya-uwil koa tia ġiroúmba yinal yitirra.

²² Wonto noa ba biyuġbaito wiya barun mankillikan ġiroúmba, Mara unnoa-unnug upilligél, ġatun upilla bon konéin kako, ġatun upilla riġ ġikouġ kin máttára, ġatun upilla bon tuġġanoġ yulo ka ġikouġ kin:

²³ Ġatun mara tanan untiko buttikaġ italo ġiratimatoara kipai, ġatun turulla; tamunbilla ġearun, ġatun pitál koa ġéen kauwál:

²⁴ Koito ba unni emmoúmba yinal tetti kakulla, yakita ġaiya noa moron kátan: ġarawatilléun noa, ġatun yakita bummilléun ġaiya bon. Ġatun pitál bara kakilli koloġ.

²⁵ Unta ta ġarro ġikoúmba kakilliela upulligél la purrai ta; ġatun uwolliela noa ba papai kokerá koba, ġurra noa tekki ġatun untelli ta.

²⁶ Ġatun noa kaaipa wakál mankillikan, ġatun wiya minnuġ-ban ġali tara minariġ tin.

²⁷ Ġatun wiya bon noa, Unni ta uwan ġiroúmba biġġai; ġatun ġiroúmba-ko biyuġbaito tura ġiratimatoara buttikaġ italo kipai ta, kulla wal pitál noa ġikouġ kai moron tin kátan.

²⁸ Ġatun noa niuwara kakulla, keawai noa murrug kolaġ uwa pa; yaki tin noa biyuġbai ġikoúmba uwa ġatun pirriralma bon.

²⁹ Ġatun noa bon wiyayelliela ġikoúmba biyuġbai, Ela! kauwál-kauwála wunála umala baġ ġirouġ; keawai baġ ġiroúmba wiyellikanne umá korien; ġatun keawai bi tia ġupa waréa buttikaġ kid, pitál koa tia ka-uwil baraj emmoúmba kótita:

³⁰ Wonto ba tanoa-bo ġiroúmba yinal uwa ġali, wari-wareka ġiroúmba tullokkan yarakai-willuġ koa ko ġapal loa, tura ġaiya bi ġikouġ buttikaġ italo ġiratimatoara.

³¹ Ġatun noa wiya bon, Yinal, yellawan bi emmouġ kin yantikatai, ġatun yantin unni tara emmoúmba ġirouġ kin kánun.

³² Murráràġ ta kakulla takilliko ġatun pittelliko; koito ba unni ġiroúmba umbeara-kóġ tetti kakulla, ġatun moron katéakan; ġatun ġarawatilléun, ġatun bummilléun bon yakita.

16

¹ ĠATUN noa wiya barun ġikoúmba wirrobullikan, Untoa ta tarai ta wakál kúri tullokkan porrókan, mankillan piriwál ġikoúmba; ġatun wiyayéma bon ġikouġ wareka noa ġikoúmba tullokkan.

² Ġatun noa wiya bon, wiyelliela, Yakoa baġ ġurra ġirouġ kinba? wiyella bi tia minariġ bi ba umulliela; keawai bi kara kánun umullikan.

³ Wiyelléun ġaiya noa mankillikan niuwoabo, Minnuġ, banún baġ? kulla wal lia piriwálo emmoúmba ko mantilléun keawai baġ mankillikan kánun; keawai baġ pinninún; koiyun baġ poiyelliko.

⁴ Ġali wal baġ umulliko, yipanún tia ba emmoúmba mankilligél labirug, wamunbi-uwil koa tia bara kóti ko kokerá ko.

⁵ Yanti ba wiya noa barun wiyatoara piriwál koba gikoúmba, ġatun noa wiya wakál kurri-kurri ka, Minnan ba wiyapaiyéun emmoúmba piriwál koba?

⁶ Ġatun noa wiya, Hekaton ta wimbi ka karauwa. Ġatun noa wiya bon, Mara bi unni, yellawa kurrakai, upulla pentékonta koa ka-uwil.

⁷ Wiya ġaiya noa tarai, Minnan bi wiyapaiyéun piriwál koba? Ġatun noa wiyá, Hekaton ta wimbi wiet. Ġatun bon noa wiyá, Mara bi unni, upulla éty koa ka-uwil.

⁸ Ġatun noa piriwallo murrárág bon wiya unnoa mankillikan yarakai ka, kulla noa umá ġurakito; kulla bara wonnai tara unti ko purrai tako barúnba willuggél koba ġuraki bara, keawai bara wonnai kaibuġ koba.

⁹ Ġatun ġatoa nurun wiyan, Umulla nura bo kótita kakilliko tulloyarakai tabiruġ; tetti nura ba kánún, wamunbilla ġaiya nurun kokerá yuraki ba kátan yanti-katai.

¹⁰ Niuwoa miroman ġali waréa ta, yanti miroman noa kauwál ġali ta; ġatun niuwoa yarakai-maye ġali waréa ta, yanti yarakaimaye ġali kauwál ta.

¹¹ Yaki tin keawai nura ba miroma pa tulloyarakai ta, ġanto wal nurun ġunún tulloya ta miromulliko?

¹² Ġatun keawai nura ba miroma pa tarai koba, ġanto wal ġunún nurúnba kóti tako?

¹³ Keawai wal mankillikanto umánún buloara-bulun piriwál bula; kulla noa yarakai umánún wakál bon, ġatun murrárág umánún tarai; ġa ba kánún noa wakálla, ġatun béelmánún bon tarai. Keawai nura kaiyu korien umulliko Eloí ko ġatun tullokkan ko yarakai ko.

¹⁴ Ġatun unni tara bara ġurra Parithaioiko, willirrikan bara kátan, ġatun bon bara béelma.

¹⁵ Ġatun noa barun wiyá, Kauwa murrárág koa nura ka-uwil mikan ta barun kin kúri ka; wonto noa ba Eloito ġurran nurúnba búlbúl la ba; kulla unni tara murrárág ta kátan barun kinba kári ko, yakaran ta kátan mikan ta Eloí kin.

¹⁶ Wiyellikanne-ta ġatun bara propet kakulla loanne noa ba paipéa; yaki tabiruġ piriál koba Eloí koba wiyabunbéa, ġatun yantin kúri waita-waitawolléun murrug kolag.

¹⁷ Ġatun moroko ta ġatun purrai ta kaiyukan kánún waita kolag, keawai waréa ta wiyellikanne koba ka korien kakilliko.

¹⁸ Ġanto ba warekullinún porikunbai ġikouúmba ġatun tarai búmbéa ka, yarakai búmbéa noa: ġatun ġanto ba buúmbinún warekatoara poribal tabiruġ, yarakai búmbéa noa.

¹⁹ Kakulla ta noa wakál porrólkan, upulléun noa ġorog-ġorog ko ġatun murrárág ko karigkareuġ ko, ġatun bon kakulla minnuġbo-minnuġbo kauwál takilliko ġatun pittelliko yantin ta pureág ka:

²⁰ Ġatun kakulla ta wakál poiyaye ġiakai yitirra Ladharo, wúnkulla bon ba yapuggél ġikouġ ka ta, warapál mita-mitaġ,

²¹ Ġatun wiya bon ba mutuġ ko takilliko ġikouġ kai porroólbin tin takilligél labiruġ; ġatun warikál uwa bara, woatá ġaiya bon mita-mitaġ.

22 Yakita-kálai tetti kakulla poiya, gáton kurriá bara bon ágelo-ko Abáram kinko parrag káko: tetti gáiya noa porrólkan kakulla, gáton bon núlka.

23 Gáton noa unta koiyuğ ka hell ka bouğkulléun gikoúmba gáikuğ, kakilliela tirriki ka, gáton nakilliela bon Abáramnuğ kalog ka, gáton noa Ladharo parrag ka kakilliela Abáram kin.

24 Gáton noa kaaibulléun, wiyelliela, Biyuğ Abáram, gurrara tia kauwa, gáton yukulla bon Ladharonuğ, kurrimulli koa noa kokoin to, gáton moiya koa tia tállág wupi-uwil; kulla wal bağ kirrin kátan unti tirriki ka koiyuğ ka.

25 Wonto noa ba Abaramko wiyá, Yinal, gurrulla gíntoa yakita moron ta mantala murraráğ-tai giroúmba, wonto noa ba Ladharo yakaran mantala gáton noa yakita pitál kátan, wonto bi ba kirrin kátan.

26 Gáton yanti umni ba, gearun kinba willika ba pirriko wún-kulla; keawai uwánún untikál untoa kolağ: keawai bara unta biruğ, uwánún untiko gearun kinko.

27 Wiya gáiya noa, Wiyan banuğ, Biyuğ, yuka-uwil koa bon bintun kinko kokerá kolağ:

28 Kulla wal lia emmoúmba kotita pente; wiya-uwil koa noa barun yanoa bara ba tanan uwánún unti kolağ tirriki-tirriki káko.

29 Abáramko noa wiya bon, Mothé noa gáton bara propet barun katoa ba; gurrabunbilla barun.

30 Gáton noa wiyá, Keawaran, biyuğ Abáram; wakál ba uwolla barun kin unta biruğ tetti kabiruğ, gurránún gáiya wal bara.

31 Gáton noa bon wiyá, Keawai bara ba gurránún bon Mothénuğ gáton barun propetnuğ; keawai wal bara gurránún wakál ba paikullinún moron tetti kabiruğ.

17

1 WIYA gáiya noa barun wirrobullikan gikoúmba, Kauwa yanti kánún bo ta wal yarakai; yapalla noa gikouğ kinbiruğ yarakai tabiruğ!

2 Murrái ka ba noa gira-uwil kea kulleuğ koa bon tunuğ, gáton wareka uwil koa bon korowa ka, unni noa yanoa yarakai umabunbi yikora unti tara biruğ wakál wonnai tara biruğ.

3 Yakoai nura kauwa: Kótiko ba girouğ, yarakai umánún girouğ ka to, wiyella bon; gáton minki noa ba kánún, kámunbilla bon.

4 Gáton kauwál-kauwál-la biloa ba yarakai umánún wakál la purreáğ ka, gáton kauwál-kauwál-la biloa willariğ noa kánún wakál la purreáğ ka, wiyellinún biloa, Minki bağ kátan; kámunbinún wal binuğ.

5 Gáton bon bara apothol wiyá, Piriwál, kauwál koa gearúnba gurrullita ka-uwil kakilliko.

6 Gáton noa Piriwálo wiyá, Ka ba nurúnba gurrullita yanti kiloa mitti yeai mutard koba, wiyella wal nura ba unni kúlai thukamin, Wokka lağ bi kauwa wirrakan-bo, gáton meapullia bi korowa ka; gáton gala nurun gurránún gáiya wal.

7 Gan nurun kinbiruğ-ko upullin purrai nurun ka to mankillikan-to, ga tamunbin buttikağ, wiyánún bon kabo, uwánún noa ba upulligél labiruğ, Yuriğ bi wolla, yellowolliko ta-uwil koa?

⁸ Ġatun wiya bon noa wiyánùn, Kurrakai umulla ta-uwil koa baġ, ġatun ġirullia bi ġintoabo, ġatun mara-uwil koa bi tia ta-uwil koa baġ ġatun pitta-uwil; ġatun willuġ ġaiya bi tanùn ġatun pittánùn?

⁹ Wiya noa, wiyapaiyèùn bon mankillikan, koito noa ba uma unni tara wiya bon ba? Kotan baġ kearan.

¹⁰ Yanti nura wiyella, umánùn nura ba yantin unni tara wiyatoara nurun, Umullikan ġéen murràràġ korien kátan; umá ta ġéen unni wiyatoara umulliko ġearun.

¹¹ Ġatun yakita kakulla, uwolliela noa ba Hierothalem kolaġ, uwa willi koa noa Thamaria koa ġatun Galilaia koa.

¹² Ġatun noa uwolliela ba tarai toa kokeróa, nuġgarawa bon bara kùri ten ta purrul-wommun-wommun, ġarokéa kaloġ ka;

¹³ Ġatun bara paibuġġa pulli, ġatun wiya Iéthu, Piriwál, ġurráramulla ġearun.

¹⁴ Ġatun nakulla noa barun, wiya barun noa, Yuriġ nura wolla, túġunbillia nura barun kin hiereu ko. Ġatun yakita kakulla, uwolliela bara ba, turon bara kakulla tanoa-kál-bo.

¹⁵ Ġatun wakálo barun kinbiruġ-ko, nakillèùn noa ba turon noa kakulla, willuġbo noa uwa, ġatun kaaipullèùn noa wokka, pitálmullielia bon Eloinuġ,

¹⁶ Ġatun puntimullèùn noa barán ġoara ko ġikouġ kin tinna ka, murràràġ noa bon wiyellèùn; ġatun noa Thamaria-kál.

¹⁷ Ġatun noa Iéthuko wiyayellèùn, wiyellielia, Wiya, ten ta turon kakulla? ġa wonnuġ-ke bara taraikan nain ta?

¹⁸ Keawai bara willuġ pa ba pitálmulliko bon Eloinuġ, wakál ba noa unni ġowikan ko.

¹⁹ Ġatun noa wiya bon, Bouġkullia, yuriġ bi wolla; ġirouġ ka ba ko ġurrulli biruġ ko turon bi kátan.

²⁰ Ġatun wiya bon ba Parithaioiko, yakounta-ke paipinùn piriwál koba Eloi koba, wiyayellèùn noa barun, wiyellielia, Tanan uwan piriwál koba Eloi koba keawai na korien.

²¹ Keawai bara wiyánùn wal, A unni ta! ġa unta ta! kulla, a! piriwál koba Eloi koba murrug kaba kátan nurun kinba.

²² Ġatun noa wiya barun wirrobullikan, A! purreáġ ta wal kánùn, na-uwil koa nura wakál purreáġ Yinal koba kùri koba, ġatun keawai wal nura nanùn.

²³ Ġatun bara nurun wiyánùn wal, Na-uwa unni; ġa, na-uwa unnuġ: yanoa barun uwa yikora, wirroba yikora.

²⁴ Yanti kiloa pirruġġun-to uwan tarai tabiruġ ko moroko biruġ ko, tarai ta kako moroko kako; kauwa yanti kiloa wal kánùn Yinal kùri koba purreug ka ġikouġ ka ta.

²⁵ Ġatun kurri-kurri ta bon umánùn minnuġbo-minnuġbo, ġatun warekatéa wal bon ġali koba willuġġél koba.

²⁶ Ġatun yakita ba kakulla purreáġ ka Noe-úmba ka, yanti bo ta wal kánùn purreáġ ka Yinal koba kùri koba.

²⁷ Takillala bara, pittellala bara, búmbillala bara nukuġ, ġukillala búmbilli ka, yakita purreáġ ka kakulla noa ba Noe uwa murrariġ murrinauwai ka, ġatun tunta-tunta kakulla, ġatun kirun ġaipa barun nuropa.

28 Ġatun yanti yakita ba kakulla purreaġ ka Lot-úmba, takillala bara, pittellala bara, wirrilliala bara, ġukillala bara, meapala bara, wittiala bara;

29 Wonto ba yakita unta purreaġ ka Lot noa uwa Thodóm kabiruġ, patéa ġaiya koiyuġ-ko ġatun brimtón-ko wokka tin moroko tin, ġatun kiyupa barun yantin kirun tetti-tetti.

30 Yanti kiloa kánun yakita purreaġ ka paipinún noa ba Yinal kúri koba.

31 Unta yakita purreaġ ka kátan noa ba wokka kokerá, ġatun ġikoúmba tullokan murrúġ kaba kokera ba, keawai bon uwabunbi yikora barán mankilliko tullokan ko; ġatun kátan noa ba upulligél laba, keawai bon uwabunbi yikora willuġ, kolaġ.

32 Kotella bounnoun kai nukuġ Lot-úmba tin.

33 Ġanto ba ġikoúmba moron mirománun moron kakilliko, woġúntinún wal noa; ġatun ġanto ba woġúntinún ġikoúmba moron, kánun wal moron kakilliko.

34 Wiya nurun baġ, yakita unta-unta tokoi ta buloara ta kánun birrikilligél la wakál la; manún wal wakál, ġatun tarai ġaiya wunún.

35 Buloara umullinún bula; mánun wal wakál, ġatun tarai ġaiya wunún.

36 Buloara katéa-kánun upulligél la; mánun wal wakál, ġatun tarai ġaiya wunún.

37 Ġatun wiyelléun bon bara, wiyelliela, Piriwál, wonnuġ-ke? Ġatun noa wiya barun, Unta wonto ba katéa-kánun murrin ta, unta kolaġ ba kautillinún bara porowi.

18

1 ĠATUN noa wiya barun wakál parabol, wiya-uwil koa bon bara kúriko Eloinuġ, ġatun yari koa bara kaiyaléa-kún;

2 Wiyelliela, Unta ta kokerá tarai ta wakál wiyellikan piriwál kakulla, kinta korien kakulla noa bon Eloi kai, ġatun keawai noa tuma korien barun kúri:

3 Ġatun kakulla wakál mabogun unta kokerá; ġatun bountoa uwa ġikouġ kin, wiyelliela, Timbai kakillia tia emmoúmba bukkakaye.

4 Ġatun keawai wal noa ġurra pa kabo kakullai tako; wonto noa ba yukita wiya ġikouġ kinko minki ka, Keawai baġ kinta korien bon Eloi kail kátan, ġa keawai kúri tuman korien;

5 Kulla bountoa tia unni mabogunto pirralman, ġatoa timbai kánun bounnoun kin, murrin-murrin koa bountoa tia uwa-uwil kumbur-bowanl bountoa tia.

6 Ġatun noa Piriwállo wiya, Gurrulla bon unni yarakai wiyellikan piriwál wiyen ba.

7 Ġatun wiya noa Eloito timbai katillinún barun ġikoúmba ġirimatoara bara wiyen bon purreaġ ka ġatun tokoi ta, ġurralin noa barun wiyelli ta kalog tinto?

8 Wiyan nurun baġ, timbai wal noa katillinán barun kurrakai. Wonto noa ba uwánun wal Yinal kúri koba tanan, wiya, noa nanún ġurrullikanne purrai taba?

9 Ġatun noa wiya barun unni parabol tarai tako kotelléun bara ba murraráġ-tai barabo, ġatun yarakai bara kotellin taraikan:

10 Buloara-bula kúri uwa hieron kolaġ wiyelliko: wakál la noa Parithaio ġatun tarai ta teloné;

11 Ġarokéa noa Parithaio ġatun noa yanti wiyelliela niuwoabo ġiakai: A Eloi! pitálman baġ ġirouġ, kulla baġ ka korien yanti tarai ba kátan, bara kau-maye, tuloa uma korien mankiye nukuġ ka, ġa ka korien baġ yanti unni noa ba telóné:

12 Ta korien baġ buloarakál kátan wakál la thabbat biruġ ka, ġutan baġ winta untikál emmouġ kai yantin tabiruġ.

13 Ġatun noa telóné ġarokilliela ba kaloġ ka, keawai noa ġaikuġ ka wokka laġ na pa moroko koba, wonto noa ba minki motilliela wiyelliela ba, A Eloi! miromulla bi tia, yarakai baġ ba kátan.

14 Wiyan nurun baġ, unni noa kúri uwa barán kokerá koba ġikouġ ka tako ġurrámatoara, keawai tarai ta: kulla yantin bara piriwál-buntelliko, kánún wal bara koiyun-barátoaro; ġatun niuwoa bo koai-koai korien bon, umánún kauwál bon kakilliko.

15 Ġatun mankulla bara ġikouġ kinko wonnai tara numa-uwil koa barun noa: wonto ba nakulla bara ba wirrobullikanto, yipa bara barun.

16 Wonto ba noa Iéthuko wiya barun, wiyelliela, Wamunbilla barun wonnai tara emmouġ kinko, ġatun yanoa barun yipai yikora; kulla barun-kai-kál katéa-kánún piriwál koba Eloi koba.

17 Wiyan baġ tuloa nurun, Ganto ba ġurra korien piriwál koba Eloi koba yanti wonnai waréa ba, keawai wal noa pulóġkullinún unta kolaġ.

18 Ġatun taraito umullikanto piriwálo wiya bon, wiyelliela, Piriwál murráráġ-tai, minnuġ-bullinún baġ moron kakilliko yantikatai?

19 Ġatun noa Iéthuko wiya bon, Minariġ tin bi tia wiyan murráráġ-tai emmouġ? keawai wal wakál murráráġ-tai, wonto noa ba wakálbo, Eloi ta.

20 Ġurran bi yantin wiyellikanne, Yanoa manki yikora nukuġ taraikan koba, Yanoa búнки yikora tetti, Yanoa manki yikora, Yanoa nakoiya yikora, Gurulla bon biyuġbai ġatun tunkán ġirouмба.

21 Ġatun noa wiya, ġurra baġ unni tara wiyellikanne yakikalai tabiruġ, wonnai baġ ba kakulla.

22 Ġatun yakita ġurra noa ba Iéthuko unnoa tara, wiya bon noa, Wakál unnoa-unnuġ uma korien bi ba; ġukillia yantin tullokan ġirouмба, ġu-uwil koa barun mirrál ko, ġatun tullokan ġirouмба kánún wal wokka ka moroko ka; ġatun kaai, wirroba-uwil koa bi tia.

23 Ġatun ġurra noa ba unni, minki noa kakulla kauwál; kulla noa porrol kakulla kauwálkan.

24 Ġatun noa ba Iéthuko nakulla bon minki noa ba kakulla kauwál-lan, wiya ġaiya noa, Pirral ta pulóġkulliko bara tullokan ta ba piriwál koba kako Eloi koba kako!

25 Kamel noa kaiyukan kátan pulóġkakilliko tiġkuġkoa ko aku lako, keawai porrolkan pulóġkakilliko piriwál koba kako Eloi koba kako.

26 Ġatun bara ba ġurra, wiya bara, Ġan-ke wal moron kánún kakilliko?

27 Ġatun noa wiyá, Unni tara kaiyu korien kúri ko umulliko, kaiyu-kan-to Eloito noa umulliko.

28 Ġatun Peterko noa wiyá, Ela! wúnkulla ġéen yantin ta, ġatun wirroba ġéen bin.

29 Ġatun noa wiya barun, Wiyánún baġ tuloa, Niuwoa wareka kokera ġikouмба, ġa biyuġbai, ġa tunkán, ġa ġapal, ġa wonnai, ġikouġ, kinko piriwál koba tin Eloi koba tin,

30 Mánùn wal noa kauwál unti yakita, gátun untoa tarai ta purrai ta tanan kakilliko, moron noa kánún yanti-katai.

31 Mankulla gáiya noa barun dodeka ta wirrobullikan, gátua wiya barun, A! waita géen wokka kolağ Hierothalem kolağ, gátun yantin tara wiyatoara propet to gikouğ, kai Yinal lin kúri koba tin kánún wal umatoara kakilliko.

32 Gátun bon gúnún wal barun kin ethánékál kinko, gátun bon bukka-manún wal, gátun karağkobinún:

33 Gátun wélkorinún wal bara bon, gátun wal bon wirrinún; gátun kúmba-ken-ta bouğkullinún gáiya noa willuğbo.

34 Gátun keawai bara gurrapa unni tara wiyatoara: gátun unni wiyellikanne yuropa barun kai, keawai bara gurrápa unni tara wiyatoara.

35 Gátun yakita kakulla, uwolliela noa ba papai Yeriko ka, wakál munmin kúri yellawolliela yapuğ ka bitta ka, poiyeelliela:

36 Gátun gurrulliela noa barun konara yapuğ koa, wiya noa minariğ unni?

37 Gátun bara bon wiyá, Uwan noa Iéthu Nadharet-kál.

38 Gátun noa kaaipulléun, wiyelliela, Ela Iéthu! yinal Dabidúmba, gurrára-mulla bi tia.

39 Gátun bara uwa ganka, wiya bon koiyelli koa noa: wonto noa ba butti paiyelléun, Yinal Dabidúmba gintoa, gurrára-mulla bi tia.

40 Gátun gárokéa noa Iéthu, gátun wiya bon yutiliko bon gikouğ kinko; gátun uwa noa ba papai, wiya bon noa,

41 Wiyelliela, Minnuğ-bulliko bi tia wiyán? Gátun noa wiyán, Piriwál, namunbilliko tia umulla.

42 Gátun noa Iéthuko wiya bon, Kámunbilla bin nakilliko; giroumba tin gurrulli tin moron uma.

43 Gátun noa tanoa-kál-bo nakulla, gátun bon noa wirropa, pitálmulliela bon Eloinuğ; gátun yantin unni kúri nakulla bara ba, pitálma bon Eloinuğ.

19

1 GÁTUN noa Iethu uwa Willi koa Yeriko koa.

2 Gátun kakulla untakál wakál kúri giakai Dhakké yitirra, piriwál telónékál noa kakulla, gátun noa porrólkan.

3 Gátun noa numéa nakilliko Iéthunuğ, gan noa ba; gátun noa keawai, kulla konaró núnstima, kulla noa waréa goiyog.

4 Gátun noa murra ganka, gátun noa kulliwa wokka-lağ, kulai tin nakilliko bon, kulla noa unta kolağ uwolli kolağ.

5 Gátun Iéthu noa ba uwa untako, nakulla noa wokka-lağ, gátun bon nakulla, gátun bon wiyá, Ela Dhakké! tanan kurrakai tirabulla, kulla buğgai koa bağ yellawánún girouğ ka ta kokerá.

6 Gátun tiraba noa kurrakai barán, gátun pitál ma-uwa bon.

7 Gátun nakulla bara ba, wiyellan niuwarakan bara yantinto, wiyelliela, Waita noa uwa yarakai toa kóti kakilliko.

8 Gátun noa Dhakké gárokéa, gátun wiya bon Piriwálnuğ, Ela Piriwál! winta bağ gátun emmoúmba tullokan kabiruğ mirrál kai ko; gátun mankulla bağ ba tullokan taraikan tabiruğ yaki tin gakoiyaye tin, wupinún gáiya bon bağ willuğbo warán tako.

9 Ġatun noa Iéthuko bon wiyá, Tanan uwa moron unti buġġai purreaġ ka unti ko kokera ko, kulla noa kátan yinal ta Abáramuúmba.

10 Kulla Yinal kúri koba uwa tiwolliko ġatun tumulliko wogúntitoara ko.

11 Ġatun ġurra bara ba unni tara, wiyéakan butti noa ġatun wiya wakál parabol, kulla noa papai ta ba Hierothalem ka, ġatun kulla bara kota paipillinún piriwál koba Eloi koba tanoa-kál-bo.

12 Yaki tin noa wiyá, Tarai ta piriwál uwa tarai tako purrai tako kalog kako, mankilliko ġikouġbo piriwálkanne-ta, ġatun willuġbulliko.

13 Ġatun wiya noa barun ġikoúmba mankillikan ten ta, ġatun ġukulla noa barun kin mina ta ten ta, ġatun wiya barun, Miromulla uwánún baġ ba willuġbo.

14 Wonto ba ġikoúmba-ko konara niuwama bon, ġatun yuka bon puntimai ġikouġ, wiyelliela, Keawai wal noa unni piriwál katillinún gearun.

15 Ġatun kakulla yakita, willuġ ba noa ba, mantoara piriwálkoba, wiya ġaiya noa barun unnoa mankillikan ġan kin noa ba ġukulla money, tanan ġikouġ kin, ġurra-uwil koa noa minnan barun kinba ġutoara ġukilli tabirug.

16 Tanan ġaiya uwa kurri-kurri wakál, wiyelliela, Ela Piriwál! ġiroúmba ta mina unni wittia kauwál ten mina ta.

17 Ġatun bon noa wiyá, Kauwa yanti, ġintoa mankillikan murraráġ; kulla bi miroma unnoa waréa ta, kaiyukan bi kanwa ten ta kokera.

18 Ġatun tarai uwa, wiyelliela, Ela Piriwál! ġiroúmba ta mina unni wittia kauwál pente mina ta.

19 Ġatun noa wiya ġaiya bon, Kauwa bi kaiyukan pente ta kokera.

20 Ġatun tarai uwa, wiyelliela, Ela Piriwál! na-uwa unni ta mina ġiroúmba, wúnkulla baġ ba koroka wurobilla:

21 Kulla baġ kinta kakulla ġirouġ kai, kulla bi bukka kauwál; mantan bi wokka-laġ keawai bi ba wunpa barán, ġatun kólbúntia bi unnoa keawai bi ba meapa ba.

22 Ġatun noa bon wiyá, ġirouġ kinbiruġ kóti ko kurraka ko wiyen pirriral-manún banuġ, ġintoa ta mankillikan yarakai. Ġurra bi tia bukka kauwál baġ; mantillin wokka-laġ keawai baġ wunpa barán, ġatun kólbúntillin unnoa keawai baġ ba meapa ba:

23 Kora koa bi ġupa emmoúmba money ġukilligél lako, marauwil koa baġ emmoúmba kóti ġatun kopatoara ta, emmouġ ka ta uwilli ta?

24 Ġatun noa wiya barun ġarokilliela bara ba taruġ ka, Mantillia unnoa mina unti biruġ bon, ġatun guwa bon gala ko tenkan ko ġikouġ.

25 (Ġatun bara wiya bon, Piriwál, ten ta mina mantan noa).

26 Wiyen nurun baġ, Yantinko barun mantan bara ba ġunún wal butti; ġatun keawaran noa ba, unnoa ta mantan noa ba mantillinún wal bon ġikouġ, kinbiruġ.

27 Kulla bara unnoa emmoúmba niuwa-maye, keawai bara emmouġ kánún bi ba piriwál barun, mara barun, bú-uwil koa barun emmouġ kin mikan ta

28 Ġatun wiya noa ba unnoa, waita ġaiya noa ġanka uwa wokka-laġ Hierothalem kolaġ.

29 Ġatun kakulla yakita, uwa noa ba papai Bethábage tako ġatun Bethany tako, bulkára ta ġiakai yitirra Elaión ka la, yakunbéa noa buloara-bulun ġikoúmba wirrobullikan,

30 Wiyelliela, Yuriġ nura wolla kokeraá ko kaiyin tako; uwollinún nura ba untariġ, nanún ġaiya nura wirritoara waréa buttikaġ keawai yellawa pa kúri bulka ka: buruġbuġgulla unnoa, ġatun yemmamulla untiko.

31 Ġatun tarai-kan-to ba wiyánún, Minariġ tin nura unnoa ta buruġbuġgan? ġiakai nura wiyella bon, Kulla noa Piriwállo wiyá.

32 Ġatun bara ba yukatoara, waita uwa, ġatun nakulla ġaiya bara yanti noa ba wiya barun ba.

33 Ġatun buruġbuġgulliela bara ba unnoa waréa buttikaġ, ġikoúmba-ko wiya barun, Minariġ tin nura buruġbuġgan unni waréa buttikaġ?

34 Ġatun bara wiyá, Piriwállo noa wiya ġala.

35 Ġatun bara yemmama bon kinko: ġatun bara wupéa barun ba kirrikin bulka ka buttikaġ ka, ġatun wupéa bon bara Iéthunuġ wokka ka.

36 Ġatun uwolliela noa ba, wupéa bara yapuġ ka kirrikinkan nurúnba.

37 Ġatun uwa noa ba papai, bará ka Elaión ka ba koba bulkára koba, yantin konara wirrobullikan pitál ġaiya kakulla, ġatun pitálmulliela bon Eloinuġ kauwál lo pulli to, yantin tin kauwál Iin uma ba nakulla bara ba;

38 Wiyelliela, Pitálmabunbilla bon Piriwál ta uwan noa ba Yehóa-úmba koa yitirra: pital-kámunbilla moroko ka, ġatun killibinbin kámunbilla wokka ka.

39 Ġatun winta-ko Parithaioi kabiruġ konara biruġ wiya bon, Piriwál, koawa bi barun ġiroúmba wirrobullikan.

40 Ġatun noa wiyayelléun barun, wiyelliela, Wiyan nurun baġ, wiya, bara ba kaiyellinún mupai, kaibullinún wal ġaiya unni tara tunuġ tanoa-kál-bo.

41 Ġatun uwa noa ba papai, nakulla noa kokera kariġ, ġatun noa tuġkillimilléun ġalao rin,

42 Wiyelliela, Ġurrapa bi ba, ġintoa ta, unti purreaġ ka ġirouġ ka ta unni tara pitál-kakilliko ġiroúmba ko! wonto ba yakita yuropa ta ġirouġ, kai nakilli tin ġaikuġ tin.

43 Kulla purreaġ, ta kánún ġirouġ kin, bukka-kan-to ġirouġ wirrinún wal bara kirrai kirai-karai ġirouġ, ġatun karai-karai wirrinún ġirouġ, ġatun mirrámanún bin willi ka yantin ta kaiyinkaiyin ta,

44 Ġatun pirikibunpinún bin purrai ta, ġatun ġiroúmba wonnai tara murruġ kaba ġirouġ, kinba; ġatun keawai bara wupinún tunuġ tarai ta wokka ka; kulla keawai bi ba ġurra pa yakita natala ba ġiroúmba.

45 Ġatun noa uwa murrariġ kolaġ, ġatun yipa ġaiya noa barun ġukillikan, ġatun barun mankillikan unta biruġ;

46 Wiyelliela barun, Upatoara unni, Emmoúmba kokera ta wiyelligél kokera; wonto ba nura uma unni wollo kakilliko barun nankiye-ko.

47 Ġatun wiyelliela noa purreaġ ka yantin ta murruġ ka hieron ka. Wonto ba piriwál hiereu, ġatun bara ġarammateu, ġatun bara piriwál kúri koba, numa bara bon búnkili kolaġ;

48 Yakoai bara ba umulliko ġatun keawai bara, kulla yantin ta kúri pitál kakilliela ġurrulliko bon.

20

1 ĠATUN yakita kakulla, wakál la tarai ta purreaġ ka, wiyelliela noa ba barun kùri ka, ġatun wiyelliela euagelion, uwa ġaiya bon bara piriwál ġatun bara ġárammateu ġatun bara párethbuteroi,

2 Ġatun wiya bon, wiyelliela, Wiyella ġearun, minariġ tin kaiyu tin umullia bi unni tara? ġa ġanto-ke noa bin unni ta kaiyu ġukulla ġirouġ?

3 Ġatun noa wiyayelléun, ġatun wiyelliela barun, Ġatoa wiyánun nurun unni ta wakál; ġatun wiyayelléa tia;

4 Korimullikanne-ta Ioanne-úmba, wiya, ta morokó kabiruġ, ġa kùri koba?

5 Ġatun bara wiyatan barabo, wiyelliela, Wiyánun ġéen ba, Morokó kabiruġ ta; wiyánun, ġaiya noa, Kora koa nura ġurrapa bon?

6 Kulla ġéen wiyánun ba, Kùri koba ta; yantinto ġaiya ġearun kùriko pintinun tunuġ ko: kulla bara kotan bon Ioannenuġ propet ta kakulla.

7 Ġatun bara wiyá, keawai bara ġurrapa wonta biruġ ta.

8 Ġatun noa barun Iéthuko wiya, Keawai baġ, wiyánun nurun minariġ tin kaiyu tin uman baġ unni tara.

9 Ġatun potopaiyá ġaiya non barun kùri wiyelliko unni-ta parabol: Taraito kùriko meapa wain-ġel la, ġatun wúnkulla barun kin upullikan ta, ġatun uwa ġaiya noa kalog kolag, yuraki.

10 Ġatun yakita poaikulléun ba, yuka noa bon wakál umullikan barun kin upullikan ta, ġu-uwil koa bara bon yeai wainġél labiruġ; wonto bara ba búnkulla bon, ġatun yuka bara bon waita yeai korien.

11 Ġatun noa toanta yukéa-kan tarai umullikan: ġatun bara bon búntéa-kan yantibo, ġatun yarakai uma bara bon, ġatun bon bara yuka waita yeai korien.

12 Ġatun noa toanta yukéa-kan ġoro-ta, ġatun bara bon mularéa-kan, ġatun wareka bara bon warrai tako.

13 Wiya ġaiya noa piriwállo wain-ġél koba, Minnuġ banun kan baġ? Yukánun wal baġ emmoumba yinal pitálmatoara; mirka bara bongurránun, nanun bon bara ba.

14 Wonto bara ba upulli-kan-to nakulla bon ba, barabo ġaiya wiyellan, wiyelliela, Unni ta wúġgurra piriwál: kaai ġéen búwil bon, purrai koa ka-uwil ġearúnba.

15 Yanti bon bara wareka wain-ġél labiruġ, ġatun búnkulla ġaiya bon tetti. Minnuġ banun noa barun piriwállo wain-ġél koba ko?

16 Uwánun wal noa tanan búnkilliko barun upillikan-ko, ġatun ġunun wal wain-ġél taraikan ko. Ġatun ġurra bara ba unni, wiya ġaiya bara, Kámunbi yikora Eloito.

17 Ġatun noa barun nakilliela, ġatun wiyá, Minariġ-ke unni upatoara yanti, Tunuġ ta wareka wittilli-kan-to, unnoa ta katéakanun wokka ka waiyakan ta wolluġ?

18 Ġan-ba puntimullinun untoa tunuġ ka tiirpuntimullinun, wal; ġan kinba puntimullinun, minbinun wal bon muta-mutan.

19 Ġatun tanoa-kál-bo kota bara piriwállo hiereuko ġatun ġárammateuko mankilliko bon; ġatun bara kinta kakulla konará tin; kulla bara ġurrá, wiya noa ba unni parabol barun kin.

20 Ġatun bara bon tuminéa, ġatun yuka barun ġakoijellikan, ġakoġkilliko barunbo kùri murraràġ-tai, ġurra-uwil koa bara ġikoúmba wiyellikanne, yaki tin mara-uwil koa bara bon kaiyu kabo kobàna kinko.

21 Ġatun wiya bon bara, wiyelliela, Piriwàl, ġurran ġéen wiyan bi ba tuloa, kinta kora bi kauwa taraikan tin kùri kurriġ tin, wonto bi ba wiyan tuloa wiyellikanne Eloi koba:

22 Wiya tuloa ta ġukilliko ġearun tullokan ġikouġ kin Kaithari kin, ġa keawai?

23 Wonto noa ba ġurra ġakoija barúnba, ġatun wiya barun, Yakoi nura tia numan?

24 Túġunbilla tia wakàl denari. Gan kiloa unnoa ġoara ġatun upatoara unni ta? Wiyayelléun bon bara ġatun wiyelliela, Kaitharúmba ta.

25 Ġatun noa wiya barun, Koito Kaithari kinko ġuwa Kaitharúmba ta, ġatun Eloi kinko unnoa tara Eloi-úmba ta.

26 Ġatun keawai bara man pa ġikoúmba wiyelli-ta mikan ta barun kin kùri ka: ġatun mupai kakulla bara.

27 Uwa ġaiya taraikan barun kinbiruġ Thadukaioi kabiruġ bara ġurramaiġaye moron ta katéa-kánùn tetti kabiruġ; ġatun bara bon wiyá,

28 Wiyelliela, Ela Piriwàl Mothéto noa upa ġearun, Taraikan koba ba kóti tetti kánùn ba porikunbai ġikoúmba ta, ġatun tetti noa ba kánùn, wonnai korien, mara-uwil koa ġikoúmba kóti bounnoun ġikoúmt porikunbai ka-uwil koa wonnai ġikoúmba koti koba.

29 Yakita ġaiya warán kakulla kótita theben ta: ġatun kurri biruġ ko búmbéa porikunbai kakilliko, ġatun tetti kakulla, wonnai korien.

30 Ġatun willi-kaba-ko deuteroto búmbéa bounnoun porikun bai kakilliko, ġatun tetti noa kakulla, wonnai korien.

31 Ġatun willi-kaba-ko trito-to búmbéa bounnoun porikunbai kakilliko; ġatun yaki-bo thebento; ġatun bara keawai wimba wonnai, ġatun tetti bara kakulla.

32 Willuġ ta tetti ba bountoa nukuġ.

33 Ġanúmba barun kinba unnoa porikunbai kánùn kakilliko moron ba katéa-kánùn tetti kabiruġ? kulla bara thebento bounnoun búmbéa porikunbai kakilliko.

34 Ġatun noa Iéthuko wiyayelléun, wiyelliela barun, Wonnai ta untikàl búmbillan porikunbai ġatun ġukillaiko búmbilliko:

35 Wonto ba bara murraràġ-tai kánùn uwolliko unta kolaġ tanai tako purrai tako, ġatun moron kakilliko tetti kabiruġ, keawai bara búmbubillan, keawai ġukitan búmbilliko:

36 Keawai wal bara tetti banún yukita; kulla bara yanti kàtan aġelo kiloa; ġatun wonnai tara kàtan Eloi-úmba, kàtan bara wonnai tara ġali koba moron kánùn tetti kabiruġ.

37 Ġatun Mothéko noa ba túġaiya wakàl la kulai ta, bouġbuġġa barun tetti-tetti kabiruġ, wiya noa ba bon Yehóanuġ, Eloi ta Abàramúmba, ġatun Eloi ta Ithákúmba, ġatun Eloi ta Yacobúmba.

38 Keawai noa Eloi ta barúnba tetti-tetti koba, wonto ba barúnba moron koba; kulla yantin moron kàtan ġikouġ kin.

39 Taraito bara ġarammateukàllo wiya ġaiya, Piriwàl, murrà ràġ bi wiyan.

40 Ġatun yukita keawai bara bon wiya pa kinta-kan-to.

41 Ġatun noa barun wiyá, Yakoai bara wiya Kritht ta yinal ta Dabidúmba?

42 Ġatun Dabidto noa niuwoabo wiyá, biblión kaba tehíllim koba, Yehóako noa wiya bon Piriwál emmoumba, Yellawolla bi túgkaġkeri ka emmoug kin,

43 Uma-uwil koa baġ barun bukkakan ġikoúmba yuloġél ko kakilliko ġikouġ.

44 Dabidto noa ba wiya bon Piriwál yitirra, yakoai ġaiya noa yinal ta ġikoúmba?

45 Wiya ġaiya noa barun ġikoúmba wirrobullikan mikan ta yantin ta kúri ka,

46 Yakoai nura barun kai ġarammateu tin, pitál koa bara uwa-uwil kurrawitaikan, ġatun umulliko ġukilligél laba ko, ġatun yellawolligél la wokka ka thunagóg ka, ġatun piriwál-ġél takilligél laba;

47 Mantan bara kokera ba mabogun koba, ġatun umánun wiyellikkaneta kurra-uwai túgunbilliko: yaki tin bara kánun kauwál tetti kakilliko.

21

1 ĠATUN noa nakulla wokka-laġ, ġatun nakulla barun porrólkan wúnkilliela ġutoara barúnba wúnkilligél la.

2 Ġatun noa nakulla tarai mabogun mirrálkan wúnkilliela bountoa leptu buloara unta ko taroġ kako.

3 Ġatun noa wiya barun, Wiyan baġ nurun tuloa, ġali mabogunto mirrállo wúnkulla kauwál ta bara yantin kearan.

4 Kulla yantin ġali wúnkulla bara tullokan barúnba kauwál labiruġ ġutoara Eloi koba ko: wonto bountoa ba bounnoun kinbiruġ mirrál koba wúnkulla yantin tullokan bounnounba.

5 Ġatun winta koba wiyelliela hieron tin, umatoara unni korien tunuġ ko murrarág ko ġatun ġutoara, wiya noa,

6 Unni tara natan nura ba, uwanán ta purreáġ kariġ ka; korien ġaiya ba wakál tunuġ wokka-ka-wokka-ka, yantin wal warekullinún barán.

7 Ġatun bara bon wiyá, wiyelliela, Piriwál, yakounta-ke unni tara kánun? ġatun minariġ túġa kánun unni tara ba ġaiya kánun?

8 Ġatun noa wiyá, Yakoai nura, ġakoiya kora koa nura ka-uwil; kulla kauwál-kauwálo tanan uwánun emmoug kin yitirra, wiyellinún, ġatoa ta (Kritht ta); ġatun papai ta kakillin; yanoa uwa yikora nura barun.

9 Ġurránun ġaiya nura ba wurawai kauwál ġatun koakillai ta ba, kinta kora nura: kulla unni tara kánun wal kurri-kurri, kulla wirán keawai kánun kabo.

10 Wiya ġaiya noa barun, Bara kúriko wuruwai wal kánun barun kúriko, ġatun bara piriwál koba barun piriwál koba ko:

11 Ġatun purrai tako pulululu kakilliko winta ka bo, ġatun kunto korien ta ko, ġatun munni kauwálkan; ġatun kinta nakilli tara ġatun kauwál kánun túġa morokó kabiruġ.

12 W onto ba kurri-kurri ka unni tara ba kánun, manún wal bara máttárru nurun, ġatun yarakai nurun umánun, ġumullinún nurun thunagóg kako, ġatun jail ko, mantoaro nurun mikan ta ko piriwál lako, ġatun wiyellikan tako emmoug kinko yitirra ko.

13 Ġatun unni ta kánun nurun túġa kakilliko.

14 Yanoa nura kota yikora minki ko, minariğ nura wiyayellinùn.

15 Kulla bağ ġunùn nurun kurraka ġatun ġuraki kakilliko, keawai wal yantin bara nurúnba bukka-kan-to kaiyu kánùn wiyayelliko ġa pırriral umulliko.

16 Ġatun nura ġakoiyellinùn wal nurun biyuğbaito ġatun kóti tako kariğ ko, ġatun winta nurun kinbiruğ búnnùn wal tetti barun kai.

17 Ġatun nurun yarakai umánùn yantinto, emmoúmba tin yitirra tin

18 Wonto ba keawai wal wakál kittuğ ġikouğ, kinbiruğ wolluğ kabiruğ tetti kánùn.

19 Murrái kakillikanne nurúnba ka, miromulla nura marai nurúnba?

20 Ġatun nanùn nura ba Hierothalem kirrai-kirrai ta ba konara ba ġurrulla papai ta ba ġaiya wari-warekulli ta ba unnuğ.

21 Murrabunbilla ġaiya barun Iudaia kaba waita bulkára kolağ; ġatu uwabunbilla barun willi kaba waita warai tako; ġatun uwabunbi yikora barun tanan koruğ kaba untako.

22 Kulla yakita unti tara purreağ ka bukka kakillikanne, kauwil koa yantin upatoara kánùn wal kakilliko.

23 Yapallun bara wonnaikun ġatun bara pittallikun, yakita ġaiya purreağ ka! kulla wal kánùn kauwál yarakai purrai ta, ġatun bukka unti yantin ta kúri ka.

24 Ġatun bara tetti kapaiyinùn yirrá biruğ, ġatun barun yutinùn wal mantoara kakilliko yantin tako purrai kariğ kako: ġatun Hierothalem wattawánùn barán bara ethánékál-lo, yakita kalai tako barúnba koba ġoloin kánùn ethánékál.

25 Ġatun ġaiya kánùn wal túğa punnál la, ġatun yellana ka, ġatun mirri ka; ġatun purrai taba yarakai ta barun kin kúri ka, ġatun kinta kauwál korowa ta ġatun bókkaloğ kólbilağbullin;

26 Kúri koba búlbúllo kotan kinta-kan-to, ġatun nakilli tabiruğ ġalao tara kotanan ba uwánùn purrai kolağ; kulla wal barun tolománùn wal kaiyukan ta moroko koba.

27 Ġatun yakita ġaiya wal nanùn Yinal ta kúri koba tanan uwollillùn yareil loa kaiyu koa, ġatun killibinbin koa kauwál loa.

28 Ġatun kánùn ba unni tara paipinùn, na-uwa wokka-lağ, ġatun wokka-lağ kauwa kia-kia nurúnba wolluğ; kulla tanan uwánùn paipai nurúnba wommunbillikanne-ta.

29 Ġatun noa wiya barun wakál parabol; Na-uwa kokuğ ta, ġatun yantin kúlai ta;

30 Paikullinùn bara ba, nanùn nura ġatun ġurránùn nura nurun kinbiruğ wunál kátan paipai taba.

31 Yaki kiloa nura, nanùn nura ba unni tara paikulliko, ġurulla ġaiya nura piriwál koba Eloï koba kátan papai taba.

32 Wıyan tuloa nurun bağ, Keawai unni willuğğél tetti-tetti kánùn, yakita-ko ġoloin ba kánùn.

33 Moroko ta ġatun purrai ta kánùn wal waita uwánùn, wonto ba keawai wal emmoúmba wiyellikanne unni tara keawai wal waita uwánùn.

34 Ġatun yakoaı nura nurabo, kauwa ba yantin ta nurúnba búlbúl matayel koa katéa-kún ġatun kuttawaiban koa katéa-kún, ġatun umil-likéun koa katéa-kún ġali koba moron koba, ġatun yanti ta purreağ ka paipinùn ġati nurun kin.

³⁵ Kulla pika kiloa yanti uwánùn untoa purreág ka barun kin yellawan yintin ta yaki tin purrai ta.

³⁶ Tumimilla nura, gátun wiyellia yanti-katai to, ka-uwil koa nura murrárág kakilliko moron ko unti tara birug paikullinùn wal gátun garokilliko mikan tako yinal lako kúri koba ko.

³⁷ Gátun purreág ka wiyelliela noa murrug ka hieron la; gátun noa uwa waita tokoí ta, gátun yellawa noa bulkára giakai yitirra Elaión ka la.

³⁸ Gátun yantin bara kúri uwa gorokan ta gikoug kinko hieron lako, gurrulliko bon.

22

¹ YAKITA kakulla papai takillikanne nulai lebben korien koba, giak yittira Pathak.

² Gátun bara piriwál hiereuko gátun gárammateuko nukilliela búnkilli kolağ bon tetti wirrilliko; kulla bára kinta kakulla kúri tin

³ Pulóğkulléun noa Thatánto murrug ka bon Iudathkin, tarai yitirra giakai Ithákariot, wakál noa dodeka kabirug.

⁴ Gátun noa waita uwá, gátun wiyelliela barun piriwál hiereunug gátun barun kapátin, yakoai noa ba gákojánún bon barun kin.

⁵ Gátun pitál kakulla, gátun bara wiya gúkilliko bon arguro.

⁶ Gátun noa wiyai, gátun mittilliela noa gákomulliko bon barun kin, yakita bara ba konara waita gaiya uwa.

⁷ Kakulla gaiya purreág nulai lebben korien ta, yakita Pathak bunnúm wal ba tetti.

⁸ Gátun noa yuka Peternug gátun Ioannenuğ, wiyelliela, Yuriğ uwolla umulliko Pathak ta, ta-uwil koa géen.

⁹ Gátun bara bon wiyá Wonta-ke géen umánùn?

¹⁰ Gátun noa barun wiyá, A! nauwa nura, yakita uwánún nura ba kokerá kariğ ka, unta gaiya nurun wakálo kúriko wimbi-kaba-kan-to kokoin-kan-to nuğgurra uwánùn nurun; wirrobulla bula bon murrug kolağ kokerá kolağ unta-ko pulóğkullinùn noa ba.

¹¹ Gátun wiyánún nura bon kokeratin, Piriwallo wiyan bin, Wonnug waiyakan takilligél, untoa bağ ba tanun Pathak ta emmoúmba katoa wirrobullikan toá?

¹² Gátun nurun túğkaijánún wal noa kauwál ta waiyakan wokka kaba wupitoara: unnuğ umulla.

¹³ Gátun bara waita uwa, gátun nakulla bara unni tara yantin ba wiya barun: gátun bara upéa Pathak ta.

¹⁴ Gátun yakita kakulla hóra ba, yellawa noa barán, gátun dodeka ta apothol ta gikoug katoa.

¹⁵ Gátun noa barun wiyá, Kauwál ta emmoúmba kotatoara takilliko unni Pathak ta nurun katoa, ta-uwil koa kurri-kurri tetti kolağ ke bağ:

¹⁶ Kulla bağ wiyan nurun, Keawai wal bağ tanún unta-kál kabo ba kánún piriwál koba ka Eloí koba.

¹⁷ Gátun noa mankulla wimbi, gátun pitálma gaiya noa, wiyelliela, Mara unni gúkillai koa nurabo:

¹⁸ Kulla bağ wiyan nurun, Keawai wal bağ pittánún yeai tabirug ampelo tabirug, kabo koa uwa-uwil piriwál koba Eloí koba tanan.

19 Ġatun noa mankulla arto ta, ġatun pitálma ġaiya noa, ġatun yirbuġġa, ġatun ġukulla barun, wiyelliela, Unni ta emmoúmba murrin ġutoara nurun kin: umulla unni yanti ġurrulliko tia.

20 Yantibo wimbi takilli biruġ yaréa ka, wiyelliela, Unni wimbi ta wiyatoara ta buġġaikál emmoúġ kinbiruġ ġoroġ kiroapa nurun kai.

21 A! na-uwa, unni ta máttára ġikoúmba ġakoyelli-kan-to tia, emmoúġ katoa ba takilligél laba.

22 Yuna bo ta wal noa uwánún Yinal kúri koba, yanti wiyatoara; yapallun unnoa kúri ġakoyelli-kan-to bon ba!

23 Ġatun bara wiyellan barabo, ġan-to barun kinbiruġ-ko umánún ta unni.

24 Ġatun koakillan bara barabo, ġan-ke kánún piriwál barun kinbiruġ.

25 Ġatun noa wiya barun, Bara ta piriwál ethánékál koba katilléun bara; ġatun bara ta katillikan ġiakai yitirra murroġ-tai.

26 Wonto nura ba keawai yanti kánún; wonto noa kurrikóġ nurun kinba, kámunbilla bon yanti mitti; ġatun noa piriwál kátan, yanti umullikan ta.

27 Wonnuġ-ke kauwál unnuġ, niuwoa yellawan noa ba takilli ta, niuwoa umánún noa ba? wiya, unni ta noa yellawollin ba takilli taba? wonto baġ ba kátan nurun kinba yanti niuwoa ba umullikan ta.

28 Nura ta emmoúġ kin minkéa emmoúġ ka ta numatoara:

29 Ġatun ġutan nurun baġ kakilliko piriwálgél lako, yanti tia emmoúmba Biyuġbaito ġukulla tia;

30 Ta-uwil koa nura ġatun pitta-uwil emmoúġ ka ta takilligél la emmoúġ ka ta piriwálgél la, ġatun yellawa-uwil yellawolligél la piriwál koba ka, wiyellan barun konara dodeka ta Ithárael koba.

31 Ġatun noa piriwállo wiyá, Ela Thimon, Thimon! ġurrulla, Thantánto noa wiyan bin mankilliko kirrai-kirrai koa biloa uma uwil yanti wiet kiloa:

32 Wonto baġ ba wiyelléun ġirouġ kai ġurra-uwil koa bi; ġatun minki bi ba kánún, pirralmulla ġaiya barun bi kóti ta ġiróúmba.

33 Ġatun noa wiya bon, Piriwál, kátan baġ unni mirigil uwolli kolaġ ġikouġ katoa ko jail kolaġ ġatun tetti kakilli kolaġ.

34 Ġatun noa wiyá, Wiyan banuġ, Peter, keawai wal mukka ko tibbinto wiyánún unti purreáġ ka, kurri-kurri ka bi ba ġakoyánún tia ġoro-ka ġimillin bi tia ba.

35 Ġatun noa wiya barun, Yuka nurun baġ ba yinuġ korien, ġatun pika korien, ġatun tuġġanóġ korien, wiya, nura minariġ lo? ġatun bara wiyá, Keawai.

36 Wiya ġaiya noa barun, Wonto ba yakita unti, niuwoa ba yinuġkan, mamunbilla bon unnoa, ġatun yanti pika; ġatun niuwoa yirra korien, ġumunbilla kirrikin ġikoúmba, wakál koa noa ġukilli ko.

37 Wonto baġ ba wiyan nurun, unni ta upatoara ka-uwil koa emmoúġ kin kakilliko ġiakai, Tumbitoara noa barun kin yarakai willuġ ka: kulla unni tara emmoúġ kin ba kakillinún ġoloin ko.

38 Ġatun bara wiyá, Piriwúl, na-uwa unni tuloa buloara yirra. Ġatun noa wiya barun, Tantoa-bo-ta

39 Ġatun noa uwa warrai koba, ġatun waita uwa uwolli kolaġ bulkára kolaġ Elaión ko la kako; ġatun ġikoúmba wirrobuli-kan wirroba bon.

40 Ġatun uwa noa ba unta, wiya ġaiya noa barun, Wiyella, keawai koa nura pulóġkulli korien yarakai kolaġ.

41 Ġatun noa waita uwa barun kinbiruġ yanti kiloa tunuġ koba pintia, ġatun waroġbugko upullin barán, ġatun wiyá,

42 Wiyelliela, Biyuġ, wiya bi unni wimbi manün emmouġ kinbiruġ: yanoa emmoúmba kotellikanne ġiroúmba ta kámunbilla kakilliko.

43 Ġatun paipéa wakál aġelo moroko kabiruġ pirrirmullin bon.

44 Ġatun kirrinkan noa kanwálkan, wiyelliela noa pirriral butti; ġatun ġikoúmba kurrol upulléun barán purrai kolaġ yanti kiloa komonba kauwál gorog koba.

45 Ġatun bouġkulléun noa ba wiyelli tabiruġ, ġatun uwa ġikoúmba tako wirrobullikan tako, nakulla ġaiya noa barun birriki birriki minkikan,

46 Ġatun noa wiya barun, Minariġ tin nura birrikin? Bouġkullia ġatun wiyella, uwéa-kun koa nura yarakai kolaġ.

47 Ġatun yakita wiyelliela noa ba, a! konara, ġatun noa yitirra ġiakai Iudath, wakál ta dodeka kabiruġ, uwa ġanka barun kin, ġatun uwa ġaiya noa papai Iéthu kin, búmbúmkakilliko.

48 Wonto noa ba Iéthuko bon wiya, Ela Iudath! ġakoman binuġ Yinal kúri koba búmbuġgullito?

49 Nakulla bara ba ġikouġ kinba minnuġ-bulli kolaġ, wiyabon bara, Ela piriwál! wiya, ġéen búntan yirra ko?

50 Ġatun wakál barun kinbiruġ kunbuntéa wakál umullikan hieru koba piriwál koba, ġatun kunbuntéa bon túġkaġ-keri ġurruéuġ.

51 Ġatun Iéthuko noa wiyayelléun, ġatun wiyelliela, Kamunbilla nura unni. Ġatun bon noa numa ġurruéuġ ġatun turon bon uméa-kan

52 Wiya ġaiya Iéthuko barun piriwál hieru koba, ġatun barun kapátin hieron koba, ġatun barun ġarrokal, uwa bara ġikouġ kin, Wiya, nura tia uwan yanti mankiye ko yarakaikan ta, yirraġan ġatun kotarakan?

53 Kakulla baġ ba nurun kin yanti-katai purreaġ ka hieron ka, keawai nura tia manpa máttarro: wonto ba unni yakita ta katan nurúnba ġatun kaiyukan tokoi tako.

54 Mankulla ġaiya bara bon, ġatun yutéa bon, mankulla ġaiya bon kokera ko piriwál koba kako hieru koba kako. Ġatun Peterko noa wirroba kalog kolaġ.

55 Ġatun upilléun bara ba koiyuġ ko willi ka kokera, ġatun yellawa yantin, Peter ġaiya noa yellawa barun kin.

56 Ġatun taraito murrakinto nakulla bon, yellawa noa ba koiyuġ ka ġatun pimmilliela bon pirrallo, ġatun wiya, Unni noa kúri kakulla ġikouġ katoa.

57 Ġatun noa ġakoiya bon, wiyelliela, Ela murrakin! keawai bon baġ ġimilli korien.

58 Ġatun toanta taraito bon nakulla, ġatun wiyelliela, Gintoa ta yanti bo barúnba. Ġatun noa Peterko wiyá, Kúri, keawaran baġ.

59 Ġatun, yakita toanta, wakál hora ta yukita, taraito wiya pirrirma wiyelliela, Yuna bo ta unni kuri kakulla ġikouġ katoa; kulla noa Galilajakál.

60 Ġatun noa Peterko wiyá, Ela kúri! keawai baġ ġurran yakoai bi ba wiyán. Ġatun wiyelliela noa ba, tanoa-kal-bo muk-kaka-ko ġaiya wiya tibbinto.

61 Ġatun noa Piriwál warkulléun, ġatun nakilléun bon Peternuġ. Ġatun Peterko noa ġurra wiyellita Piriwál koba, wiya bon noa ba ġiakai, Ġikoyánun wal bi tia kurri-kurri tibbinto muk-kaka ko wiyánun ġoro-ka.

62 Ġatun Peter noa uwa warrai koba, ġatun tuġkilléun ġaiya noa kauwál.

63 Ġatun bara kùriko mankulla bon Iéthunuġ béelma bon, ġatun bñnkulla bon.

64 Ġatun munmin bara ba upéa bon, bñnkulla ġaiya bon bara ġoará, ġatun wiya bon, wiyelliela, Wiyella bi, ġanto-ke bin bñnkulla?

65 Ġatun kauwál-kauwál taraikan yarakai wiya bara ġikouġ kin.

66 Ġatun purreaġ ba kakulla, kau-umullan ġaiya bara ġarrotai kùri koba, ġatun bara piriwál hiereu koba, ġatun bara ġárammateu, ġatun yutéa ġaiya bon kau-umulligél lako barúnba tako,

67 Wiyelliela, Kritht ta bi unni? wiyella ġearun. Ġatun noa wiya barun, Wiyánún nurun baġ ba, keawai ġaiya wal nura ġurránún:

68 Ġatun wiyánún nurun baġ ba, keawai wal nura wiyaiyellinún tia, keawai wal nura tia wamunbinún.

69 Kabo noa Yinal kùri koba yellawánún tuġkaġ ka kaiyukan ta Eloi koba ka.

70 Wiya ġaiya bara yantinto, Yinal ta bi unni Eloi koba? Ġatun noa wiya barun, Wiyán nura ġatoa ta unni.

71 Ġatun bara wiya tantoa ta, Yanoa ġearun kin ġurrullikanto taraito? kulla ġéen ġurra ġeebo kurraka kabiruġ, ġikouġ kinbiruġ kóti kabiruġ.

23

1 ĠATUN bara yantin konara bouġkulléun, ġatun yutéa bon Pilato kin.

2 Ġatun bon bara pirralma, wiyelliela, Ġurra ġéen bon unni ġakoyelliela noa ba barun kùri willuġġél, ġatun wiyelliela, yanoa ġuki yikora tullokan Kaitharinuġ, wiyelliela, niuwoa-bo-ta Kritht ta wakál ta Piriwál.

3 Ġatun Pilato-to wiya bon, wiyelliela, Ġa ġintoa ta Piriwál kátan barúnba Iudaioi koba? Ġatun noa wiyayelléun bon, ġatun wiyá, Ġintoa ta wiyán.

4 Wiya ġaiya noa Pilato-to barun piriwál hiereu ġatun barun kùri, Keawai baġ ġurra pa yarakai unti kùri ka.

5 Ġatun bara bukka-buttibuġkéa, wiyelliela, Pirralman noa barun kùri wiyellin, yantin ta Iudaia ka, Galilaia tinto unti koláġ.

6 Ġurra noa ba Pilato-to Galilaia ka, wiya noa, Unni kùri Galilaiakál?

7 Ġatun ġurra noa ba Herodúmba-kan noa wottaikan, yuka bon noa Herod kinko, yakita ġaiya niuwoabo kakulla Hierothalem ka.

8 Ġatun nakulla bon noa ba Herodto Iéthunuġ, pitál ġaiya noa kátan kauwál, kulla noa natelli ba bon yuraki tabiruġ, kulla noa ġurra kauwállan ġikouġ kinba; ġatun nakilliko tarai umatoara ġikouġ kai.

9 Wiya ġaiya bon noa wiyellikanne kauwál-kauwál; wonto noa ba keawai wiyelli pa bon.

10 Ġatun bara piriwál hiereu ġatun bara ġárammateu ġarokilliela, ġatun pirralmulliela bon kauwál.

11 Ġatun Herod katoa ba bara wuruwai koba ġurramaigá bon bara, ġatun béelma bon, ġatun wuda bon konéin to kirrikin to, ġatun yukéa-kan bon Pilato kinko.

12 Ġatun unta purreaġ ka wakál la, Pilato ġatun Herod kóti bula umullan: yakita unta kakillan bula bukkakan bula-bo.

13 Ġatun Pilato-to noa kau-wiya noa ba barun piriwál hiereu, ġatun barun piriwál, ġatun barun kùri,

¹⁴ Wiya ǵaiya barun, Mankulla nura bon unni kúri eummouǵ kinko yanti wakál noa ǵakoya-uwil ba kúri; ǵatun, a! ǵurulla, nuiya ta bon baǵ unni mikan ta nurun kin keawai baǵ ǵurrapa yarakai ǵikouǵ kin, ǵinoa-tara tin pirralma bon nura:

¹⁵ Keawaran, keawai Herodto: kulla baǵ yuka nurun ǵikouǵ kin; ǵatun nauwa, keawai ǵali tin tetti korien noa kánun.

¹⁶ Wélkorinún wal bon baǵ, ǵatun wamunbinún ǵaiya bon.

¹⁷ (Kulla noa buruǵbuǵǵánun wal wakál yakita ta takillikan ne ta.)

¹⁸ Ǵatun bara kaaibulléun wakála purawai, wiyelliela, Yuriǵ unni kúri; ǵatun buruǵbuǵgulla bon Barabbanuǵ ǵearun kinko:

¹⁹ (Ǵali noa wakál wuruwai tin kokerá ǵatun búncilli tin tetti tin wúnkulla bon jail ka.)

²⁰ Koito noa ba Pilato-to kotelliela buruǵbuǵgulliko bon Iéthunuǵ, wiyéa ka barun.

²¹ Wonto bara ba wiyá, wiyelliela, Buwa bon tetti, buwa bon tetti.

²² Ǵatun noa barun wiya yukita ǵoro-ka, Minariǵ tin? minariǵ noa yarakai umá? keawai baǵ ǵurrapa taraikan ǵikouǵ kin ǵaloo kolaǵ búncilli kolaǵ tetti wirrilliko; wélkorinún wal bon baǵ, ǵatun wamunbinún bon.

²³ Ǵatun bara tanoa-kál-bo pulli kakulla kauwál, wiyelliela, búwil koa bon tetti. Ǵatun pulli barúnba ǵatun barúnba piriwál hiereu pirral kakulla.

²⁴ Ǵatun Pilato-to noa wiyá, ka-uwil koa yanti wiya bara ba.

²⁵ Ǵatun noa bon buruǵbuǵǵa barun kin unni bon wuruwai tin ǵatun bunkilli tin tetti tin wúnkulla bon jail ka wiyatoara barúnba; ǵatun noa bon Iéthunuǵ wamunbéa barun kin.

²⁶ Ǵatun yutéa bon bara ba yuriǵ, mankulla ǵaiya bara wakál Thimónnuǵ Kureniakál ta, tanan uwolliela koruǵ tin, ǵatun wupéa bara ǵikouǵ kin taligkabillikanne, kurri-uwil koa noa willuǵ tin Iéthu katoa.

²⁷ Ǵatun wirroba bon bara kauwálo konaro, ǵatun bara nukuǵ-ko, túǵkilliela ǵatun minki kakilliela ǵikouǵ kai.

²⁸ Wonto noa ba Iéthu warkulléun barun kai koba, wiyá, Yinálkun Hierotilalemkálin, túǵki yikora emmouǵ kai, wonto ba túǵkillia nura nurunbo, ǵatun nurun kaiko wonnai tara ko.

²⁹ A! na-uwa, purreuáǵ kariǵ tanan uwollinún, yakita unta wiyánun bara ba, Murráruǵ bara wonnai korien, ǵatun unnuǵ tara pika keawai pórkulli korien, ǵatun paiyil keawai pittelliko.

³⁰ Yakita ǵaiya bara wiyellan bulkára kariǵ, Puntimullia ǵearun kin, ǵatun yúnko ko, Wutilla ǵearun.

³¹ Ǵatun uwullinún bara ba unni tara kúlai ta kiruǵ ka, minnuǵ banún wal kúlai ta turrál la?

³² Ǵatun unnuǵ bula taraikan yarakai willuǵ, yutéa ǵikouǵ katoa wúnkilliko tetti wirrilliko.

³³ Ǵatun uwa bara ba unta ko, ǵiakai yitirra Kalábary, unta ǵaiya bara búncilla bon ǵatun bulun yarakai bula, wakál ta túǵkaǵ-keri ka ǵatun tarai ta wunto-keri ka.

³⁴ Wiya ǵaiya noa Iéthuko, Biyuǵ, kámunbilla barun, kulla bara keawai ǵurra korien umulli ta. Ǵatun toinbillan bara kirrikin ǵikouúmba, ǵatun wupillan woiyo.

35 Ġatun bara nakilliela ġarokito. Ġatun bara piriwál yantibo barun katoa béelmulliela, wiyelliela, Miromá noa taraikan; miromabunbillia bon ġikouġ kóti, wiya noa ba Krith ta, ġirimatoara Eloi-úmba.

36 Ġatun bara militiko béelma bon, uwolliela ġikouġ kin, ġatun nupilliela bon aket,

37 Ġatun wiyelliela, Wiya bi ba piriwál Iudaioi koba, miromullia bi ġintoabo kóti.

38 Ġatun upulléun wakál upatoara wokka ka ġikouġ kin pulli Hellenik koba, ġatun Latin koba, ġatun Hebáraio koba, ġiakai, Unni ta Piriwál Iudaioi koba.

39 Ġatun wakállo yarakai bulun kinbiruġ-ko, kakilliela ba kulai ta, béelmulliela bon, wiyelliela, Wiya bi ba Krith ta, miromullia bi ġintoabo ġatun ġearun.

40 Wonto ba taraito wiyayelléun, koakilliela bon, wiyelliela, Keawai bi kinta korien Eloi kai, ġatun ġintoa ta kátan wakál la umatoara?

41 Ġatun ġalin yakita murrárąg umá; yaki tin ġalin kai umatoara tin: wonto noa ba ġali kúriko, keawai noa yarakai umá pa.

42 Ġatun noa wiya Iéthunug, Piriwál, ġurrulla bi tia, uwánun ġaiya bi ba piriwálġél lako ġirouġ ka tako.

43 Ġatun noa Iéthuko wiya bon, Yuna bo ta wal baġ wiyan ġirouġ, Unti buġgai purreáġ ka kánun bi tia emmouġ katoa Parádeith ka tako.

44 Ġatun yakita kakulla hora ka hekto ta, tokoi ta kakulla yantin ta purrai ta katéa ka hóra kako nain tako.

45 Ġatun punnál ta tokoi kakulla, ġatun kirrikin ta hieron kako yiirkulléun búlwa koa.

46 Ġatun noa ba Iéthuko kaaibulléun wokka wiya noa, Biyuġ, wunún baġ emmoumba marai ġirouġ kin máttára; ġatun wiyelléun noa ba unni, wúnkulla ġaiya noa marai

47 Yakita ġaiya noa ba kenturionko nakulla unni umatoara, pitálma noa Eloinug, wiyelliela, Yuna bo ta wal murrárąg unni kúri.

48 Ġatun bara yantin kúri uwa nakilliko ġala ko umatoara ko, wirrilléun bara wapara, ġatun willuġbo bara uwa.

49 Ġatun yantin ġikoumba kóti ta, ġatun bara nukuġ wirroba bon Galilaia kabiruġ, ġarokéa kalog ka, nakilliela unni tara.

50 Ġatun kakulla wakál kúri, ġiakai yitirra Yothep, wiyellikan kátan; murrárąg kakillikan, ġatun tuloa kakillikan:

51 Ġali keawai noa pitál korien barúnba ko wiyellikanne ko ġatun barúnba umatoara ko; Arimathéakál noa, wakál ta kokera Iudaioi koba; niuwoa ba mittilliela piriwál lako Eloi koba kako.

52 Unni noa uwa Pilato kin, bon wiyelliko murrin ko Iéthu koba ko.

53 Ġatun noa mankulla barán, ġatun muġġama kirrikin ta, ġatun wúnkulla tulmun ta umatoara tunuġ ta; keawai ba unta kúri wúntelli ta.

54 Ġatun unta purreáġ ka tupoi-tupoi-kanne-ta, ġatun papai kakulla thabbat ta.

55 Ġatun bara nukuġ uwa ġikouġ katoa Galilaia kabiruġ wirroba yukita, ġatun nakulla tulmun, yakoi ba wúnkulla murrin.

56 Ġatun bara willuġbo, ġatun mankulla aromata ġatun mura; ġatun koréa purreáġ ka thabbat ta, yaki tin wiyatoara tin.

24

1 YAKITA kakulla puneág ka yukita thabbat birug ka, goiokan ta, uwa bara unti ko tulmun tako, mankillin aromata umá bara ba, gatun taraikan uwa barun katoa

2 Gatun bara nakulla tunug umatoara kurrai-kurrai birug kurraka ko tulmun tabirug.

3 Gatun bara uwa murrarig, gatun keawai bara na korien murrin ta Piriwál koba Iéthu koba.

4 Gatun yakita kakulla, kotelliela bara ba ge tin, a! buloara kùri bula garokéa barun kin killibinbin kaba kirrikin taba,

5 Gatun bara ba kinta kakilliela, gatun wúnkulliela barúnba goara baran purrai tako, wiya bula barun, Minarig tin nura nakillin moron-kan ta unti tetti-tetti ka?

6 Keawai noa unti, kulla noa waita ka ba bougkulléun: gurrulla nura yanti wiya nurun noa ba, yakita noa ba kakulla Galilaia ka,

7 Wiyelliela, Yinal ta kùri koba wunún wal bon máttára yarakai-willug koba ka, gatun búnnún wal tetti, gatun purreág ka tarai ka kúmba-ken bougkullia kánún noa.

8 Gatun gaiya bara kotelliela gikoúmba wiyelli tara,

9 Gatun willugbo bara uwa tulmun tabirug, gatun wiya unni tara barun kin dódeka ta, gatun barun yantin ta.

10 Gala bountoa Mari-ko Magdalakálin-to, gatun bountoa Ioanna-ko, gatun bountoa Mari-ko tunkan-to Yacóbo-úmba-ko, gatun taraikan-to bara nukug-ko barun katoa, wiya unni tara barun apotholnug.

11 Gatun bara ba wiyelli tara kakulla barun kin yanti kiloa gákooyelli tara, gatun bara keawai gurraiyeelli pa barun.

12 Peter gaiya noa garokéa, gatun murra tulmun tako; gatun woinkulliela barán, nakulla noa kirrikin wuntoara pitaka, gatun waita noa uwa, kotelliela unni tara kátan ba.

13 Gatun yakita purreág ka yantibo, buloara-bula barun kinbirug uwa kokerá kolağ, giakai yitirra Emmaou, yakita kalog Hierothalem kabirug purlog hekékonta ta.

14 Gatun bara wiyellan unni tara kakulla ba.

15 Gatun yakita kakulla, wiyelliela ba, gatun kotelliela bara ba, Iéthu noa niuwoabo uwa papai barun kin, gatun uwa barun katoa.

16 Wonto ba gaikug barúnba tullamá, gimilli korien koa bara bon.

17 Gatun noa wiya barun, Minarig, nura unni tara wiyellan, uwollin nura ba, gatun minki kátan?

18 Gatun wakál bulun kinbirug, giakai noa yitirra Kleopa, wiyayelléun, wiyelliela bon, Gintoa bo ta wakál gowikan Hierothalemkál, gatun keawai unni tara gurrapa kakulla ba unti tara purreág ka?

19 Gatun noa wiya barun, Minarig-ke unni wonnug? Gatun bon bara wiyá, Gikouğ kin Iéthu kin Nadharetkál unni kakulla propet ta kaiyukan umulliko gatun wiyelliko mikan ta Eloí koba kin, gatun yantin ta barun kin kùri ka:

20 Gatun yakoai bara ba piriwál hiereu, gatun gearúnba piriwál karig wúnkulla bon wiyayelliko tetti kolağ, gatun bara bon búnkulla tetti.

21 Wonto géen ba kota niuwoa miromulliko Itháraelnug: gatun yantin unni tara ba, unni buğgai kúmba-ken-ta kátan unnoa tara umatoara birug

22 Kauwa, tarai bara nukug̃ gearúnba konara birug̃ kota bunbéa bala gearun, bara goiokéen kátan tulmun ta:

23 Ġatun keawai bara ba na pa ġikoúmba murrin, uwa ġaiya bara, wiyelliela, nakéun bara natoara aġelo kariġ koba wiya moron noa kakulla.

24 Ġatun taraikan barúnba ġearun kinba uwa tulmun kolaġ, ġatun nakulla yanti bara nukug̃ko wiya; keawai bon bara na korien.

25 Wiya ġaiya noa barun, A! woġkál nura, ġatun pirriral búbúl ġurrulliko yantin ta wiyatoara bara ba propet to!

26 Keawai noa Kritht kámunginbia ta umatoara ba unni tara, ġatun uwolliko kirrikin kolaġ ġikouġ ka tako?

27 Ġatun kurri-kurri Mothe ko noa ba wiya, ġatun yantin to propet kariġ ko, ġurrabunéa ġaiya noa barun unnoa tara upatoara birug̃ ġikouġ kai.

28 Ġatun bara papai uwa unta kolaġ kokerá kolaġ, unta kolaġ bara: ġatun noa puntelliela kałoġ kolaġ.

29 Wonto bara ba pirralma bon, wiyelliela, Kauwa ġearun katoa; kulla wal yaréa kakillilin, ġatun purreáġ ta waita uwollilin. Ġatun noa uwa murrariġ kakilliko barun katoa.

30 Ġatun yakita kakulla, yellawa noa ba barun katoa takilliko, mankulla noa arto, ġatun pitálma noa, ġatun yiirbuġġa, ġatun ġukulla ġaiya barun.

31 Ġatun ġaikug̃ barúnba buġkulléun, ġatun ġimilléun ġaiya bara bon; noa ġati kakulla barun kinbirug̃.

32 Ġatun bara wiyellan barabo, Wiya, ġearúnba búlbúl winna ba ġearun kinba ko murrug̃ kaba ko, wiyelliléun noa ba ġearun katoa, ġatun ġurrabunbéun noa ba ġearun upatoara ta?

33 Ġatun bouġkulléun tanoa-kál-bo ġatun willug̃ ba kakulla Hierothalem kolaġ, ġatun nakulla barun hendeka ta, ġatun barun taraikan barun katoa,

34 Wiyelliela, Bouġkulléun bo ta yuna Piriwál ta, ġatun paikulléun Thimon kin.

35 Ġatun bara wiya unni tara upatoara yapiġ koa, ġatun ġimilléun bara bon yiirbuġġullliela noa ba arto.

36 Ġatun bara ba wiyelliela, Iéthuko noa niuwoabo ġarokéa willi ka barun kin, ġatun wiya barun noa, Pitál nura kauwa.

37 Wonto bara ba pulul-pulul kakulla ġatun kinta-kan, ġatun kotelliela bara marai ta bara nakulla.

38 Ġatun noa wiya barun, Minariġ tin nura kinta kátan? ġatun minariġ tin nurúnba búlbúllo kotan?

39 Nauwa tia máttára emmoúmba, ġatun yulo emmoúmba, Gatoa bo: numulla tia, ġatun nauwa; kulla keawai marai koba purriuġ korien ġatun tibun korien, yanti nakulla nura tia ba emmoúmba.

40 Ġatun wiya noa ba unni, túġumbéa barun noa ġikoúmba máttára ġatun yulo.

41 Ġatun keawai bara ba ġurra pitál ko, ġatun kotelliko, wiya noa barun, Wiya, nuruúnba kunto unti?

42 Ġatun bara bon ġukulla pundol koiyubatoara makoro birug̃, ġatun pundol nuparai kabirug̃.

43 Ġatun noa mankulla, ġatun takulla barun kin mikan ta.

44 Ġatun noa wiya barun, Unni tara wiyellikanne-ta wiya nurun baġ ba, kakulla baġ ba nurun katoa, yantin koa ka-uwil kakilliko upatoara

wiyellikanne-ta Mothé-úmba, ġatun barun ba propet koba, ġatun tehillim kaba, emmouġ kai.

⁴⁵ Ġurrabunbéa ġaiya noa barun, ġurra-uwil koa bara upatoara ta;

⁴⁶ Ġatun wiya noa barun, Yaki upatoara, ġatun yaki murràrag ta Kriht ko ġikouġ kakilliko tetti ko, ġatun bouġkulliko kúmba-ken-ta purreaġ ka tetti kabiruġ:

⁴⁷ Ġatun wiyabunbi-uwil koa minkikanne-ta ġatun warekullikanne-ta yarakai umullikan ko ġikouġ katoa biruġ yitirra biruġ yantin ta konara, kurri-kurri kabiruġ Hierothalem kabiruġ.

⁴⁸ Ġatun nura nakillikan katan ġali tara ko.

⁴⁹ Ġatun, ġurrulla, wupin baġ nurun kin wiyatoara emmoumba koba Biyuġbai koba: wonto nura ba minkéa kokerá Hierothalem ka, kaiyu koa nurun kauwál búlwára tin.

⁵⁰ Ġatun yutéa noa barun kaloġ kolaġ Bethany ka bo, ġatun noa wupiléun máttára ġikoumba wokka-laġ, ġatun pitálma noa barun.

⁵¹ Ġatun yakita kakulla, yaki pitálmulliela noa ba barun, mantilléun ġaiya bon barun kinbiruġ, ġatun kurréa bon wokka-laġ moroko kako.

⁵² Ġatun bara bon murràrag koyelliela, ġatun willuġ ba kakulla Hierothalem kolaġ kauwál-kan pitál-kan:

⁵³ Ġatun kakilliela murrug hieron ka, murràrag wiyelliela ġatun pitálmulliela bon Eloinuġ.

AMEN.